

TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA)

Kanun Numarası: 765

Kabul Tarihi: 01/03/1926

Yayımladığı Resmi Gazete Tarih: 13/03/1926

Yayımladığı Resmi Gazete Sayısı: 320

****13/11/2005 tarih ve 25642 S.R.G. de yayımlanan 04/11/2004 tarih ve 5252 sayılı kanunun 12. maddesi ile, 1 Haziran 2005 tarihi itibariyle tüm ek değişiklikleriyle birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.****

BİRİNCİ KİTAP : ESASLAR

BİRİNCİ BAB : CEZA KANUNUNUN TATBİKİ

Madde 1 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Kanunun sarıh olarak suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilmez. Kanunda yazılı cezalardan başka bir ceza ile de kimse cezalandırılmaz.

Suçlar; cürüm veya kabahattir.

Madde 2 - İşlendiği zamanın kanununa göre cürüm veya kabahat sayılmayan fiilden dolayı kimseye ceza verilemez. İşlendikten sonra yapılan kanuna göre cürüm veya kabahat sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz. Eğer böyle bir ceza hüküm olunmuşsa icrası ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.

Bir cürüm veya kabahatin işlendiği zamanın kanunu ile sonradan neşir olunan kanunun hükümleri birbirinden farklı ise failin lehinde olan kanun tatbik ve infaz olunur.

Madde 3 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Türkiye'de suç işleyen kimse, Türk kanunlarına göre cezalandırılır ve bundan dolayı bir Türk hakkında yabancı memlekette hüküm verilmiş olsa bile Türkiye'de muhakeme olunur.

Böyle bir fiilden dolayı Türkiye dışında hakkında hüküm verilmiş olan yabancı dahi Adliye Vekilinin talebi üzerine Türkiye'de muhakeme edilir.

Madde 4 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

(Değişik fıkra: 06/06/1991 - 3756 /1 md.) Bir Türk veya yabancı, yabancı memleketlerde Türkiye Devletinin şahsiyetine karşı bir cürümü veya bu Kanunun 211 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile 213, 316, 317, 318, 319, 320, 323, 324, 332 ve 333 üncü maddelerinde yazılı suçları işlerse, hakkında resen takibat yapılarak bu maddelerdeki cezalarla cezalandırılır.

(Değişik fıkra: 02/01/2003 - 4782 S.K./1. md.) Bunlar hakkında yabancı bir ülkede daha önce hüküm verilmiş olsa bile, Adalet Bakanının talebi üzerine Türkiye'de yeniden yargılama yapılır. Ancak, fiil yabancı paraların taklidine veya 211 inci maddenin üçüncü fıkrası ile 213 üncü

maddenin uygulanmasına ilişkin olduğu takdirde yabancı ülkede daha önce hüküm verilmiş ise Türkiye'de kovuşturma yapılmaz.

Yabancı memleketlerde Türkiye namına memuriyet veya vazife deruhde etmiş olupta bu memuriyet veya vazifeden dolayı bir cürüm işleyen kimse hakkında Türkiye'de takibat yapılır.

Madde 5 - (Değişik madde: 03/02/1937 - 3112/1 md.)

Bir Türk dördüncü maddede yazılı cürümlerden başka, Türk kanunlarına göre aşağı haddi üç seneden eksik olmıyan şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezayı müstelzim cürmü yabancı memlekette işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde Türk kanunlarına göre cezalandırılır.

Eğer cürmün aşağı haddi üç seneden az şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezayı müstelzim ise takibat icrası zarar gören şahsın veya yabancı Hükümetin şikayetine bağlıdır.

Mağdur yabancı ise bu fiilin, işlediği mahal kanunlarında da cezayı müstelzim olması şarttır.

Madde 6 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir yabancı dördüncü maddede yazılı cürümlerden başka, Türk kanunlarına göre aşağı haddi bir seneden eksik olmıyan şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezayı müstelzim cürmü yabancı memlekette Türkiye'nin veya bir Türkün zararına işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde Türk kanunları mucibince ceza görür.

Ancak bu babda takibat icrası Adliye Vekilinin talebine veya zarar gören şahsın şikayetine bağlıdır.

Eğer cürüm bir yabancıнын zararına işlenmiş ise fail, Adliye Vekilinin talebi üzerine, aşağıdaki şartlar dairesinde cezalandırılır:

1 - Türk kanunlarına göre şahsi hürriyeti bağlayıcı ve aşağı haddi üç seneden eksik olmıyan cezayı müstelzim bir fiil olmak,

2 - İadei mücrimin muahedesi bulunmamak veyahut iade keyfiyeti cürmün irtikab edildiği mahallin veya failin tebaasından bulunduğu Devletin Hükümeti tarafından kabul edilmemiş bulunmak.

Bir Türk veya yabancı, Türk Ceza Kanununun 8 inci babının 3 üncü faslındaki cürümleri yabancı memlekette işlerse resen takibat yapılarak o fasılda yazılı maddelerdeki cezalarla cezalandırılır.

Madde 7 - Bir ecnebi, ecnebi memleketinde bir Türk veya Türkiye Cumhuriyeti aleyhinde bir cürüm işleyipte ecnebi mahkemesince mahkum olduğu veya ceza herhangi bir sebeple sukut ettiği veya beraet eylediği surette dava Türkiye mahkemelerince tekrar tetkik ve rüyet olunur.

Eğer hüküm olunan ceza Türk Ceza Kanununda o fiil için muayyen olan cezadan dün ise noksanı ikmal ettirilir. Sukut ve beraet sebepleri Türk Kanunlarına muvafık değil ise ceza yeniden hüküm olunur.

Bu bapta takibat icrası Adliye Vekaletinin talebine bağlıdır.

Madde 8 - Bundan evvelki maddelerde beyan olunan ahvalde ecnebi mahkemeden verilen ve Türk kanunlarına muvafık bulunan hüküm Türk kanununca gerek asli ve gerek fer'i olarak hidematı ammeden memnuiyeti veya sair güna iskatı ehliyeti mucip bir cezayı mutazammın olduğu takdirde müdeiumuminin talebi üzerine ecnebi memlekette hüküm olunan mahrumiyet ve iskatı ehliyet cezaları netayicinin Türkiye'de dahi cari olacağına mahkeme karar verebilir.

Müdeiumuminin talebi üzerine mahkemece bir muamele yapılmazdan evvel mahkum dahi ecnebi mahkemesinden verilen hükmün Türkiye mahkemesince yeniden tetkikini talep etmek hakkını haizdir.

Madde 9 - Bir cürümden dolayı bir Türkün ecnebi devletlere iadesi talebi devletçe kabul olunamaz.

Siyasi veya ona murtabıt cürümlerden dolayı bir ecnebinin ecnebi devletlere iadesi talebi devletçe kabul edilemez.

Ecnebi devletçe vukubulan iade talebi üzerine istenilen kimsenin Türkiye'de bulunduğu mahal mahkemei asliyesince tabiiyeti ve cürmünün mahiyeti hakkında bir karar verilmesi lazımdır.

Türk tebaasından olduğu yahut cürmünün siyasi ve askeri veyahut bunlara murtabıt cürümlerden bulunduğu mahkemece sabit olanların iadesi talebi kabul olunamaz.

Ecnebi olduğuna ve cürmünün adi ceraimden bulunduğuna karar verilen kimsenin iadesi talebi hükümetçe kabul olunabilir.

İadesi talep ve kabul olunan kimse hakkında mahalli müstantikliğinince tevkif müzekkeresi verilebilir.

Madde 10 - Bu kanundaki hükümler, hususi ceza kanunlarının buna muhalif olmayan mevaddı hakkında da tatbik olunur.

Madde 10/a - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/2 md.)

Bir Türk vatandaşı veya yabancı, yabancı ülkede bir suç işleyip de bu bab hükümlerine göre Türkiye'de yargılandığı takdirde; Türkiye zararına işlenmiş suçlar dışında, suçun işlendiği ülke kanunu ile Türk Kanunundan hangisi uygulamada sanığın lehine sonuç verecek ise, o kanun göz önünde bulundurulmak ve yabancı kanunda tanımlanan suça, Türk kanunlarına göre verilmesi gereken ceza veya Türk kanununda bulunup yabancı ülke kanunundaki cezaya en yakın olan ceza tespit edilerek uygulama yapılır. Ancak, suçun işlendiği ülke kanunu, Türkiye'nin kamu düzenine veya milletlerarası yükümlerine aykırı ise bu ülke kanununa itibar edilmez.

İKİNCİ BAP : CEZALAR

Madde 11 - Cürümlere mahsus cezalar şunlardır:

1 - (Mülga bend: 14/07/2004 - 5218 S.K./1.mad) *1*

2 - Ağır hapis,

3 - Hapis,

4 - Sürgün,

5 - Ağır cezayı nakdi,

6 - Hidematı ammeden memnuiyet.

Kabahatler için mevzu cezalar şunlardır:

1 - Hafif hapis,

2 - Hafif cezayı nakdi,

3 - Muayyen bir meslek ve sanatın tatili icrası.

Bu kanunda şahsi hürriyeti tahdit eden cezalar tabirinden ağır hapis, hapis, sürgün ve hafif hapis cezaları muradolunur.

Madde 12 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md. ; Mülga madde: 14/07/2004 - 5218 S.K./1.mad) *1*

Madde 13 - (Değişik madde: 31/05/1957 - 6988/1 md.)

(Değişik fıkra: 14/07/2004 - 5218 S.K./1.mad) *1* Ağır hapis cezası, ağırlaştırılmış müebbet, müebbet veya muvakkattir.

(Değişik cümle: 14/07/2004 - 5218 S.K./1.mad) *1* Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ve müebbet ağır hapis cezası hükümlünün hayatı boyunca devam eder. Muvakkat ağır hapis, kanunda tasrih edilmeyen yerlerde 1 seneden 24 seneye kadardır.

Bu ceza aşağıda yazılı şekiller dahilinde 3 devrede çektirilir:

A) Mahkum birinci devrede, cezasının onda birine müsavi bir müddet geceli, gündüzlü yalnız olarak bir hücrede bırakılır.

Ancak bu müddet (1) aydan aşağı (8) aydan yukarı olamaz.

B) Mahkum ikinci devrede, durumuna ve suçunun mahiyetine göre ayrı gruplar halinde bulundurulur. Bu devre, mahkum mevkuf kalmışsa, bu müddetle hücrede kaldığı müddet çıkarıldıktan sonra geriye kalan müddetin yarısını teşkil eder.

Alelittlak müebbet ağır hapis cezasıyla mahkum edilmiş olanlar veya bakiye cezaları bir seneden az bulunanlar, yaş veya bedeni kabiliyetleri itibariyle üçüncü devre şartlarına intibak edemeyecekleri tesbit

edilenler üçüncü devreye geçemezler.

C) Üçüncü devre geri kalan müddettir. Bu devrede bulunan mahkum iş esası üzerine kurulmuş olan ceza evlerinde çalıştırılır.

Mahkumun ikinci devreden üçüncü devreye geçebilmesi için iyi hal göstermesi şarttır. İyi halin nasıl tesbit edileceği Ceza ve Tevfik Evleri Nizamnamesinde gösterilir.

Üçüncü devreye geçmek hakkını kazanan mahkumlardan, Adliye Vekaleti, ziraat, deniz avcılığı; yol, inşaat, maden ve orman gibi iş sahalarında çalışma ekipleri teşkil edebilir.

Mahkumiyetin bütün devrelerinde mahkum ceza evi disiplinini bozan hareketlerinden dolayı Ceza ve Tevfik Evleri Nizamnamesi mucibince inzibati olmak üzere her defasında bir ayı geçmemek kaydıyla aynı suretle hücreye konulabilir.

Ceza evi disiplinini bozan hareketlerinden dolayı iki sene içinde üçten fazla hücre hapsi cezası almış olanlar C. Müddeiumumisinin tasvibi ile birinci devre şartlarına tabi tutulurlar.

Mahkum ikinci ve üçüncü devrede çalışmaya mecbur tutulur.

(Mülga fıkra: 06/06/1990 - 3653/3 md.)

Madde 14 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Mevkuffardan çalışmak isteyenler ceza ve tevfik evi dahilinde çalıştırılabilirler.

Madde 15 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Hapis cezası yedi günden yirmi seneye kadardır. Kanunda açıklanmayan yerlerde yukarı haddi beş senedir.

Bu ceza para cezasından çevrilmiş olsa bile 13 üncü maddenin birinci devreye ait hükümleri müstesna olmak üzere diğer hükümlerinin tesbit ettiği şartlar dahilinde çektirilir.

Madde 16 - (Değişik madde: 31/05/1957 - 6988/1 md.)

Bu kanunun 13 üncü maddesinde yazılı üçüncü devrenin ağır hapiste yarısını, hapis veya hafif hapiste üçte birini iyi halle geçirenler meşrutan tahliye talebinde bulunmak hakkını kazanırlar. İstifade müddeti asıl cezanın dörtte birinden aşağı olamaz.

İkinci devreden yaş ve bedeni kabiliyetleri itibariyle üçüncü devreye geçemiyenler yahut yine bu sebeplerle üçüncü devreden ikinci devreye iade edilenler ikinci devredeki mahkumiyetlerinin hitamında bakıye cezalarının ağır hapiste yarısını, hapis veya hafif hapiste üçte birini iyi halle geçirdikleri takdirde meşrutan tahliye hükümlerinden istifade edebilirler.

Meşrutan tahliye edilmiş olan mahkumlar hakkında, meşrutan tahliye müddetinin hitamına kadar, bu kanunun 28 inci maddesinin 3 üncü ve 4 üncü fıkraları ahkamı tatbik olunur.

Meşrutan tahliye, mahkumun iktidarı nispetinde şahsi hakları tazmin etmesi şartına da talik edilebilir.

Madde 17 - (Değişik madde: 31/05/1957 - 6988/1 md.)

(Değişik fıkra: 07/12/1988 - 3506/1 md.) Şartla salıverilmiş olan hükümlü, geri kalan süre içinde işlediği kasıtlı bir cürümden dolayı şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkum olur veya mecbur olduğu şartları yerine getirmeye ise, şartla salıverilme kararı geri alınır. Bu takdirde suçun işlendiği tarihten sonraki kısım hükümlünün ceza süresine mahsup edilmeyerek aynen çektirilir ve şartla salıverilmeye esas teşkil eden hükmün infazı ile ilgili olarak bir daha şartla salıverilmeden yararlanamaz.

(Ek fıkra: 06/06/1991 - 3756/3 md.) Birinci fıkra hükmüne göre aynen çektirilecek süre; ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına hükümlüler için kırk yıl, müebbet ağır hapis cezasına mahkum olanlar için otuzaltı yıl üzerinden hesap edilir. *1*

Meşrutan tahliye kararının geri alınmasını icabettiren sebeplerin vukuundan evvel mahkumun ceza müddeti sona ermiş olursa mezkur ceza icra edilmiş sayılır.

Eğer asli cezaya Emniyeti Umumiye İdaresinin nezareti altında bulunmak cezası da ilave olunursa meşrutan tahliye halinde geçen zaman bu ceza müddetine mahsubedilir.

Madde 18 - (Mülga madde: 13/07/1965 - 647/Geçici 2 md.)

Madde 19 - (Değişik madde: 28/07/1999 - 4421/1 md.)

Ağır para cezası, altmışmilyon liradan onbeşmilyar liraya kadar tayin olunacak bir paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir. Nispi para cezasının yukarı sınırı yoktur.

Madde 20 - Hidematı ammeden memnuiyet cezası müebbet veya muvakkattir.

Müebbeden Hidamatı ammeden memnuiyet:

1- Devairi intihabiyede müntehip veya müntehap olmaktan ve sair bilcümle hukuku siyasiyeden,

2- Büyük Millet Meclisi azalığından ve intihaba tabi olan veya devlet ve vilayet ve Belediye ve köy tarafından veya bunların teftiş ve murakabesi altında bulunan müessesat canibinden tevcih kılınan bilcümle memuriyet ve hizmetlerden,

3- Devletçe veya salahiyettar ilmi encümenlerce tevcih olunan rütbe ve unvan ve nişan ve madalyalardan.

4- Bundan evvelki bentlerde beyan edilen nişan, rütbe, unvan, sıfat, hizmet ve memuriyetlerden birinin bahşettiği maaşlı veya fahri her türlü hukuktan,

5- Mahkum olan kimsenin kanunu medeni hükmünce kendi füruu üzerinde haiz olduğu velayet hakkı müstesna olmak üzere velayet ve vesayete müteallik bir hizmette bulunmaktan,

6- Bundan evvelki bentlerde beyan edilen her türlü hakları, unvanları, rütbeleri, nişanları, sıfatları, hizmet ve memuriyetleri ihraz ehliyetinden,

Mahrumiyet hususlarıdır.

(Değişik fıkra: 21/11/1990 - 3679/1 md.) Geçici olarak kamu hizmetlerinden yasaklanma cezası, hükümlünün, üç aydan üç yıla kadar yukarıda gösterilen siyasi haklar, hizmet, memuriyet, sıfat, rütbe ve nişandan ve bunları ceza süresi içinde yeniden elde etmek ehliyetinden mahrumiyetidir.

Hidematı ammeden memnuiyet cezasının bu hizmetlerden bazılarında hasır edildiği hallerle muayyen bir meslek veya sanatın icrasına şamil olduğu halleri kanun tayin eder.

Madde 21 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Hafif hapis cezası bir günden iki seneye kadardır. Bu ceza para cezasından çevrilmiş olsa bile 13 üncü maddenin birinci devreye ait hükümleri müstesna olmak üzere diğer hükümlerinin tesbit ettiği şartlar dahilinde çektirilir.

Mahkumiyetleri bir aydan fazla ve mükerrir olmıyan kadın ve küçüklerin cezalarının oturdukları yerde çektirilmesine mahkeme karar verebilir. Bu karara mahkum tarafından riayet olunmadığı takdirde ceza tamamen ve adiyen infaz olunur.

Madde 22 - Kanunun tayin ettiği ahvalde hafif hapis cezası bazı imalathanelerde veya nafia ve belediye işlerinde kullanılmak suretiyle de icra ettirilebilir. Eğer mahkum cezanın icrası için hazır bulunmaz veya hizmetten kaçınırsa hafif hapis cezası alelülul mevkii mahsusunda ikmal ettirilir.

Madde 23 - Kadınların mahkum oldukları ağır hapis ve hapis ve hafif hapis cezaları kendilerine mahsus müesseselerde çektirilir. Kanun kadınların şahsi hürriyetlerini tahdit eden cezaların bir islahhane veya tevkifhanede icrasını iktiza ettiren ahvali tayin eder.

Madde 24 - (Değişik madde: 28/07/1999 - 4421/2 md.)

Hafif para cezası, onbeşmilyon liradan birmilyarbeşyüz milyon liraya kadar tayin olunacak bir paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Madde 25 - Muayyen bir meslek ve sanatın tatili icrası üç günden iki seneye kadardır.

Madde 26 - (Değişik fıkra: 21/01/1983 - 2787/3 md.) Kanunda gösterilen cezanın yukarı sınırı bir ay hapis veya hafif hapis yada üçbin lira ağır veya hafif para cezasını geçmediği takdirde, hafifletici sebep bulunur ve fail önceden bir cürümden veya bir aydan fazla hafif hapsi gerektiren bir kabahatten dolayı mahkum olmamış bulunursa, mahkeme, verdiği cezanın yerine hüküm giyen kişiye adli tevbih yapılmasına karar verebilir.

Tevbihi adli mahkumun ahvali mahsusasına ve cürmün işlenmesindeki şekil ve suret ve hususiyete göre yapılan bir tekdirdir ki ihlal olunan maddei kanuniyenin ahlaki ciheti ve irtikap olunan fiilin neticeleri izah olunmak suretiyle hakim tarafından mahkeme huzurunda mahkuma alenen tevcih edilir.

Eğer mahkum tevbih için mahkemeye davet olduğu halde icabet etmez veya tevbihi hürmetle telakki eylemez ise işlediği cürüm için mahkemenin tayin ettiği ceza tamamıyla icra olunur.

Madde 27 - Bundan evvelki maddede beyan olunan halde mahkum, tevbih tarihinden itibaren cürümler için iki ve kabahatler için bir seneyi geçmemek üzere mahkemece tayin edilecek müddet zarfında bir cürüm veya kabahat işlerse bu cürüm ve kabahatin müstelzim olacağı cezaya halel gelmemek şartıyla cezayı nakdi namıyla muayyen bir para itasını taahhüt etmeğe ve mahkemece lüzum görülürse bu taahhüdünü muteber kefil ile temin eylemeğe mecburdur.

Gösterilecek kefillerin iktidarları derecesini tayin etmek mahkemeye aittir.

Eğer mahkum böyle bir taahüdü kabul etmez veya muteber kefil göstermez ise hüküm olunan ceza icra olunur.

Madde 28 - Kanun hangi ahvalde mahkemece verilen cezaya ferî olarak emniyeti umumiyeye idaresinin nezareti mahsusası altında bulundurulmak cezasını ilave etmek iktiza edeceğini tayin eder.

Kanunda yazılı ahvalin maadasında bu nezaret bir seneden eksik ve üç seneden fazla olamaz.

Nezaret altında bulunan mahkum 42 nci maddede tayin edilen günden itibaren on beş gün zarfında hangi mahalde ikamet etmek istediğini salahiyyattar makama bildirmeğe mecburdur.

Bundan başka kanuna tevfikan kendisine verilecek tenbih ve ihtarlar dairesinde hareketle mükelleftir. Aynı makam mahkumun nezarete tabi olduğu müddet zarfında muayyen bazı yerlerde ikametini men edebilir.

Ağır hapis cezasına mahkumiyet halinde mahkeme mahkumun cezayı ferî olarak bu nezaret altında bulunmasına karar verebilir. Bu halde mahkuma tahmil olunacak mecburiyetlerin müddet ve mahiyeti tahdiden tayin olunur.

Madde 29 - (Değişik madde: 03/02/1937 -3112/1 md.)

Kanunda sarahaten yazılmış olmadıkça cezalar ne artırılabilir, ne eksiltilebilir ve ne de değiştirilebilir.

Kanunun muayyen bir nisbet dairesinde cezayı artırıp eksiltmeyi emrettiği yerlerde mevcut olan teşdit veya tahfif edici sebepler nazara alınmaksızın o fiil hakkında ne ceza tayin edilecekse tezyit ve tenkis keyfiyeti o ceza üzerinden icra olunur.

Eğer bir çok esbap içtima etmiş olursa artırıp eksiltme hususu, ondan evvelki artırma ve eksiltme neticesi olan ceza miktarı üzerinden cereyan eder.

Eğer içtima eden sebeplerden bazısı artırmayı ve bazısı eksiltmeyi müstelzim olursa ilk önce artırmakla işe başlanır.

Bütün hallerde mücrimin yaşı, akli haleti, esbabı muhaffifei takdiriye ve tekerrür hususları bu sıra takip olunmak şartile en sonra nazara alınır.

Ceza artırılır veya eksiltilirken kanunun sureti mahsusada tayin ettiği ahval müstesna olmak üzere her nevi ceza için muayyen olan hudut tecavüz edilemez.

Hafif hapis, ağır veya hafif para cezalarının tertibi iktiza eden hallerde kanuni sebeplerden dolayı bu cezaların, 19,21 ve 24 üncü maddelerde yazılı aşağı hadlerinden daha az bir miktarının verilmesi icap ettiği takdirde bunların yerine, taahhüt almağa hacet kalmaksızın, adli tevbih yapılır.

(Ek fıkra: 21/11/1990 - 3679/2 md.) Hakim, iki sınır arasında temel cezayı, suçun işleniş biçimi, suçun işlenmesinde kullanılan araç, suç konusunun önem ve değeri, suçun işlendiği zaman ve yer, fiilin diğer özellikleri, zararın veya tehlikenin ağırlığı, kastın veya taksirin yoğunluğu, suç sebepleri ve saikleri, failin amacı, geçmişi, şahsi ve sosyal durumu, fiilden sonraki davranışı gibi hususları gözönünde bulundurmak suretiyle takdirini kullanarak belirler. Cezanın asgari haddenden tayini halinde dahi takdirin sebepleri kararda mutlaka gösterilir.

Madde 30 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Muvakkat cezalar, gün, ay ve sene hesabına tatbik olunur. Bir gün, 24 saat, bir ay 30 gündür. Sene, resmi takvime göre hesap edilir.

(Değişik fıkra: 12/06/1979 - 2248/17 md.) Muvakkat cezalar için bir günün ve para cezalarında bin liranın küsuru hesaba katılmaz.

ÜÇÜNCÜ BAP : CEZA MAHKUMİYETLERİNİN NETİCELERİ VE TARZI İCRALARI

Madde 31 - Beş seneden fazla ağır hapse mahkumiyet müebbeden ve üç seneden beş seneye kadar ağır hapse mahkumiyet hükmolunan cezaya müsavi bir müddetle, hidematı ammeden memnuiyeti müstelzimdir.

Madde 32 - 59 uncu maddede tayin olunan ahvalde idama bedel 24 sene ağır hapis cezasına mahkumiyet mahkumun on sene müdetle emniyeti umumiye idaresinin nezareti mahsusası altında bulundurulmasını müstelzimidir.

Madde 33 - Beş seneden ziyade ağır hapis cezasına mahkum olanlar ceza müdetleri zarfında mahcuriyeti kanuniye halinde bulundurulur. Ve emvalinin idaresinde mahcurlar hakkındaki kanunu medeni ahkamı tatbik olunur.

Beş seneden ziyade ağır hapse mahkum olan şahsın ceza müddeti zarfında babalık hakkından ve kocalık sıfatının bahşettiği kanuni haklardan mahrumiyetinede hüküm verilebilir.

Madde 34 - Bir cürüm ile katiyen mahkumiyet; kanunen siyasi bir hizmete intihap olunabilmek kabiliyetini selbettiği veya memuryetten mahrumiyeti müstelzim olduğu takdirde azalık ve memuriyetin zevalinide mucip olur.

Madde 35 - Kanunun tayin ettiği ahvalden maada resmi sıfatı veya icrası ait olduğu daireden verilecek ruhsatname ve şahadetname gibi vesikaya muhtaç olan bir meslek ve sanatı suistimal suretiyle işlenen cürüm ve kabahatlere müteallik hükümler mahkumun mahkum olduğu müddete veya cezayı nakdinin ademi tediyesinden dolayı ne miktar hapis cezası verilmek lazımgelirse o miktara muadil olacak ve yirminci ve yirmi beşinci maddelerde muayyen müddetlerin azami hadlerini geçmeyecek bir müddetle muvakkaten hidematı ammeden memnuiyetini veya meslek ve sanatının tatilini dahi istilzam eder.

Sair meslek ve sanatlar hakkında tatili icabettiren ahvali kanun tayin eder.

Madde 36 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Mahkumiyet halinde cürüm veya kabahatte kullanılan veya kullanılmak üzere hazırlanan veya fiilin irtikabından husule gelen eşya fiilde methali olmiyan kimselere ait olmamak şartıyla mahkemece zabıt ve müsadere olunur.

Kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması ve satılması cürüm veya kabahat teşkil eden eşya bir ceza mahkumiyeti olmasa ve faille ait bulunmasa bile mutlaka zabıt ve müsadere olunur.

Taşınması memnu olmiyan silahların ruhsatsız taşınması halinde de zabıt ve müsaderesine hükmolunur.

Madde 37 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Ceza ile mahkumiyet suçtan mutazarrır ve mağdur olanların mallarının istirdadını ve duçar oldukları zararların tazminini dava edebilmelerine halel getirmez.

Madde 38 - Emvalin istirdadından ve uğranılan zararların tazmininden başka bir şahsın veya bir ailenin şeref ve haysiyetini ihlal eden her nevi cürüm ve kabahatlerde bir güne maddi zarar vukua gelmese bile mahkeme mağdurun talebine mebni manevi zarar mukabili olarak muayyen tazminat itasında hüküm edilebilir.

Madde 39 - Mahkum muhakeme masraflarını çeker.

Bir cürüm veya kabahatten dolayı mahkum olan şahıslar malların istirdadından ve uğranılan zararların tazmininden ve manevi zarar mukabili olarak takdir olunan tazminattan ve muhakeme masraflarının ödenmesinden birbirlerine kefil olarak mesuldürler.

Muhtelif cürüm ve kabahatlerden dolayı bir ilam ile mahkum olan bir kaç kişinin birbirine kefil olarak mesuliyetleri yalnız müştereken mahkumiyeti intaç eden fiille aittir.

Madde 40 - Hüküm katiyet kesbetmeden evvel vukubulan mevkufiyet ceza mahkumiyetlerinden indirilir.

Eğer mahkum hakkında sürgün cezası hükmolunmuş ise bir günlük mevkufiyet üç günlük sürgüne mukabil sayılır.

Eğer cezayı nakdi tertip olunmuş ise tenzil, 19 uncu maddede gösterilen hesaba göre yapılır.

Madde 41 - Hidematı ammeden memnuiyet, veya muayyen bir meslek ve sanatın tatili cezası, gıyaben verilen kararlara müteallik ahkamı kanuniye müstesna olmak üzere, hükmün katileşdiği tarihten başlar.

Eğer hidematı ammeden memnuiyet veya bir meslek ve sanatın tatili ve sair ehliyetsizlik cezası şahsi hürriyeti tahdit eden diğer bir cezaya bağlı olur veya bir ceza mahkumiyetinin neticesi bulunursa asıl cezanın icrası müddetince devam etmekle beraber hüküm ilamında veya kanunda tayin edilen müddet ancak cezanın ikmal edildiği veya sakit olduğu günden başlar.

Madde 42 - (Mülga madde: 15/04/1987 - 3352/1 md.)

Madde 43 - Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis veya müebbet ağır hapis cezalarını mutazammın olan hüküm ilamının hulasası hükmün sadır olduğu ve cürmün işlendiği ve mahkumalehyin en son ikamet ettiği mahalle veya kariyenin münasip mahallerine asılarak ilan olunur. *1*

DÖRDÜNCÜ BAP : CEZAYA EHLİYET VE BUNU KALDIRAN VEYA HAFİFLETEN SEBEPLER

Madde 44 - Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz.

Madde 45 - Cürümde kasdin bulunmaması cezayı kaldırır. Failin bir şeyi yapmasının veya yapmamasının neticesi olan bir fiilden dolayı kanunun o fiille ceza tertip ettiği ahval müstesnadır.

Kabahatlerde kasit sabit olmasa bile herkes kendi fiil veya ihmalinden mesuldür.

(Ek fıkra: 08/01/2003 - 4785 S.K./1. md.) Failin öngördüğü neticeyi istememesine rağmen neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır; bu halde ceza üçte bir oranında artırılır.

Madde 46 - (Değişik madde: 18/05/1955 - 6569/1 md.)

Fiili işlediği zaman şuurunun veya hareketinin serbestisini tamamen kaldırarak surette akıl hastalığına duçar olan kimseye ceza verilemez.

Ancak bu şahsın muhafaza ve tedavi altına alınmasına hazırlık tahkikatında Sulh Hakimi, ilk tahkikatta Sorgu Hakimi ve son tahkikatta vazifeli mahkeme tarafından karar verilir.

Muhafaza ve tedavi altında bulundurma müddeti şifaya kadar devam eder. Yalnız maznuna isnadolunan suç, ağır hapis cezasını müstelzim ise bu müddet bir seneden az olamaz.

Muhafaza ve tedavi altına alınan şahıs; muhafaza ve tedavinin icra kılındığı müessesesinin sıhhi heyetince, şifası tebeyyün ettiğine dair verilecek rapor üzerine aynı kazai mercice serbest bırakılır.

Bu husustaki rapor ve kararda, hastalığın ve isnadolunan suçun mahiyeti gözönünde tutularak, içtimai emniyet bakımından şahsın tıbbi kontrole ve muayeneye tabi tutulup tutulmayacağı, tutulacaksa müddet ve fasılası da gösterilir.

Tıbbi kontrol ve muayene; Cumhuriyet Müddeiumumilerince, kararda gösterilen müddet ve fasılalarda bu şahısların buldukları mahalde yoksa en yakın salahiyyetli mütehassısı olan hastane sıhhi heyetlerine sevk edilmeleri suretiyle temin olunur.

Bu tıbbi kontrol ve muayenede nüks arızı gösterenler hakim veya mahkeme kararıyla yine muhafaza ve tedavi altına alınıp aynı muamelelere tabi tutulurlar.

Madde 47 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Fiili işlediği zaman şuurunun veya hareketinin serbestisini ehemmiyetli derecede azaltacak surette akli maluliyete müptela olan kimseye verilecek ceza aşağıda yazılı şekilde indirilir:

1. Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası yerine 15 seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis; *1*

2. Müebbet ağır hapis yerine 10 seneden 15 seneye kadar ağır hapis;

3. Amme hizmetlerinden müebbet memnuiyet yerine muvakkatı memnuiyet; cezaları hükmolunur.

Diğer cezalar üçte birden yarıya kadar indirilir.

Madde 48 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Suçu işlediği esnada arızı bir sebepten dolayı 46 ve 47 nci maddelerde münderiç akli maluliyet halinde bulunan kimseler hakkında o maddelerdeki ahkam tatbik olunur.

İhtiyari sarhoşlukla ve ihtiyarı ile kullanılan uyuşturucu madde tesiriyle işlenen fiiller bu madde hükmünden hariçtir.

Madde 49 - 1- Kanunun bir hükmünü veya salahiyyet bir merciden verilip infazı vazifeten zaruri olan bir emri icra suretiyle,

2 - Gerek kendisinin gerek başkasının nefsine veya ırzına vukubulan haksız bir taarruzu filihal defi zaruretinin bais olduğu mecburiyetle,

3 - Gerek nefsini ve gerek başkasını vukuuna bilerek mahal vermediği ve başka türlü tahaffüz imkanında olmadığı ağır ve muhakkak bir tehlikeden muhafaza etmek zaruretinin bais olduğu mecburiyetle, işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilemez.

Bir numaralı bentte gösterilen halde merciiden sadır olan emir hilafı kanun olduğu takdirde neticesinden hasıl olan cürme müterettip ceza emri veren amire hükmolunur.

Madde 50 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

49 uncu maddede yazılı fillerden birini icra ederken kanunun veya salahiyettar makamın veya zaruretin tayin ettiği hududu tecavüz edenler cürüm ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasını müstelzim ise sekiz seneden aşağı olmamak üzere hapis ve müebbet ağır hapis cezasını müstelzim olduğu takdirde altı seneden on beş seneye kadar hapis cezasile cezalandırılır. Sair hallerde asıl suça müretteb ceza altıda birinden eksik ve yarısından ziyade olmamak üzere indirilir ve ağır hapis hapse tahvil olunur ve amme hizmetlerinden müebbet memnuiyet cezası yerine muvakkat memnuiyet cezası verilir. *1*

Madde 51 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Bir kimse haksız bir tahrikin husule getirdiği gazap veya şedit bir elemin tesiri altında bir suç işler ve bu suç ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasını müstelzim bulunursa müebbet ağır hapis cezasına ve müebbet ağır hapis cezasını müstelzim bulunursa yirmi dört sene ağır hapis cezasına mahkum olur. Sair hallerde işlenen suçun cezasının dörtte biri indirilir. *1*

Tahrik ağır ve şiddetli olursa ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası yerine yirmi dört sene ve müebbet ağır hapis cezası yerine on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir. *1*

Sair cezaların yarısından üçte ikisine kadarı indirilir.

Madde 52 - Bir kimse bir hata veya sair bir arıza yüzünden cürmü kast ettiği şahıstan başka bir şahsın zararına işlemiş olursa cürümden zarar gören kimsenin sıfatından neşet eden ve cezayı şiddetlendiren esbap faile tahmil olunmaz. Belki cürüm kast olunan şahsa karşı işlenmiş gibi telakki olunarak fail, cürmün tazammun edebileceği esbabı muhaffefeden istifade eder.

Madde 53 - Fiili işlediği zamanda on bir yaşını bitirmemiş olanlar hakkında takibat yapılamaz ve ceza verilemez.

Ancak fiil kanunen bir seneden ziyade hapis cezasını veya daha ağır cezayı müstelzim bir cürüm olduğu takdirde müdeiumuminin talebi üzerine mahkeme reisi çocuğun, istirdadı kabil tedabirden olmak ve on sekiz yaşını geçmiyecek müddetle mukayyet bulunmak üzere terbiye ve ıslah için devlet idare veya murakabesinde bulunan bir müesseseye konmasını veyahuttakayyüt ve nezaretinde teseyyüp ve ihmal ile bir cürüm işlemesine meydan verirlerse kendilerinden iki yüz liraya kadar cezayı nakdi alınacağı ihtariyleana baba veya vasiye teslimini emreder.

Madde 54 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Fiili işlediği zaman on bir yaşını bitirmiş olup da on beş yaşını doldurmamış olanlar, farik ve mümeyyiz olmadıkları surette haklarında hiçbir ceza tertip olunamaz. Ancak işlenen fiil bir seneden fazla hapis veya daha ağır bir cezayı müstelzim cürümlerden ise bundan evvelki madde ahkamı tatbik olunur.

(Değişik fıkra: 21/01/1983 - 2787/4 md.) Eğer çocuk işlediği fiilin bir suç olduğunu fark ve temyiz ile hareket etmiş ise suçunun cezası aşağıda yazılı şekillerde indirilir:

1. Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası yerine onbeş yıldan, müebbet ağır hapis cezası yerine on yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası verilir. *1*

2. Diğer cezalar yarıya indirilir. Ağır hapis cezaları hapse çevrilir. Ancak, bu bendin tatbiki suretiyle hükmolunacak cezalar her fiil için yedi yıldan fazla olamaz.

Amme hizmetlerinden memnuiyet ve emniyeti umumiye nezareti altına alınmak cezaları tatbik olunmaz.

Şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalar, para cezasından çevrilmiş olsa dahi eğer suçlu cezanın çektirilmesine başlandığı zaman on sekiz yaşını bitirmemiş ise ceza bir ıslahhanede çektirilir.

Bu mahkumiyetler tekerrüre esas olamaz.

Madde 55 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Fiili işlediği zaman on beş yaşını bitirmiş olup da on sekiz yaşını bitirmemiş olanlar hakkında aşağıda yazılı şekillerde ceza tayin olunur:

1. Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası yerine yirmi seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası; *1*

2. Müebbet ağır hapis yerine on beş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

3. (Değişik bent: 21/01/1983 - 2787/5 md.) Diğer cezaların üçte bire kadar indirilir. Ancak, bu bendin tatbiki suretiyle hükmolunacak cezalar her fiil için ondört yıldan fazla olamaz.

4. Amme hizmetlerinden memnuiyet ve emniyeti umumiye nezareti altına alınmak cezaları tatbik edilmez.

Cezanın çektirilmesine başlandığı zaman on sekiz yaşını bitirmemiş olanlar hakkında hürriyeti bağlayıcı cezalar para cezasından çevrilmiş olsa dahi, onlara mahsus ceza evlerinde veya büyüklere mahsus ceza evlerinin hususi kısımlarında çektirilir. Bunlar on sekiz yaşını geçtikleri zaman eğer mahkum oldukları ceza müddeti üç seneden ve geri kalan müddeti iki seneden fazla ise büyük mahkumların buldukları ceza evlerine naklolunurlar. Ancak bunlardan, geçirdikleri müddet içindeki hal ve durumlarına göre münasip görülenler hususi ceza evinde veya büyüklere mahsus ceza evlerinin hususi kısımlarında alıkonulabilirler.

Hükmün infazına başlandığı tarihte on sekiz yaşını bitirmiş ve mahkum oldukları ceza müddeti üç seneden az bulunmuş olup da geçmişteki hallerine nazaran hususi ceza evinde veya büyüklere mahsus ceza evlerinin hususi kısımlarında bulundurulmaları daha uygun görülenlerin cezaları bu evlerde çektirilir.

Madde 56 - (Mülga madde: 06/07/1960 - 15/2 md.)

Madde 57 - Fiili işlediği zaman henüz on beş yaşını bitirmeyen sağır - dilsizler hakkında takibat yapılmaz. Bunlar hakkında yirmi dört yaşına kadar kalmak üzere 53 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmü tatbik olunabilir.

Madde 58 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Fiili işlediği zaman on beş yaşını bitirmiş olup da yaptığı işin neticesini fark ve temyiz ile hareket ettiği anlaşılmıyan sağır, dilsizlere ceza verilmez.

Ancak fiil cürüm olduğu ve bir seneden fazla hapis cezasını veya daha ağır bir cezayı müstelzim bulunduğu takdirde yirmi dört yaşını henüz ikmal etmiyen sağır - dilsiz hakkında yirmi dört yaşına kadar kalmak üzere 53 üncü maddenin ikinci fıkrası hükümleri tatbik edilebilir.

Eğer fail yirmi dört yaşını bitirmiş ise mahkeme, hakkında 46 ncı maddede gösterildiği surette muamele yapılmak üzere kendisinin salahiyyetli makama teslimini emredebilir.

Eğer sağır - dilsizin suçu işlemekte fark ve temyiz ile hareket ettiği anlaşılır ve işlediği zaman on sekiz yaşını bitirmemiş bulunursa birinci fıkrası müstesna olmak üzere 54 üncü madde hükümleri tatbik olunur.

(Değişik fıkra: 21/01/1983 - 2787/6 md.) Sağır - dilsiz onsekiz yaşını bitirip de yirmibir yaşını bitirmemiş ise 55 inci madde hükümleri tatbik olunur.

(Ek fıkra: 21/01/1983 - 2787/6 md.) Sağır - dilsiz yirmibir yaşını bitirmiş ise, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası yerine otuz yıl, müebbet ağır hapis cezası yerine yirmidört yıl ağır hapis cezası hükmolunur. Sair hallerde cezanın altıda biri indirilir. *1*

Madde 59 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Kanuni tahfif sebeplerinden ayrı olarak mahkemece her ne zaman fail lehine cezayı hafifletecek takdiri sebepler kabul edilirse ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası yerine müebbet ağır hapis ve müebbet ağır hapis yerine 30 sene ağır hapis cezası hükmolunur. *1*

Diğer cezalar altıda birden fazla olmamak üzere indirilir.

Madde 60 - Başkalarının nüfuz ve idare ve nezareti altında bulunanların işledikleri kabahatlerde eğer fiil, nüfuzlarının cari olduğu daire dahilinde riayet ettirmekle nizamen mükellef oldukları ahkama karşı işlenmiş kabahatlerden olduğu ve bunların kendi dikkat ve basiretleriyle meni mümkün bulunduğu takdirde ceza failden maada nüfuz ve idare ve nezareti haiz olan metbular hakkında dahi tatbik olunur.

Eğer kabahat fail üzerinde nüfuz ve idare ve nezareti olanların emriyle, bunların kanunen riayet ettirmeğe mecbur oldukları ahkam ihlal edilerek, yapılmış olursa ceza emri veren metbudan maada salahiyyetli merciin bir emri mahsusunu veya bir ihtarını isga etmiyerek kabahati irtikap eden tabi hakkında da tatbik olunur.

BEŞİNCİ BAP : CÜRME TEŞEBBÜS

Madde 61 - (Değişik madde: 03/02/1937 - 3112/1 md.)

Bir kimse işlemeği kasdeylediği bir cürmü vesaiti mahsusa ile icraya başlayıp da ihtiyarında olmiyan esbabı maniadan dolayı o cürmün husulüne muktazi fiilleri ikmal edememiş ise kanunda yazılı olmiyan yerlerde fiil, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasını müstelzim olduğu takdirde müteşebbis hakkında on beş seneden 20 seneye ve müebbet ağır hapis cezasını müstelzim olduğu takdirde on seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur. Sair hallerde o cürüm için kanunen muayyen olan ceza, yarısından üçte ikisine kadar indirilir. *1*

Müteşebbis, cürmün ef'ali icrayesinden ihtiyariyle vazgeçtiği, fakat tamam olan kısım esasen bir suç teşkil ettiği halde ancak o kısma mahsus ceza ile cezalandırılır.

Madde 62 - (Değişik madde: 03/02/1937 - 3112/1 md.)

Bir kimse işlemeği kasdettiği cürmün icrasına taalluk eden bütün fiilleri bitirmiş, fakat ihtiyarında olmiyan bir sebepten dolayı o cürüm meydana gelmemiş ise kanunda yazılı olmiyan yerlerde fiil ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasını müstelzim olduğu takdirde müteşebbis hakkında yirmi seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis ve müebbet ağır hapis cezasını müstelzim

olduğu takdirde on beş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur. Sair hallerde o cürüm için kanunen muayyen olan ceza altıda birinden üçte birine kadar indirilir. *1*

Madde 63 - (Mülga madde: 03/02/1937 - 3112/3 md.)

ALTINCI BAP : CÜRÜM VE KABAHAHTE İŞTİRAK

Madde 64 - (Değişik madde: 03/02/1937 - 3112/1 md.)

Bir kaç kişi bir cürüm veya kabahatin icrasına iştirak ettikleri takdirde fiili irtikap edenlerden veya doğrudan doğruya beraber işlemiş olanlardan her biri o fiille mahsus ceza ile cezalandırılır.

Başkalarını cürüm ve kabahat işlemeğe azmettirenlere dahi aynı ceza hükmolunur. Ancak fiili icra edenin onu işlemekte şahsi bir menfaati olduğu sabit olursa azmettiren şahsın cezası, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis yerine yirmi dört sene ve müebbet ağır hapis yerine yirmi sene ağır hapistir. Sair cezaların altıda biri indirilir. *1*

Madde 65 - (Değişik madde: 02/06/1941 - 4055/1 md.)

I - Suç işlemeğe teşvik veya suçu irtikap kararını takviye ederek yahut fiil işlendikten sonra muzaheret ve muavenette bulunacağını vadeyleyerek,

II - Suçun ne suretle işleneceğine mütaallik talimat vererek yahut fiilin işlenmesine yarıyacak iş veya vasıtaları tedarik ederek,

III - (Değişik bent: 21/01/1983 - 2787/7 md.) Suç işlenmeden evvel veya işlendiği sırada müzaheret ve muavenetle icrasını kolaylaştırarak suça iştirak eden şahıs, işlenmiş fiille mahsus olan ceza ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ise yirmi yıldan, müebbet ağır cezası ise onaltı yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır. Sair hallerde kanunen muayyen olan cezanın yarısı indirilir. *1*

Bu maddede yazılı fiillerden birini işleyen kimsenin iştiraki inzımam etmeksizin fiilin irtikabı mümkün olamayacağı sabit olan hallerde o kimse yukarıda gösterilen tenzilattan istifada edemez.

Madde 66 - Bir cürüm veya kabahati beraber işleyenlerden veya icrasını kolaylaştırmağa yardım edenlerden biri hakkında teşdidî cezayı mucip olan şahsa merbut daimi veya arızı ahval ve evsaf, cürüm veya kabahate iştirak eyledikleri zamanda ona vakıf olan faille dahi sirayet eder. Ancak haklarında terettüp eden cezanın altıda biri indirilebilir ve ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ile müebbet ağır hapis cezasına bedel yirmi seneden yirmi dört seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur. *1*

Madde 67 - Fiilin cezasını teşdit eden maddi esbabı dahi cürüm veya kabahatin vasfını tebdil edecek şekilde olsa bile fiil işlendiği zamanda ona vakıf olan şeriklere saridir.

YEDİNCİ BAP : SUÇ VE CEZALARIN İÇTİMAI

Madde 68 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Bir kimse mütaaddit suçlardan dolayı Hüküm veya Ceza Kararnamesiyle mahkum edilirse cezalar bu bap hükümlerine göre içtima ettirilir.

Madde 69 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Bir Hüküm veya Ceza Kararnamesinden sonra aynı kimsenin bu mahkumiyetten önce veya sonra işlediği bir suçtan dolayı mahkum edilmesi halinde cezaların içtimali hükümleri tatbik olunur.

Madde 70 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/3 md.;Değişik madde: 14/07/2004 - 5218 S.K./1.mad) *1*

Birden çok ağırlaştırılmış müebbet ağır hapse mahkûmiyet halinde, bir yıldan az ve altı yıldan fazla; ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ile müebbet ağır hapis cezasına mahkûmiyet halinde, dokuz aydan az ve beş yıldan fazla; birden çok müebbet ağır hapse mahkûmiyet halinde ise altı aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere, hükmedilecek miktarı geceli gündüzlü bir hücrede tecrit edilmek üzere, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis veya müebbet ağır hapis cezaları infaz olunur.

Madde 71 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Aynı neviden şahsi hürriyeti bağliyan muvakkat cezalara mahkumiyet halinde bu cezaların mecmuu tatbik olunur.

24 seneden aşağı olmamak üzere en az iki ağır hapis cezasına mahkumiyet halinde müebbet ağır hapis cezası tatbik olunur.

Madde 72 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Aynı neviden para cezalarına mahkumiyet halinde bu cezaların mecmuu tatbik olunur.

Madde 73 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

(Ek fıkra: 14/07/2004 - 5218 S.K./1.mad) Cezalardan biri ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ve diğeri şahsî hürriyeti bağlayıcı muvakkat bir ceza ise, ilave edilecek cezanın nevi ve miktarına göre yirmi günden az ve altı seneden fazla olmamak üzere geceli gündüzlü bir hücrede tecrit edilmek suretiyle ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası tatbik olunur.

Cezalardan biri müebbet ağır hapis ve diğeri şahsi hürriyeti bağlayıcı muvakkat bir ceza ise, ilave edilecek cezanın nevi ve miktarına göre on günden az ve üç seneden fazla olmamak üzere geceli gündüzlü bir hücrede tecrit edilmek suretiyle müebbet ağır hapis cezası tatbik olunur.

Madde 74 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Başka neviden hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezalara mahkumiyet halinde bu cezaların hepsi ayrı ayrı tamamen tatbik olunur.

İnfazda ağır hapis, hapis, hafif hapis ve sürgün sırası takip edilir.

Madde 75 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Başka neviden para cezalarına mahkumiyet halinde bu cezaların hepsi ayrı ayrı tamamen tatbik olunur.

Para cezaları sair cezalarla birleştiği takdirde de hepsi ayrı ayrı ve tamamen tatbik olunur.

Madde 76 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Fer'i cezalar ve mahkumiyetin bütün diğler cezai neticeleri her ceza hakkında ayrı ayrı tayin ve tatbik olunur.

Madde 77 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

1) Aynı neviden şahsi hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezaların birleştirilmesi halinde tatbik edilecek ceza ağır hapiste 36, hapiste 25, sürgünde 15, hafif hapiste 10 seneyi geçemez.

2) Başka neviden şahsi hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezaların mecmuu otuz seneyi geçemez. Bu haddi aşan ceza miktarı sırası ile sürgün, hafif hapis, hapis ve ağır hapisten tenzil edilir.

3) Ağır para cezası ile hafif para cezası birleştiği takdirde çevrilecek cezanın nev'i hapidir.

4) Birleştirilen para cezalarının şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezaya çevrilmesi halinde bu ceza müddeti beş seneyi geçemez.

5) (Değişik bent: 21/11/1990 - 3679/4 md.) İçtima neticesinde uygulanacak süreli fer'i cezalar, kamu hizmetlerinden yasaklanma cezasında on, muayyen bir meslek ve sanatın icrasının tatilinde dört yılı geçemez.

6) Yukarıki fıkralarda yazılı yukarı hadlere baliğ olan cezalara kati surette mahkumiyetten sonra işlenen suçlardan dolayı verilecek cezalar aynen tatbik olunur.

Madde 78 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimse bir suç işlemek veya vuku bulmuş bir suç gizlemek için diğler bir suç işlediği veyahut o suç vesilesile kanunda suç teşkil eden diğler bir fiil daha irtikab eylediği takdirde mezkur fiiller kanunen o suç tertib eden anasından veya suçun esbabı müşeddedesinden sayılmazsa o kimse hakkında evvelki maddelerin müştemil olduğu hükümlere göre ceza tertib olunur.

Madde 79 - İşlediği bir fiil ile kanunun muhtelif ahkamını ihlal eden kimse o ahkamdan en şedit cezayı tazammun eden maddeye göre cezalandırılır.

Madde 80 - (Değişik madde: 02/06/1941 - 4055/1 md.)

Bir suç işlemek kararının icrası cümlesinden olarak kanunun aynı hükmünün bir kaç defa ihlal edilmesi, muhtelif zamanlarda vaki olsa bile bir suç sayılır. Fakat bundan dolayı terettüp edecek ceza altıda birden yarıya kadar artırılır.

SEKİZİNCİ BAP : CÜRÜMDE TEKERRÜR

Madde 81 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimse beş seneden ziyade müddetle bir mahkumiyete uğradıktan sonra cezasını çektiği veya ceza düştüğü tarihten itibaren on sene ve diğler cezalarda beş sene içinde başka bir suç daha işlerse yeni suça verilecek ceza altıda bire kadar artırılır.

Yeni suç evvelki mahkumiyete sebep olan suç cinsinden ise hükmedilecek ceza altıda birden üçte bire kadar artırılır.

İkinci suç için tayin edilecek cezaya tekerrürden dolayı zammı lazımgelen miktar, hiç bir suretle evvelki suç için hükmedilmiş olan cezaların en ağırından ziyade olarak tayin olunamaz.

Evvelki veya sonraki suçlardan biri para cezası veya sürgün ve diğeri başka bir ceza olduğu takdirde tekerrürden dolayı yapılacak zam miktarının tayininde 19 uncu veya 40 ıncı maddelerde yazılı nisbet kaideleri tatbik olunur.

Madde 82 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Müebbed ağır hapis cezasına mahkum olan kimse diğeri bir veya bir kaç cürüm işlediği takdirde mahkumun geceli gündüzlü bir hücrede yalnız bırakılması müddeti eğer sonraki cürmü veya cürümleri muvakkat ağır hapis cezasını müstelzim ise bu cezanın veya bu cezalar mecmunun sekizde birine, hapis cezasını müstelzim ise onda birine müsavi bir müddet uzatılır.

Ancak ilave edilecek hücre müddeti ağır hapislerde üç seneden, hapiste iki seneden fazla olamaz.

(Değişik fıkra: 21/11/1990 - 3679/5 md.) Sonraki cürümden dolayı da mahkuma müebbet ağır hapis cezası tayin olunmuşsa ilave edilecek hücre müddeti altı aydan az, üç yıldan fazla olamaz.

(Ek fıkra: 14/07/2004 - 5218 S.K./1.mad) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkûmiyet durumunda iki kat olarak uygulanır.

Madde 83 - (Mülga madde: 11/06/1936 - 3038/2 md.)

Madde 84 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Tekerrür halinde hükmedilecek ağır para cezasının 19 uncu maddeye göre hapse çevrilmesi halinde hapis müddeti beş seneyi geçemez.

Madde 85 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

İşlediği suçlardan dolayı her defasında üç aydan fazla olmak üzere iki defa veya daha fazla şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalarla mahkum olan kimse 81 inci maddede yazılı müddetler içinde, yine şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezanın verilmesini icab ettiren aynı cinsten bir suç işler ve göreceği cezanın müddeti otuz aydan aşağı olursa mezkur ceza müddeti yarı ve sair hallerde ağır hapis ve hapiste otuz seneyi geçmemek üzere üçte biri nisbetinde artırılır.

Madde 86 - Aynı maddei kanuniyeye tetabuk eden veya kanunun bir faslında münferic bulunan cürümlerden başka:

1 - Devletin emniyeti aleyhine işlenen cürümler,

2 - Resmi memurlar tarafından memuriyetlerine ait vazifelerin ihlali veya memuriyetin suistimali suretiyle işlenen cürümler,

3 - Siyasi veya dini hürriyetlere müteallik cürümlerle dini memurların vazifeleri esnasında yaptıkları suistimalat,

4 - İcra ettikleri vazifeden dolayı hüküm ile memurlar ve devlet idaresi ve ammenin nizamı alayhine irtikap olunan cürümler,

5 - Cürüm tasnii ve iftira ve yalan şehadet ve yalan yere yemin ve avkatlarla dava vekillerinin vazifelerini suistimal cürümleri,

6 - Ammenin selameti aleyhinde işlenen cürümler,

7 - Sekizinci bapta münderiç cürümler,

8 - Şahıslar aleyhindeki cürümlere mahsus babın birinci ve ikinci fasıllarında münderiç cürümler,

9 - Hırsızlık, yağma ve garet ve ifşayı sır tehdidiyle temini menfaat ve dolandırıcılık ve emniyeti suiistimal ve eşyayı cürmiyeyi satın almak ve saklamak ve hileli iflas maddelerinde ve üçüncü babın dokuzuncu faslının son maddesiyle onuncu faslının 276 ncı maddesinde ve on birinci faslında ve altıncı babın birinci faslının ilk beş maddesinde ve beşinci faslında ve yedinci babın üçüncü faslının ilk beş maddesiyle son maddesinde muharrer bilcümle cürümler,

bir cinsten addolunur.

Madde 87 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Geçen maddelerin tatbikatında:

1) Kabahat fiilinden dolayı sadır olan hükümler bir cürüm vukuunda ve cürme mütaallik hükümler kabahat vukuunda;

2) Tedbirsizlik ve dikkatsizlik ve meslek va sanatın icrası hususunda tecrübesizlik ve emirlerle nizamlara riayetsizlik neticesi olarak işlenen cürümler diğer cürümler mukabilinde ve sair cürümler bunlar mukabilinde;

3) Sırf askeri cürümler hakkında sadır olan hükümler;

4) Bu kanunun 6 ncı babının birinci faslındaki 316, 317, 318, 319, 320, 324 ve 331 inci maddeleriyle ikinci faslındaki 332 ve 333 üncü ve 7 nci babın 3 üncü faslındaki 403 ve 404 üncü maddelerde yazılı hususlardan dolayı verilen hükümler müstesna olmak üzere yabancı memleket mahkemelerinden verilen hükümler;

tekerrüre esas olamaz.

Madde 88 - Tekerrür hükümlerinin tatbikında diğer bir cezadan kalbolunmuş olan ceza asıl ceza addolunur.

MÜSTAKİL FASIL : CEZALARIN TECİLİ

Madde 89 - (Mülga madde: 13/07/1965 - 647/Geçici md. 4)

Madde 90 - On sekiz yaşını doldurmamış çocuklar ile yetmişine varmış ihtiyarların mahkum oldukları hapis cezası bir seneden fazla olmadığı halde dahi evvelki madde hükmü tatbik olunur.

Madde 91 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Seksen dokuzuncu madde hükmü, mahkeme kararında hilafı tasrih edilmedikçe fer'i cezalar hakkında da tatbik olunur.

Madde 92 - Tazminat kabilinden olan cezayı nakdi ve zabt ve müsaderesi kanunen mecburi olan eşya ile muhakeme masrafları tecil olunmaz.

Madde 93 - Cezaların tecili kararının infazı hukuku şahsiyenin mahkum tarafından rızasıyla ifasına veya teminine talik olunabilir.

Madde 94 - (Değişik madde: 03/02/1937 - 3112/1 md.)

Cezası tecil edilen mahkum hazır ise mahkemenin reisi cezanın tecil edildiğini tevhim ettikten sonra yeniden bir suç işlediği takdirde 95 inci madde hükmü dairesinde tecil olunan ceza çekilmekle beraber sonraki cürüm cezasının dahi şartlarına muvafık olduğu takdirde, tekrürden dolayı artırılacağını kendisine ihtar eder.

Madde 95 - (Değişik madde: 02/06/1941 - 4055/1 md.)

I - Kabahat ile mahkum olan kimse hüküm tarihinden itibaren bir sene içinde bir cürümden veya evvelki hükmün verildiği mahaldeki Asliye mahkemesinin kazası dairesinde diğeri bir kabahatten dolayı aynı cinsten veya daha ağır bir cezaya,

II - Cürüm ile mahkum olan kimse hüküm tarihinden itibaren beş sene içinde işlediği diğeri bir cürümden dolayı evvelce verilen ceza cinsinden bir cezaya yahut hapis veya ağır hapis cezasına mahkum olmazsa, cezası tecil edilmiş olan mahkumiyeti esasen vaki olmamış sayılır. Aksi takdirde her iki ceza ayrı ayrı tenfiz olunur.

DOKUZUNCU BAP : DAVA VE CEZANIN SUKUTU

Madde 96 - Maznunun vefatı hukuku amme davasını ortadan kaldırır.

Mahkumun vefatı ceza mahkumiyetini ve hatta henüz icra edilmemiş olan ağır ve hafif cezayı nakdi hükümlerini bütün neticeleriyle beraber ortadan kaldırır. Ancak eşya zabt ve müsaderesi ve muhakeme masrafları için sadır olup mahkumun vefatından evvel katiyet kesbeden hükümler tenfiz olunur.

Madde 97 - Umumi af, hukuku amme davasını ve hükmolunan cezaları bütün neticeleri ile birlikte ortadan kaldırır.

Madde 98 - Hususi af, havi olduğu sarahate göre cezayı ortadan kaldırır veya azaltır veya değiştirir ve daha ağır bir cezadan mübeddel olan cezaya kanunen ilave edilmemiş bulunmak şartıyla mahkumun kanuni mahcuriyetini de ref eder. Ancak kanun veya kararnamesinde hilafı yazılı olmadıkça feri ve mütemmim cezalara tesir etmez. Hususi affı tazammun eden kanun veya kararnamede sarahat bulunan ahval müstesnadır.

Madde 99 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Takibat yapılabilmesi dava veya şikayete bağlı suçlarda suçtan zarar gören kimsenin vazgeçmesi hukuku amme davasını düşürür. Ancak kanunda hilafı yazılı olmadıkça cezanın infazına mani olmaz.

Maznunlardan biri hakkındaki dava veya şikayetten vazgeçme diğeriğine de sirayet eder.

Kanunda yazılı haller müstesna olmak üzere, vazgeçme onu kabul etmiyen maznuna tesir etmez.

Madde 100 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Umumi ve hususi aflar ve suçtan zarar görenin davadan veya şikayetten vazgeçmesi ne zaptolunan eşyanın ne de malsandığına tediye olunan ağır ve hafif para cezalarının istirdadını icab etmez.

Madde 101 - Müebbet veya on seneden fazla muvakkat ağır hapis cezaları hususi af ile azaltıldığı veya ortadan kaldırıldığı surette buna dair olan kanun veya kararnamede buna muhalif sarahat olmadıkça manküm üç sene müddetle emniyeti umumiye nezreti altına alınır.

Madde 102 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Kanunda başka türlü yazılmış olan ahvalin maadasında hukuku amme davası:

1 - Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ve müebbet ağır hapis cezalarını müstelzim cürümlerde yirmi sene, *1*

2 - Yirmi seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezasını müstelzim cürümlerde on beş sene,

3 - Beş seneden ziyade ve yirmi seneden az ağır hapis veya beş seneden ziyade hapis yahud hidematı ammeden müebbeden mahrumiyet cezalarından birini müstelzim cürümlerde on sene,

4 - Beş seneden ziyade olmamak üzere ağır hapis veya hapis yahud sürgün veya hidematı ammeden muvakkaten mahrumiyet cezalarını ve ağır para cezasını müstelzim cürümlerde beş sene,

5 - Bir aydan ziyade hafif hapis veya otuz liradan ziyade hafif para cezasını müstelzim fiillerde iki sene,

6 - Bundan evvelki bendlerde beyan olunan mikdardan aşağı cezaları müstelzim kabahatlerde altı ay geçmesile ortadan kalkar.

Bu kanunun ikinci kitabının birinci babında yazılı ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis veya müebbet yahud muvakkat ağır hapis cezalarını müstelzim cürümlerin yurd dışında işlenmesi halinde dava müruru zamanı yoktur. *1*

Madde 103 - Müruru zamanın başlangıcı tamamiyle icra olunmuş cürüm ve kabahatler hakkında fiilin vukuu gününden ve teşebbüs olunan veya icra ve ikmal olunamayan cürümler hakkında son fiilin işlendiği tarihten ve mutemadi ve müteselsil cürümler hakkında dahi temadi ve teselsülün bittiği günden itibaren olunur.

Madde 104 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Hukuku amme davasının müruru zamanı, mahkumiyet hükmü yakalama, tevkif, celb veya ihzar müzekkereleri, adli makamlar huzurunda maznunun sorguya çekilmesi, maznun hakkında son tahkikatın açılmasına dair olan karar veya C. müddeiumumisi tarafından mahkemeye yazılan iddianame ile kesilir.

Bu halde müruru zaman, kesilme gününden itibaren yeniden işlemeğe başlar.

Eğer müruru zamanı kesen muameleler müteaddid ise müruru zaman bunların en sonuncusundan itibaren tekrar işlemeğe başlar. Ancak bu sebepler müruru zaman müdetini 102 nci maddede ayrı ayrı muayyen olan müddetlerin yarısının ilavesile baliğ olacağı müddetten fazla uzatamaz.

Madde 105 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Kanunun bir seneden aşağı müruru zaman tayin ettiği hallerde her türlü usuli muamele müruru zamanı keser.

Ancak 103 üncü maddeye göre müruru zaman işlemeğe başladığı günden itibaren bir seneden aşağı müruru zamana tabi kabahat nevinden suçlarda bir sene içinde mahkumiyet kararı verilmemiş olursa hukuku amme davası müruru zamana uğrar.

Madde 106 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir suçtan dolayı yapılan ve müruru zamanı kesen muameleler o suçlarda her ne suretle olursa olsun iştiraki olup da aylehlerinde takibat veya tahkikat yapılmamış olan kimseler hakkında dahi müruru zamanı keser.

Madde 107 - Hukuku amme davasının ikamesi mezuniyet veya karar alınmasına yahut diğer bir mercide halli lazım gelen bir meselenin neticesine bağlı bulunduğu takdirde mezuniyet ve kararın alınmasına yahut meselenin halline kadar müruru zaman durur.

Madde 108 - Takibi ancak şahsi dava ikamesine bağlı olan fiil hakkında salahiyettar kimse altı ay zarfında dava etmediği takdirde takibat yapılamaz.

Müruru zaman haddini geçmemek şartıyla bu müdet davaya hakkı olan kimsenin fiilden ve failin kim olduğundan haberdar bulunduğu günden başlar.

Davaya hakkı olan bir kaç kimseden birisi altı aylık müddeti geçirirse bundan dolayı diğerlerinin hukuku sakıt olmaz.

Madde 109 - Aynı fiilden dolayı her ne suretle olursa olsun tekrar muhakemesi görülmek lazım gelen mahkumünaleyhin ahiren vaki olan mahkumiyeti evvelki mahkumiyetinden daha hafif bir cezayı mutazammın ise müruru zaman müddeti sonraki hüküm ile tertip olunacak cezaya göre hesap olunur.

Madde 110 - Hukuku amme davasının düşmesi emval istirdadı ve uğranılan zararın tazmini için ikame olunan hakkı şahsi davasına hâlel vermez.

Madde 111 - Hukuku amme davasının düşmesi cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı hukuku şahsiyesini ayrıca muhafaza eylememiş ise artık hukuk mahkemesinde dahi dava edemez.

Madde 112 - Bu maddede yazılı cezalar aşağıdaki müddetlerin müruriyle ortadan kalkar:

- 1 - Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ve müebbet ağır hapis cezaları otuz sene, *1*
- 2 - Yirmi sene ve daha fazla müddetle ağır hapis cezası yirmi dört sene,
- 3 - Beş seneden ziyade ağır hapis veyahut hapis veya müebbet sürgün cezası yirmi sene,
- 4 - Beş seneye kadar ağır hapis veyahut hapis veya muvakkat sürgün veya muvakkaten hidematı ammeden memnuiyet cezalarıyla ağır cezayı nakdi hükümleri on sene,

5 - Bir aydan ziyade hafif hapis veyahut bir meslek ve sanatın tatili icrası yahut otuz liradan ziyade hafif cezayı nakdi hükümleri dört sene,

6 - Bundan evvelki bentte beyan olunan miktardan aşağı ceza hükümleri on sekiz ay geçmesiyle ortadan kalkar.

Nevileri başka başka cezaları havi hükümler, en ağır ceza için konulan müddetin geçmesiyle ortadan kalkar.

Cezanın müruru zaman ile ortadan kalkmasından sonra Emniyeti Umumiye Nezareti altında bulunmak cezasının da hükmü kalmaz.

Madde 113 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Hükümlerde müruru zaman hükmün kat'ileştiği veya infazın her hangi bir suretle inkıtaa uğradığı günden itibaren işlemeğe başlar.

Madde 114 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

İlamın infazına müteallik mahkuma salahiyetli merci tarafından kanun dairesinde tebliğ olunan her türlü muamele müruru zamanı keser. Bundan başka şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalarda ilamın infazı için mahkumun yakalanması dahi müruru zamanı keser.

Bir suçtan dolayı mahkum olan kimse müruru zaman cereyan ettiği sırada mahkum olduğu suç cinsinden diğer bir suç daha işlediği takdirde müruru zaman yine kesilmiş olur.

Madde 115 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Amme hizmetlerinden muvakkat memnuiyet yahut diğer bir ıskatı ehliyet cezası veya bir meslek ve sanatın tatili icrası sair cezalara zam ve ilave edildiği veyahut bir hüküm neticesi olduğu takdirde ıskatı ehliyet ve tatili meslek ve sanat cezaları, onlar için muayyen olan müddetin iki misline muadil bir müddet geçmedikçe sakıt olmazlar ve işbu müruru zaman aslı mücazatın sakıt olduğu tarihten itibaren cereyana başlar.

Madde 116 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Gerek hukuku amme davasının ve gerek ceza hükümlerinin müruru zamanı 30 uncu madde mucibince hesap olunur.

Madde 117 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Gerek dava ve gerek ceza müruru zamanı resen tatbik olunur ve bundan ne maznun ve ne de mahkum vazgeçemezler.

Madde 118 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Bu kanunun ikinci kitabının birinci babında yazılı ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis veya müebbet yahud muvakkat ağır hapis cezalarını müstelzim cürümlerin yurd dışında işlenmesi halinde ceza müruru zamanı yoktur. *1*

Madde 119 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/1 md.)

(Değişik fıkra: 07/12/1988 - 3506/3 md.) Yalnız para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hürriyeti bağlayıcı cezasının yukarı haddi üç ayı aşmayan suçun faili;

1. Para cezası maktu ise bu miktarı, aşağı ve yukarı hadleri gösterilmiş ise aşağı haddini,

2. Hürriyeti bağlayıcı cezanın aşağı haddinin, her gün için 647 sayılı Cezaların infazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde belirtilen aşağı hadler üzerinden karşılayan miktarını,

3. Hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte para cezası da öngörülmüş ise, hürriyeti bağlayıcı ceza için yukarıdaki şekilde belirlenecek miktar ile para cezasının aşağı haddini,

Soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğden itibaren on gün içinde merciine ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz.

(Değişik fıkra: 07/12/1988 - 3506/3 md.) Suçla ilgili kanun maddesinde, yukarı haddi üç ayı aşmayan hürriyeti bağlayıcı ceza veya para cezasından yalnız birisinin uygulanmasının öngörüldüğü hallerde, yukarıdaki fıkralara göre ödenmesi gereken miktar para cezası esas alınarak belirlenir.

Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebligatta, ödenecek miktar, ödeme süresi ve belli edilen miktarın bu süre içinde ödenmesi halinde kamu davasının açılmayacağı ve ödemediği takdirde açılacak kamu davası üzerine suç sabit görüldüğü takdirde mahkemece tayin edilecek cezanın yarı nisbetinde artırılarak hükmolunacağı sanığa bildirilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca yapılan tebligata rağmen belli edilen miktarın süresinde ödenmemesi halinde kamu davası açılır ve suç sabit olduğu takdirde tayin edilecek ceza, aşağı ve yukarı haddi gösterilen hallerde yukarı haddi geçmemek üzere yarı nisbetinde artırılarak hükmolunur.

Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan doğruya mahkemeye intikal etmiş olması halinde sanık sorgusundan önce hakim tarafından verilecek on günlük mehil içinde bu madde hükümlerine göre tespit edilecek miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte merciine ödediği takdirde kamu davası ortadan kaldırılır. Verilen mehil içerisinde belirlenen paranın ödenmemesi halinde yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

Yukarıdaki fıkra kapsamına giren bir suçtan ötürü doğrudan doğruya mahkemeye intikal eden işin ceza kararnamesiyle sonuçlandırılmış olması halinde itiraz üzerine duruşma yapılır ve bu halde de anılan fıkra hükümleri uygulanır.

Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına ve zoralıma ilişkin hükümleri etkilemez.

Kanun maddesinde ayrıca bir meslek veya sanatın tatili cezasının bulunması bu madde hükmünün uygulanmasına engel olmaz.

Nispi para cezasını gerektiren suçlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Madde 120 - Ceza hükümlerinin sukutu hukuku şahsiye ve istirdadı emval ve tazminat ve masarifi muhakemeye müteallik hükümlere hanel vermez. Ancak umumi aftan neşet eden sukut masarifi muhakemenin tahsili hakkında hazinenin mütalebe hakkını dahi iskat eder.

ONUNCU BAP : MEMNU HAKLARIN İADESİ

Madde 121 - Müebbeden hidematı ammeden memnuiyet ve ceza mahkumiyetinden mütevellit diğer nevi ademi ehliyet cezaları memnu hakların iadesi tarikiyle izale olunabilir.

Madde 122 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

(Değişik fıkra: 21/11/1990 - 3679/6 md.) Yukarıdaki maddede yazılı ceza, şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezaya bağlı olduğu halde, buna mahkum olan ve işlemiş olduğu cürümden dolayı pişmanlık duyduğunu ihsas edecek surette iyi hali görülen kimse, asıl cezasını çektiği veya ceza af ile ortadan kalktığı tarihten itibaren üç ve zamanaşımı ile düşmüş olduğu surette düştüğu tarihten itibaren beş yıl geçtikten sonra memnu haklarının iadesini talep edebilir.

Eğer bu mahrumiyet ve ıskatı ehliyet cezaları diğer bir cezaya ilaveten tertib olunmamış ise memnu hakların iadesi ancak hüküm ilamının kat'ileştiği tarihten itibaren beş sene sonra istenebilir.

Madde 123 - Mükerrirler cezanın tamamen infazından veya af yahut müruru zaman ile sukutundan itibaren bundan evvelki maddede beyan olunan müddetlerin iki katı geçmedikçe memnu haklarının iadesi istidasında bulunamazlar.

Madde 124 - Memnu haklar, Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun tayin ettiği suretlerle iade olunur. Memnu hakların iadesine alakadarın talebi üzerine usulü dairesinde karar verilmesi mahkemeye aittir.

İKİNCİ KİTAP : CÜRÜMLER

BİRİNCİ BAP : DEVLETİN ŞAHSİYETİNE KARŞI CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : DEVLETİN ARSIULUSAL ŞAHSİYETİNE KARŞI CÜRÜMLER

Madde 125 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir Devletin hakimiyeti altına koymağa veya Devletin istiklalini tenkise veya birliğini bozmağa veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmağa matuf bir fiil işliyen kimse ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasile cezalandırılır. *1*

Madde 126 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Devlet aleyhine silah kullanan veya Türkiye ile harp halinde bulunan bir devletin ordusunda hizmet kabul eden vatandaş müebbed ağır hapis cezasile cezalandırılır. Yabancı devlet kuvvetlerine kumanda eden veya bunları sevk ve idareye müteallik bir vazife deruhde eden vatandaş hakkında ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası verilir. *1*

Harp esnasında düşman Devlet toprağında bulunup da bu devlet kanunlarının tahmil ettiği bir mecburiyeti ifa zaruretile mezkur fiili işliyen kimseye ceza verilmez.

Bu bab hükümlerine göre herhangi bir sebeple Türk vatandaşlığı sıfatını kaybeden kimse dahi vatandaş hükmünde sayılır.

Türkiye Devleti tarafından Devlet olarak tanınmış olmasa bile haklarında muharib muamelesi yapılan siyasi kümeler dahi Türkiye Devleti ile harp halinde bulunan Devlet gibi telakki edilir.

Madde 127 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Yabancı Devletin Türkiye Devleti aleyhine harp açması veya hasmane hareketlerde bulunması için yabancı ile anlaşan veya bu maksada matuf fiiller işleyen kimse on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Harp vuku bulursa ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası hükmolunur. Hasmane hareket vukua gelirse müebbet ağır hapis cezası verilir. *1*

Türkiye Devletini bitaraflik ilanına veya bitarafliğin muhafazasına veyahut harp ilanına mecbur kılmak veya mecbur kılmağa matuf muameleler yapmak için yabancı ile anlaşan kimse beş seneden on seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Bu anlaşma matbuatla propaganda yapmak için vaki olmuş ise hükmolunacak ceza üçte bire kadar artırılır.

Milli menfaatler aleyhine hareketlerde bulunmak maksadile yabancidan velevki bilvasıta olsun kendisi veya başkaları için para veya herhangi bir menfaat veya vaid kabul eden vatandaş eğer fiil daha ağır bir cürüm teşkil etmiyorsa üç seneden onseneye kadar ağır hapis ve beş yüz liradan iki bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Aynı ceza para veren veya sair menfaat temin veya vadeden yabancı hakkında da tatbik olunur.

Aşağıdaki hallerde ceza üçte birden aşağı olmamak üzere artırılır.

1 - Fiil harp esnasında işlenmiş ise,

2 - Para veya menfaat matbuat vasıtasile propaganda yapmak için verilmiş veya vadedilmiş ise.

Madde 128 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Türkiye Devletini harp tehlikesine maruz kılacak şekilde Hükümetin tasvibi olmaksızın yabancı bir Devlet aleyhine asker toplıyan veya diğer hasmane hareketlerde bulunan kimse beş seneden on iki seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır. Eğer harp vukua gelirse müebbet ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Hasmane hareketler, yalnız yabancı bir Hükümet ile münasebeti bozacak veya Türkiye Devletini veya Türk vatandaşlarını mukabele bilmisile maruz kılacak mahiyette ise verilecek ceza iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapidir.

Siyasi münasebet münkati olur veya mukabele bilmisil vukua gelirse verilecek ceza üç seneden on seneye kadar ağır hapidir.

Madde 129 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Harp zamanında Türkiye Devleti zararına düşmanın askeri hareketlerini kolaylaştırmak veya Türkiye Devletinin askeri hareketlerine zarar vermek maksadile yabancı ile anlaşan veyahut bu maksadlara matuf fiiller işleyen kimse on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır. Maksudı hasıl olursa ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası verilir. *1*

Harp zamanında düşman Devlete iâşe maddeleri veya Türkiye Devletinin zararına kullanılabilircek sair şeyler veren kimse bunları bilvasita vermiş olsa bile beş seneden aşâğı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Harp zamanında düşman Devlet lehine yapılan istikrazlara ve her ne suretle olursa olsun tediyelere iştirak eden veya buna müteallik muameleleri kolaylaştıran kimse beş seneden aşâğı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Harp zamanında ve ikinci fıkrada yazılı haller haricinde nerede bulunursa bulunsun düşman Devlet tebaasile veyahut düşman Devlet topraklarında oturan diğerkimseler ile bilvasita olsa dahi, ticaret yapan yurddaş veya Türkiye'de bulunan yabancı iki seneden on seneye kadar ağır hapis ve bin liradan aşâğı olmamak üzere eşya değerinin beş misline müsavi ağır para cezasile cezalandırılır.

İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri fiili hariçte işliyen yabancılar hakkında tatbik olunmaz.

Madde 130 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Harp zamanında Devletin silahlı kuvvetlerinin veya ahalinin ihtiyaçları için Devlet veya diğerbir amme müessesesile veya amme hizmetlerini ifa veya amme ihtiyaçlarını temin eden bir müessese ile iş yapmak veya eşya vermek üzere iltizam ettiği taahhüdleri kısmen veya tamamen ifa etmiyen kimse üç seneden on iki seneye kadar ağır hapis cezasile beraber bin liradan aşâğı olmamak üzere taahhüdü veçhile yapacağı iş veya vereceği eşya değerinin üç misline müsavi ağır para cezasile cezalandırılır.

Taahhüdün kısmen veya tamamen ifa edilmemesi taksirden ileri gelmiş ise ceza yarıya kadar indirilir.

Aynı hükümler, taahhüdün ifa edilmemesine sebebiyet veren ikinci veya daha sonraki derecedeki müteahhidlerle mutavassıtlar ve müteahhidlerin mümessilleri hakkında da tatbik olunur.

Harp zamanında yukarıki fıkralarda yazılı taahhüdlerin icrasında hile yapan kimseler on seneden aşâğı olmamak üzere ağır hapis cezasile beraber iki bin liradan aşâğı olmamak üzere taahhüdü veçhile yapacağı iş veya vereceği eşya değerinin beş misline müsavi ağır para cezasile cezalandırılır.

Madde 131 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Askeri olan veya Devletin müsella kuvvetlerinin hizmetine tahsis edilmiş bulunan gemileri, hava vasıtalarını, nakil vasıtalarını, yolları müesseseleri, depoları ve diğeraskeri tesisatı bunlar henüz ikmal edilmemiş olsalar bile kısmen veya tamamen velev muvakkat bir zaman için olsun tahrib eden veya kullanılmıyacak bir hale getiren kimse sekiz seneden aşâğı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Aşağıdaki hallerde ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası verilir: *1*

1 - Fiil, Türkiye ile harp halinde bulunan bir Devletin menfaati için işlenmiş olursa,

2 - Fiil Devletin harp hazırlıklarını veya harp kudret ve kabiliyetini veya askeri hareketlerini tehlikeye koymuş ise.

Fiil bunları elinde bulunduran veya muhafazası veyahut nezareti ile mükellef olan kimsenin kusuru neticesi vukua gelmiş veya sadece kolaylaşmış olursa o kimse hakkında bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Madde 132 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Devletin emniyetine veya dahili, yahut beynelmilel siyasi menfaatlerine taalluk eden evrak veya vesikaları tamamen veya kısmen yok eden, tahrib eden veya üzerlerinde sahtelik yapan veyahut muvakkaten de olsa bunları tahsis olundukları yerden başka bir yerde kullanan, hile ile alan veya çalan kimse sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Gizli kalması Devletin emniyeti ve yukarıda yazılı menfaatleri icabından olan malumatı istihsal eden kimse üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır. Bu bab hükümlerine nazaran Devletin menfaatleri namına gizli kalması lazım gelen malumat arasında, dahili veya beynelmilel siyasi sebeplerle neşrolunmıyan Hükümet muamelelerinin ihtiva ettiği malumat da dahildir.

Salahiyetli makamların neşir veya işaasını menettiği malumatı istihsal eden kimse iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yukarıki fıkralarda yazılı filler Devletin harp hazırlıklarını veya harp kudret veya kabiliyetini veya askeri hareketlerini tehlikeye koymuşsa müebbet ağır hapis cezası verilir.

Madde 133 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Devletin emniyeti veya dahili veya beynelmilel siyasi menfaatleri icabından olarak gizli kalması lazım gelen malumatı siyasi veya askeri casusluk maksadile istihsal eden kimse 15 seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Aşağıdaki hallerde ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası verilir: *1*

1- Fiil, Türkiye ile harb halinde bulunan bir devletin menfaati namına işlenmişse,

2 - Fiil, devletin harb hazırlıklarını veya harb kudret veya kabiliyetini veya askeri hareketlerini tehlikeye koymuşsa.

Salahiyetli makamların neşir veya işaasını menettikleri malumatı siyasi veya askeri casusluk maksadile istihsal eden kimse 10 seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yukarıki fıkrada yazılı fiil, Türkiye ile harb halinde bulunan bir devletin menfaatine işlenmişse müebbet ağır hapis cezası hükmolunur.

Yukarıki iki fıkrada yazılı fiil, Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudret veya kabiliyetini veya askeri hareketlerini tehlikeye koymuşsa ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası verilir. *1*

Yabancı bir devletin emniyeti veya dahili veya beynelmilel siyasi menfaatleri icabından olarak gizli kalması lazım gelen malumatı diğer bir ecnebi devlet lehine siyasi veya askeri casusluk maksadile istihsal eden kimse beş seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 134 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

132 ve 133 üncü maddelerde yazılı cürümlerin icrası, evrak veya vesikaları elinde bulunduran veya malumata malik olan kimsenin taksiri neticesi mümkün kılınmış veya sadece kolaylaştırılmış olursa bu şahıs hakkında bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Fiil; Devletin harp hazırlıklarını veya harp kudret ve kabiliyetini yahut askeri hareketlerini tehlikeye koymuş ise üç seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Bu cürümlerin icrası Devletin askeri menfaati icabından olarak girilmesi menedilmiş olan yerlerin veya toprak, su veya hava mıntakalarının muhafazası ve nezaretile mükellef olan kimsenin taksiri neticesi mümkün kılınmış veya sadece kolaylaştırılmış ise aynı ceza hükmolunur.

Madde 135 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Her kim :

1 - Devletin askeri menfaati icabı olarak girilmesi menedilmiş olan yerlere veya toprak, su veya hava mıntakalarına gizlice veya igfal ile girerse,

2 - 132 nci maddenin iki, üç, dört ve beşinci fıkralarında yazılı malumatı tedarik etmiye yarıyan ve elde bulundurulması için makbul sebep gösterilemeyen vesikalarla veya diğer her hangi bir şey ile yakalanırsa, Bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yukarıki bendlerde yazılı fiillerden biri harp zamanında işlenirse verilecek ceza üç seneden on seneye kadar ağır haptir.

Madde 136 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

132 nci maddenin iki, üç, dört ve beşinci fıkralarında yazılı gizli kalması lazımgelen malumatı ifşa eden kimseler beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Fiil harp zamanında işlenmiş veya Devletin harp hazırlıkları veya harp kudret ve kabiliyetini veya askeri hareketlerini tehlikeye koymuş ise ağır hapis cezası on seneden aşağı olamaz.

Suçlu, siyasi veya askeri casusluk maksadile hareket etmiş ise bu maddenin birinci fıkrasında yazılı halde müebbed ağır hapis ve ikinci fıkrasındaki halde ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkum edilir. *1*

Bu cezalar bu maddede yazılı olan malumatı istihsal eden kimseler hakkında da tatbik olunur.

Eğer fiil suçlunun taksiri neticesi vukubulmuş ise birinci fıkrada yazılı halde altı aydan iki seneye ve ikinci fıkradaki hallerden birinin mevcudiyeti takdirinde üç seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 137 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Salahiyetli makamların neşir ve işasını menettikleri malumatı ifşa eden kimse üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Fiil harp zamanında işlenir veyahut Devletin harp hazırlıklarını veya harp kudret ve kabiliyetini veya askeri hareketlerini tehlikeye koyarsa verilecek ağır hapis cezası onseneden aşağı olamaz.

Suçlu, siyasi veya askeri casusluk maksadile hareket etmiş ise bu maddenin birinci fıkrasında yazılı halde on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasına mahkum edilir.

İkinci fıkrada yazılı hallerde ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası verilir. *1*

Bu cezalar bu maddede yazılı olan malumatı istihsal etmiş olanlar hakkında da tatbik olunur.

Eğer fiil suçlunun taksiri neticesi vuku bulmuş ise birinci fıkrada yazılı halde altı aydan iki seneye ve ikinci fıkradaki hallerden birinin mevcudiyeti takdirinde üç seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 138 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Vazifesi veya hizmeti dolayısıyla öğrendiği ve Devletin emniyeti icabı olarak gizli kalması lazımgelen fenni keşif veya ihtiraları yahut sınai yenilikleri, kendisinin veya başkasının menfaatine olarak kullanan memur veya amme hizmetini ifa ile mükellef olan kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasile cezalandırılır.

Eğer fiil Türkiye ile harp halinde bulunan bir Devletin menfaati için işlenir veya Devletin harp hazırlıklarını veya harp kudret ve kabiliyetini veya askeri hareketlerini tehlikeye koyarsa suçlu müebbet ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Türkiye Devleti tarafından yabancı bir memlekette Devlet işlerini görmiye memur edilen kimse, kendisine verilen vazifeyi sadakatle ifa etmezse bu fiilden milli menfate zarar gelebildiği takdirde beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

129 uncu madde ile ondan sonraki maddelerde ve 153 ve 161 inci maddelerde yazılı cürümler harp için Türkiye Devletile aralarında ittifak veya iştirak olan bir Devletin zararına işlendiği takdirde dahi tatbik olunur.

Bundan evvelki fıkrada yazılı cürümlerin işleneceğini haber alıp da zamanında Devlet memurlarına haber vermeği ihmal edenler, cürüm teşebbüs derecesinde kalsa bile, altı aydan az olmamak üzere hapsolünür.

Madde 139 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Harp zamanında Devletin selameti namına neşrolunan emir ve kararlara kasden muhalif harekette bulunanlar bir seneden altı seneye kadar ağır hapse mahkum olurlar.

Madde 140 - (Değişik madde: 20/09/1946 - 4956/1 md.; Mülga madde: 12/04/1991 - 3713/23 md.)

Madde 141 - (Değişik madde: 03/12/1951 - 5844/1 md.; Mülga madde: 12/04/1991 - 3713/23 md.)

Madde 142 - (Değişik madde: 03/12/1951 - 5844/1 md.; Mülga madde: 12/04/1991 - 3713/23 md.)

Madde 143 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Hükümetin müsaadesi olmaksızın beynelmilel mahiyeti haiz olan veya kökü memleket dışında bulunan cemiyetleri veya müesseseleri veya bunların şubelerini memleket dahilinde tesis eden,

teşkil eden, tanzim eden veya sevku idare eden kimse on beş günden altı aya kadar hapis ve beş yüz liradan iki bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Müsaade, sahte veya noksan beyanat ile alınmış ise faili bir seneden beş seneye kadar hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezaile cezalandırılır.

Müsaade alınmaksızın teşkil edilmiş olan böyle bir cemiyete veya müesseseye veya bunların şubelerine memleket dahilinde iştirak eden kimse yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Memleket dışındaki cemiyet ve müesseselere Hükümetin müsaadesi olmaksızın iştirak eden memleket dahilinde mukim vatandaşa da aynı ceza verilir.

Madde 144 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Türkiye ile harp halinde bulunan bir Devletten akademik derece veya şerefler, unvan veya nişanlar ve sair fahri rütbeler; mezkur derece, şeref, unvan ve nişanlara ve rütbelere aid maaş veya sair menfaatler kabul eden vatandaşa bir seneye kadar hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 145 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Türk bayrağını veya Devletin diğer bir hakimiyet alametini tahkir kasdile bulunduğu yerden söküp kaldıran veya yırtan, bozan, yahut diğer her hangi bir suretle tezlil eden kimse, bir seneden 3 seneye kadar hapsolunur.

Ceza Kanununun tatbikatında Türk bayrağından maksad Devletin resmi bayrağı ile milli renkleri taşıyan her hangi bir bayraktır.

Bayraktan başka her hangi bir şey üzerinde bulunan milli renkleri tahkir kasdile bulunduğu yerden söküp kaldıran veya yırtan, bozan yahut diğer her hangi bir suretle tezlil eden kimse hakkında da aynı ceza verilir.

Bu maddede yazılı cürüm yabancı bir memlekette bir Türk tarafından işlenirse, ceza üçte birden eksik olmamak üzere artırılır.

İKİNCİ FASIL : DEVLET KUVVETLERİ ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 146 - Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye Kanununun tamamını veya bir kısmını tağyir ve tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan Büyük Millet Meclisini iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs edenler, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkum olur. *1*

65 inci maddede gösterilen şekil ve suretlerle gerek yalnızca gerek bir kaç kişi ile birlikte kavli veya tahriri veya fiili fesat çıkararak veya meydan ve sokaklarda ve nasın toplandığı mahallerde nutuk irat veyahut yafta talik veya neşriyat icra ederek bu cürümleri işlemeğe teşvik edenler hakkında, yapılan fesat teşebbüs derecesinde kalsa dahi ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası hükmolunur. *1*

(Ek fıkra: 06/07/1960 - 15/1 md.) Birinci fıkrada yazılı suça ikinci fıkrada gösterilenden gayri surette iştirak eden fer'i şerikler hakkında beş seneden onbeş seneye kadar ağır hapis ve amme hizmetlerinden müebbeden memnuiyet cezası hükmolunur.

Madde 147 - Türkiye Cumhuriyeti İcra Vekilleri Heyetini cebren iskat veya vazife görmekten cebren menedenlerle bunları teşvik eyliyenlere ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası hükmolunur. *1*

Madde 148 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Her kim bir yabancıнын hizmetinde veya onun lehinde çalışmak üzere Hükümetin tasvibi olmaksızın memleket dahilinde yurddaşlardan asker yazar veya bunları silahlandırırsa üç seneden altı seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Asker yazılanlar veya silahlandırılanlar arasında, hizmet halinde olan askerler veya henüz askeri mükellefiyete tabi bulunan kimseler varsa ceza üçte birden aşağı olmamak üzere artırılır.

Madde 149 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Her kim Hükümet aleyhine halkı silah veya uyuşturucu yahud boğucu veya yakıcı gazlar veya patlayıcı maddeler kullanmak suretile isyana veya Türkiye ahalisini birbiri aleyhine silahlandırarak mukateleye teşvik eylerse yirmi seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Eğer bu teşvik neticesi olarak isyan veya kıtal zuhur etmişse buna sebebiyet veren veya asilere kumanda eden kimseler hakkında ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası verilir. *1*

Bu cürümlere yalnız iştirak etmiş olanlar altı seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada yazılı silahlar ve diğer maddeler yalnız bir yere depo edilmiş olsa dahi isyan silahlı sayılır.

Madde 150 - Bir fesat heyetine maksadını icra için silah, cephanе, bıçak, bomba veya buna mumasil sair yıkıcı, yakıcı veya öldürücü alati yapan veya icat eden veya nakil eden veya hazırlayan veya ecnebi memleketlerden Türkiye'ye sokan yahud gizleyen veya taşıyan kimseler muvakkaten ağır hapse konulur.

Madde 151 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Bundan evvelki maddelerde yazılı cürümlerden birine muttali olan her ferd, bunu derhal Hükümete haber vermeğe mecburdur. Bu mecburiyeti makbul bir mazerete müstenid olmaksızın yapmayanlar, fesad fiille çıkarsa bir seneden ve fiille çıkmazsa altı aydan aşağı olmamak üzere hapsolunur.

Fesatçıları bilerek muayyen mevkilerin gayri yerlerden sokan ve memleket içinde bir yerden diğer bir yere nakledenler muvakkat ağır hapis cezasile cezalandırılırlar.

Madde 152 - Bir kimse, devlet tarafından memuriyeti yahud devletçe makbul olacak bir sebep olmadıkça bir asker kitasının veya donanmanın veya harp gemisinin veyahut bir kale veya bir müstahkem mevkiin yahud bir liman veya bir şehrin kumandasını alırsa veya memur olduğu askeri kumandanlığı terk etmesi için devlet tarafından vaki olan emirlere kezalik makbul sebep olmadıkça itaat etmiyerek başında tutarsa müebbet ağır hapis cezasına mahkum olur.

Madde 153 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Askerleri kanunlara karşı itaatsizliğe veya yeminlerini bozmağa veya askeri inzibat vazifelerini veya askerlik sanatlarına dahil diğer vazifelerini ihlale teşvik eden veya kanunlara, yeminlerine,

inzibat veya sair askeri vazifelere muhalif hareketleri medhü istihsan yolunda asker önünde sözler sarfeden kimse, fiil daha ağır bir cürüm teşkil etmediği takdirde yalnız bundan dolayı bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Fiil alenen işlenmiş ise, verilecek ceza iki seneden beş seneye kadar ağır hapidir.

Fiil, harp zamanında işlenmiş ise, ceza üçte birden eksik olmamak üzere artırılır.

Fiil :

1 - Matbuat vasıtasile veya her hangi bir propaganda vasıtasile;

2 - Umumi veya umuma açık bir mahalde ve birden ziyade kimseler huzurunda;

3 - Toplanılan mahal veya içtimaa iştirak edenlerin adedi veya toplantının mevzuu ve gayesi itibarile hususi mahiyeti haiz olmıyan bir içtimada işlenmiş olursa Ceza Kanununun tatbikında aleni olarak işlenmiş sayılır.

Zabita kuvvetlerine karşı bu fiilleri işleyenler hakkında da aynı hükümler tatbik olunur.

Madde 154 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Geçen maddelerde yazılı olan cürümleri işlemeğe halkı teşvik etmek üzere basılmış veya basılmamış evrak ve risaleleri fesad kasdile veya münderecatını bilerek neşretmek üzere iken ele geçirilen kimse bir seneden üç seneye kadar haps olunur.

Madde 155 - Geçen maddelerde yazılı olan ahval haricinde kanunlara karşı gelmeğe halkı teşvik ile memleketin emniyetine tehlike iras edecek surette makale neşir edenler veya halkı askerlik hizmetinden soğutmak yolunda neşriyatta veya telkinatta bulunanlar yahut umumi bir içtimada veya nasın toplandığı yerlerde bu suretle nutuk irat edenler iki aydan iki seneye kadar hapis olunur ve bunlardan yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi alınır.

Madde 156 - Reisicumhur hakkında suikasitte bulunanlarla buna teşebbüs edenler fiilleri teşebbüsü tam derecesinde ise ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasıyla, nakıs ise müebbet ağır hapis ile, cezalandırılır. *1*

Madde 157 - Bir kimse yukarıki maddede yazılı halden başka suretle reisicumhura karşı fiili tecavüzde bulunacak olursa işbu tecavüzün kanunen muayyen olan cezası daha şedit olmadığı takdirde beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse konulur.

Madde 158 - (Değişik madde: 05/01/1961 - 235/2 md.)

Reisicumhura muvacehesinde hakaret ve sövme fiillerini işleyenler üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Hakaret ve sövme Reisicumhurun gıyabında vaki olmuş ise faili, bir seneden üç seneye kadar hapis olunur. Reisicumhurun ismi sarahaten zikredilmiyerek ima veya telmih suretiyle vaki olsa bile mahiyeti itibariyle Reisicumhura matufiyetinde tereddüt edilmeyecek derecede karinelere varsa tecavüz sarahaten vukubulmuş addolunur.

Suçun, neşir vasıtalarından biri ile işlenmesi halinde ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Madde 159 - (Değişik madde: 05/01/1961 - 235/2 md.)

Türklüğü, Cumhuriyeti, Büyük Millet Meclisini, Hükümetin manevi şahsiyetini, Bakanlıkları, Devletin askeri veya emniyet muhafaza kuvvetlerini veya Adliyenin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif edenler altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada beyan olunan cürümlerin irtikabında muhatap sarahaten zikredilmemiş olsa bile onlara matufiyetinde tereddüt edilmeyecek derecede karineler varsa tecavüz sarahaten vukubulmuş addolunur.

Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına veya Büyük Millet Meclisi Kararlarına alenen sövenler 15 günden 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Türklüğü tahkir yabancı memlekette bir Türk tarafından işlenirse verilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

(Ek fıkra: 03/08/2002 - 4771 S.K./2. md.) Birinci fıkrada sayılan organları veya kurumları tahkir ve tezyif kastı bulunmaksızın, sadece eleştirmek maksadıyla yapılan yazılı, sözlü veya görüntülü düşünce açıklamaları cezayı gerektirmez.

Madde 160 - (Değişik madde: 20/09/1946 - 4956/1 md.)

157 nci maddede yazılı suç işleyenlerle Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına ve Büyük Millet Meclisi kararlarına alenen sövenler hakkında takibat yapmak salahiyeti doğrudan doğruya Cumhuriyet savcılarına aittir.

158 inci maddede yazılı hal ile 159 uncu maddenin birinci fıkrasında beyan olunan hususlar hakkında takibat yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır.

Madde 161 - (Değişik madde: 20/11/1962 - 121/1 md.)

Harb esnasında ammenin telaş ve heyecanını mucip olacak veya halkın maneviyatını kıracak veya düşman karşısında memleketin mukavemetini azaltacak şekilde asılsız mübalağalı veya maksadı mahsusa müstenit havadis yayan veya nakleden veya milli menfaatlere zarar verecek herhangi bir faaliyette bulunan kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eğer fiil :

1. Propaganda ile veya askerlere tevcih olunarak işlenmişse,
2. Suçlu tarafından bir yabancı ile anlaşma neticesi yapılmışsa verilecek ceza 15 seneden eksik olmamak üzere ağır haptir.

Eğer fiil, düşmanla anlaşma neticesi işlenmiş ise cezası müebbet ağır haptir.

Harb zamanında düşman karşısında milletin mukavemetini tehlikeye maruz kılacak şekilde kambioların tedavül kıymetini düşürmeye veya resmi veya hususi kıymetli evrakın piyasası üzerinde bir tesir yapmaya matuf hareketlerde bulunan kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis ve üç bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eğer fiil suçlu tarafından bir yabancı ile anlaşma neticesi yapılmışsa ağır hapis cezası on seneden ve düşmanla anlaşma neticesi işlenmişse onbeş seneden aşağı olamaz.

Madde 162 - Kanunun cürüm saydığı neşriyatı nakil etmek başlı başına bir cürüm olup, faili aynı cezaya tabidir. Nakil olunan bu gibi neşriyatın muhteviyatı tasdik olunmadığına veya ihtiyatla nakil edildiğine yahut mesuliyeti başka bir kimsenin tamamıyla deruhte eylediğine dair bir kayıt ilavesi naklini mesuliyetten varestede kılamaz.

Madde 163 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/10 md.; Mülga madde: 12/04/1991 - 3713/23 md.)

ÜÇÜNCÜ FASIL : ECNEBİ DEVLETLERLE BUNLARIN REİS VE ELÇİLERİ ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 164 - Her kim ecnebi devletlerden birinin reisi aleyhine bir cürüm ika edecek olursa kanunda o cürme mahsus olan ceza altıda birden üçte bire kadar artırılır.

Takibat icrası kendine taarruz olunan kimsenin şikayetnamesine bağlı işlerde ecnebi hükümet tarafından müracaat vukubulmadıkça takibat yapılamaz.

Madde 165 - Her kim resmen çekilmiş olan dost devletler sancağını veya armasını hakaret kastıyla kaldırır veya koparır veya bozar yahut sair suretlerle tezlil ederse üç aydan bir seneye kadar hapis olunur. Takibat icrası alakadar hükümetin müracaatına bağlıdır.

Madde 166 - Türkiye Cumhuriyeti nezdine memur olan süfera aleyhine memur oldukları vazifeden dolayı her kim bir cürüm işlerse Türkiye Cumhuriyeti memurları aleyhine ifa ettikleri vazifeden dolayı işlenen cürüm hakkında kanunun gösterdiği ceza ile cezalandırılır.

Cürüm, tahkir nevinden ise takibat icrası kendine tecavüz olunan kimsenin şikayetine bağlıdır.

Madde 167 - İşbu fasılda yazılı hükümlerin tatbiki, buna benzer işlerde kendine tecavüz olunan şahsın mensup olduğu devlet kanununca da aynı esasın kabul edilmiş olmasına bağlıdır.

DÖRDÜNCÜ FASIL : GEÇEN FASILLAR ARASINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Madde 168 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/11 md.)

Her kim, 125, 131, 146, 147, 149 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümleri işlemek için silahlı cemiyet ve çete teşkil eder yahut böyle bir cemiyet ve çetede amirliği ve kumandayı ve hususi bir vazifeyi haiz olursa onbeş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasına mahkum olur.

Cemiyet ve çetenin sair efradı on yıldan onbeş yıla kadar ağır hapisle cezalandırılır.

Madde 169 - 64 ve 65 inci maddelerde beyan olunan hal haricinde her kim, böyle bir cemiyete ve çeteye hal ve sıfatlarını bilerek barınacak yer gösterir veya yardım eder yahut erzak veya esliha ve cephaneye veya elbise tedarik ederse üç seneden beş seneye kadar ağır hapis ile cezalandırılır.

Madde 170 - Hükümet tarafından ihtar vukuundan evvel veya vukuunu müteakip cemiyeti ve çeteyi dağıtanlar veya bunun teşekkülünden gaye olan cürmün işlenmesini men edenler keza cemiyet ve çetenin teşekkülüne iştirak etmemiş veya bunlar üzerinde bir kumandayı haiz olmamış olmakla beraber hükümet memurlarının veya zabıta kuvvetlerinin ihtarından evvel veya onu müteakip cemiyet ve çeteden mukavemet göstermeksizin çekilerek silahlarını terk ve teslim

edenler veya taharriyata başlandıktan sonra töhmette şeriki olanları tevkif ettirmek esbabını istihsal edenler hakkında ceza verilmez.

Madde 171 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

125, 131, 133, 146, 147, 149 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümlerden birini veya bazılarını hususi vasıtalarla işlemek üzere bir kaç kişi aralarında gizlice ittifak ederlerse bunlardan her biri aşağıda yazılı cezaları görür.

1 - Yukarıdaki fıkrada yazılı ittifak 125, 131, 133 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümlerin yapılmasına dair ise sekiz seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

2 - Bu ittifak 146 ve 147 nci maddelerde gösterilen cürümlerin icrasına müteallik ise dört seneden on iki seneye ve 149 uncu maddede gösterilen cürümlerin icrasına aid ise üç seneden yedi seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Cürmün icrasına ve kanuni takibata başlanmazdan evvel bu ittifaktan çekilenler ceza görmezler.

Madde 172 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

64 ve 65 inci maddelerde yazılı haller haricinde her kim meydanlarda ve toplanma mahallerinde alenen ahaliyi 125, 131, 146, 147, 149 ve 156 ncı maddelerdeki cürümlerden birini işlemeğe tahrik ederse yalnız bu hareketinden dolayı, eğer tahrik ettiği fiil 125, 131 ve 156 ncı maddelerdeki fiillerden ise üç seneden beş seneye kadar ve 146, 147 ve 149 uncu maddelerdeki fiillerden ise iki seneden dört seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur ve her iki takdirde elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası alınır.

(Son fıkra Mülga: 06/06/1991 - 3756/26 md.)

Madde 173 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

127 nci maddenin 3 ve 4 üncü fıkralar ile 138 inci maddenin 4 üncü fıkrasında ve 128, 143 ve 161 inci maddelerde yazılı cürümler hakkında takibat yapılması Adliye Vekaletinden izin verilmesine bağlıdır.

Ceza Kanununa göre harb zamanı tabirinde harb ilan edilmeksizin fiili muhasama dahil olduğu gibi eğer harb vukua gelmişse seferberlik zamanı da dahildir.

Birinci babda yazılı cürümler için hükmolunacak ağır hapis cezalarına, tertib edilen ceza müddetinin üçte birinden aşağı ve o müddeti geçmemek üzere tayin olunacak bir mıntakada ikametle emniyeti umumiye nezareti altına alınmak cezası da ilave olunur.

İKİNCİ BAP : HÜRRİYET ALEYHİNDE İŞLENEN CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : SİYASİ HÜRRİYET ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 174 - (Değişik madde: 05/01/1961 - 235/2 md.)

Her kim şiddet veya tehdit göstererek veya nümayiş veya gürültü yaparak birini tamamen veya kısmen siyasi haklarını kullanmaktan men ederse kanunun başka ceza vermediği hallerde yedi aydan otuz aya kadar hapis ve beş yüz liradan beş bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Eğer fail, Devlet memurlarından olup da memuriyeti nüfuzunu suistimal suretiyle bu cürmü işlemiş bulunursa bir seneden beş seneye kadar hapsolunur. Ayrıca bir seneden üç seneye kadar memuriyetten mahrumiyet cezasına da uğrar.

İKİNCİ FASIL : DİN HÜRRİYETİ ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 175 - (Değişik madde: 20/05/1987 - 3369/1 md.)

Dinlerden birine ait dini işleri veya ibadet ve ayinin yapılmasını men ve ihlal eden kimseye altı aydan bir yıla kadar hapis ve beş bin liradan yirmibeş bin liraya kadar ağır para cezası verilir.

Fililin işlenmesi sırasında cebir, şiddet, tehdit veya hakaret vaki olmuş ise, faile bir yıldan iki yıla kadar hapis ve on bin liradan elli bin liraya kadar ağır para cezası verilir.

Allah'a veya dinlerden veya bu dinlerin peygamberlerinden veya kutsal kitaplarından veya mezheplerinden birine hakaret eden veya bir kimseyi dini inançlarından veya mensup olduğu dinin emirlerini yerine getirmesinden veya yasaklarından kaçınmasından dolayı kınayan veya tezyif veya tahkir eden veya alaya alan kimseye altı aydan bir yıla kadar hapis ve beş bin liradan yirmibeş bin liraya kadar ağır para cezası verilir.

Üçüncü fıkrada yazılı suçlar, basın ve yayın yoluyla işlenirse ceza bir misli artırılarak hükmolunur.

Birinci fıkrada yazılı suçların basın ve yayın yoluyla teşvik ve tahrik edilmesi halinde aynı ceza uygulanır.

Madde 176 - (Değişik madde: 20/05/1987 - 3369/2 md.)

Dinlerden birini tahkir maksadı ile bu dinlerce kutsal sayılan mabetleri, mezarları, buna benzer yerleri veya bu yerlerdeki eşyayı yıkan, bozan veya diğer bir suretle zarar veren kimse bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin liradan yüz bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Din görevlilerinin görevleri esnasında veya görevlerini yapmalarından dolayı kendilerine karşı bir cürüm işlendiği takdirde bu cürümün kanunen belli olan cezası altıda bir oranında artırılarak hükmolunur.

Madde 177 - (Değişik madde: 09/01/1986 - 3255/3 md.)

Her kim ibadethanelerde, bunların müstemilatında veya külliyelerinde mevcut tezyinat, demirbaş ve mütemmim cüzleri veya benzeri eserleri yahut kabristanlardaki mahkukatı bozar, mezarları tahrip ederse bir yıldan üç yıla kadar hapis ve onbin liradan elli bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Bunlardan birini her ne suretle, olursa olsun kirletenler üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 178 - (Değişik madde: 09/01/1986 - 3255/4 md.)

Bir kimse, bir ölünün naaş ve kemikleri hakkında hakaret yapar veya tahkir maksadıyla veya meşru olmayan diğer bir maksatla birinin naaşını yahut kemiklerini alırsa, üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bunların dışında, her kim bir ölünün naaşını tamamen veya kısmen alır veya ruhsat almaksızın bir naaşı mezardan çıkarır yahut kemiklerini alırsa, iki aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Eğer bu cürüm kabristanda veya ölü gömülmeye veya muhafazasına mahsus diğer yerlerde görevli olan yahut kendilerine naaş ve kemikler tevdi olunan kimseler tarafından işlenirse, yukarıda yazılı cezalar bir misli artırılarak hükmlenir.

ÜÇÜNCÜ FASIL : ŞAHIS HÜRRİYETİ ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 179 - (Değişik madde: 07/06/1979 - 2245/1 md.)

Bir kimse diğer bir kimseyi gayrimeşru surette kişi hürriyetinden mahrum ederse bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eğer suçlu bu fiili işlemek için yahut işlediği zamanda tehdit veya kötü muamele eder veya hile kullanır yahut bu fiili öç alma kastıyla veya dini veya milli bir maksatla yahut 499 uncu maddedeki haller dışında maddi çıkar sağlama kastıyla veya siyasi veya ideolojik veya sosyal görüş ayrılıklarından kaynaklanan herhangi bir amaçla işler yahut mağduru askerlikte kullanılmak üzere yabancı bir ülkeye teslim ederse verilecek ceza üç yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis ve onbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıdır.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiillerin silahla veya birden çok kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde ceza üçte birden yarıya kadar arttırılır.

Madde 180 - Evvelki maddede yazılı cürüm failin usul ve furuundan yahut karı kocadan biri tarafından diğeri aleyhine yahut Büyük Millet Meclisi azasından biri yahut memuriyeti işlerinden dolayı bir memur aleyhine irtikabolunur yahut bu fiil sebebiyle mağdurun şahsına veya sıhhatine yahut malına bir zarar gelirse cezası beş seneden on beş seneye kadar ağır hapis ve kırk liradan iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakdidir.

Eğer fail, hakkında takibat icra olunmazdan evvel tasavvur ettiği maksada nail olmaksızın ve hürriyetinden mahrum edilen şahsa bir güne zararı dokunmaksızın onu kendiliğinden serbest bırakırsa göreceği ceza altıda birinden yarisına kadar indirilir.

Madde 181 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir memur, memuriyetine aid vazifeyi suistimal ederek veyahut kanunen icab eden usul ve şartlara riayet etmiyerek bir kimseyi şahsi hürriyetinden mahrum ederse bir seneden üç seneye kadar hapis cezası verilir.

Eğer bu fiille 179 uncu maddenin ikinci fıkrasile 180 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı hallerden biri inzimam etmiş ise ceza üç seneden beş seneye kadar hapistir.

180 inci maddenin son fıkrasında yazılı halde ceza altıda birden yarıya kadar indirilir.

Madde 182 - Her kim şehvet hissi veya evlenmek niyeti olmaksızın henüz on beş yaşına girmeyen küçük bir çocuğu kendi rızasıyla ana ve baba veya vasisi veyahut muvakkaten olsun kendisine bakmakta ve muhafaza etmekte olan kimseler yanından kaçıtır yahut çocuğun muvafakatiyle bigayrihak yanında tutarsa bir seneye kadar hapis cezasına mahkum olur.

Eğer bu fiil, kaçırılan veya alıkonulan çocuğun rızası olmaksızın işlenmiş yahut çocuk henüz on iki yaşını ikmal etmemiş bulunursa yerine göre evvelki maddelerde yazılı hükümler tatbik olunur.

Madde 183 - Kanunda yazılı hallerin haricinde bir kimsenin üzerini aramak için emir veren yahut bizzat arayan memur altı aya kadar hapis olunur.

Madde 184 - Bir hapisane veya tevkifhane memuru salahiyeti olan merciinden verilmiş hüküm ilamı veya tevkif müzekkeresi almaksızın bir kimseyi hapisane veya tevkifhaneye kabul eder veya bir mevkuf ve mahbusun tahliyesi zımında ait olduğu daireden sadır olan hüküm ve karara itaat etmezse altı aydan üç seneye kadar hapis olunur.

Madde 185 - Bir kimsenin kanunsuz hapis olunduğunu haber alan salahiyettar bir memur o kimsenin tahliyesi için icap eden muameleyi bizzat yapmağı veya icraya salahiyeti olan mercie bildirmeyi red veya ihmal veya tehir ederse bir aydan bir seneye kadar hapis ve elli liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılır.

Madde 186 - Mevkuf veya mahkumun muhafazasına veya nakline memur olan yahut vazifesi iktizasınca o kimse üzerine nüfuz icrasına muktedir bulunan şahıs onun hakkında keyfi muamele yapar veya kanunun ve nizamın cevaz vermediği surette şiddet istimal ederse bir aydan iki seneye kadar hapis olunur.

Madde 187 - Bir memur evvelki maddelerde beyan olunan cürümlerden birini işleyerek hususi bir maksada hizmet etmiş bulunursa cezası altıda bir miktarında çoğaltılır. Şukadar ki 185 inci maddede yazılı ağır cezayı nakdiye üç aydan üç seneye kadar hapis cezası ilave olunur.

Madde 188 - (Değişik madde: 07/06/1979 - 2245/2 md.)

Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermesini veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamasını isterse altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bu kimse tasarladığı sonucu elde etmişse hapis cezası bir yıldan iki yıla ve ağır para cezası ikibin liradan beşbin liraya kadardır.

Birinci fıkradaki eylemler silahla yada kendini tanınamayacak bir hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu suretle istenilen sonuç elde edilmişse beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulabilir.

Bir kimse, gayrimeşru olarak kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılan yapılara veya eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bir kimse, gayrimeşru olarak her türlü eğitim ve öğretim kurumlarına veya öğrencilerin toplu olarak oturdukları yurt veya benzeri yerlere veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa yukarıdaki fıkrada gösterilen ceza ile cezalandırılır.

Yukarıki fıkrada gösterilen hal dışında eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine veya ara verilmesine haksız eylem ve davranışlarıyla neden olanlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıdaki iki fıkrada gösterilen eylemler suçun işlendiği eğitim veya öğretim kurumlarının öğrencisi olmayan veya suçun işlendiği yurt veya benzeri yerlere yetkili makamlarca kabul edilmiş bulunmayan ya da öğrenci olmadığı halde bu gibi yerlerde kalan kişiler tarafından işlenirse verilecek ceza, altıncı fıkradaki halde üç yıldan beş yıla, yedinci fıkradaki halde ise bir yıldan üç yıla kadar haptir.

Yukarıdaki son dört fıkrada gösterilen eylemler; silahla veya kendini tanınmayacak hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte veya var olan veya var sayılan bazı gizli örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulur.

Madde 189 - (Değişik madde: 10/06/1949 tarih ve 5435/1 md.)

Ceza tayininde Kanunun şiddet sebebi sayarak bildirdiği silah tabirinden maksat;

1. Ateşli silahlar;
2. Patlayıcı maddeler;
3. Tecavüz ve müdafaada kullanılan her türlü kesici, delici veya bereleyici aletler;
4. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı eczalar veya diğer her türlü zehirler ve boğucu, kör edici gazlardır.

Madde 190 - Bir cürüm; toplanmış bir kaç şahıs tarafından işlendiği takdirde bunlardan birisi silahlı ise silahla işlenmiş sayılır.

Madde 191 - Bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasına ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapis olunur.

Eğer tehdit fiili yüz seksen sekizinci maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılır ise failin göreceği hapis cezası altı aydan iki seneye kadardır ve buna bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulunmak cezası dahi zam ve ilave olunabilir.

Sair tehdit için alınacak ağır cezayı nakdi otuz liradır. Ancak bu bapta mutazarrır olan şahıs tarafından şikayetname verilmedikçe takibat yapılmaz.

Madde 192 - (Değişik madde: 11/05/1988 - 3445/1. md.)

Kendisine veya başkasına, para veya diğer bir yarar sağlamak maksadıyla bir gerçek veya tüzelkişiye zarar verebilecek bir hususu neşir yolu ile veya her ne suretle olursa olsun açıklama tehdidinde bulunanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikimilyon liradan onmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Fail, arzu ettiği para veya diğer bir menfaati elde etmiş ise ceza üçte biri oranında artırılır.

DÖRDÜNCÜ FASIL : MESKEN MASUNİYETİ ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 193 - Bir kimse kendisini oradan çıkartmak hakkını haiz olan birinin rızası hilafında veya hile ile veya gizlice meskenine veya meskeninin müstemilatına girer veya rızasıyla girdikten sonra çıkmazsa sahibinin şikayeti üzerine bir aydan altı aya kadar hapis olunur.

Eğer cürüm geceleyin veya eşhas aleyhinde şiddet istimaliyle veya silah ile veya bir çok kimseler tarafından toplu olarak işlenmiş ise ceza altı aydan üç seneye kadar haptir; müddeiumumilikçe resen takibat yapılır.

Madde 194 - Bir memur vazifesini suistimal ederek veya kanunda muayyen olan usul ve şartlar haricinde olarak aharın mesken veya müstemilatına girerse üç aydan üç seneye kadar ve eğer bu işte evin içini araştırmak gibi başka keyfi bir muamele de yapacak olursa altı aydan üç seneye kadar hapis olunur.

Eğer bu fiili hususi bir maksat uğruna irtikap etmişse ceza müddeti altıda birden üçte bire kadar artırılır.

Efradın ticaretgahları veya idarehaneleri gibi hususi mahaller usulsüz olarak araştırılırsa fail iki aydan iki seneye kadar hapis olunur.

BEŞİNCİ FASIL : SIRRIN MASUNİYETİ ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 195 - Bir kimse kendisine gönderilmiş olmyan bir mektup veya telgrafı veya kapalı bir zarfı kasten açar veya başka bir şahsın, posta ve telgrafla vaki açık muhabere varakası münderecatını anlamak için usul ve nizam hilafında eline geçirecek olursa kendisinden otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakti alınır. Eğer fail bu evrak muhteviyatını ifşa ve telgraf ve telsiz muhaberat ve telefon mükalematı mahremiyetini ihlal ederek bir zarar husulüne sebep olursa bir aydan üç seneye kadar hapis olunur.

Madde 196 - Bir kimse kendisine gönderilmiş olmyan posta ve telgraf muhaberesini ortadan kaldırırsa mezkur muhabere zarfı olupta zarfı açılmamış olsa bile bir seneye kadar hapse ve otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer fiil zararı mucip olmuş ise hapis üç aydan, ağır cezayı nakdi elli liradan az olamaz.

Madde 197 - Bir kimse kendisine gönderilmiş olan bir mektup veya telgrafı gönderenin rızası hilafında neşir ve işaa eder ve bu yüzden bir zarara sebep olursa otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 198 - Bir kimse resmi mevki veya sıfatı veya meslek ve sanatı icabı olarak ifşasında zarar melhuz olan bir sırta vakıf olup ta meşru bir sebebe müstenit olmaksızın o sırrı ifşa ederse üç aya kadar hapis ve elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer zarar vaki olmuş ise cezayı nakdi elli liradan az olamaz.

Madde 199 - Yukarki maddelerde yazılı cürümler hakkında takibat yapılması alakadar olanların şahsi davasına bağılıdır.

Madde 200 - Posta ve telgraf memurlarından bir kimse memuriyet sıfatını suistimal suretiyle bir mektup, bir zarf, bir telgraf veya sair açık bir muhabere evrakını zapteder veya kapalı evrakı açar veya telefon, telgraf mükalemat ve muhaberatı mahremiyetini ihlal ederse üç aydan üç seneye kadar hapis olunur.

Aynı ceza telgraf, posta, telefon dairesinde müstahdem olup bu sıfatı suistimal suretiyle muhabere evrakından birini ortadan kaldıranlar hakkında dahi tatbik olunur. Bu maddede beyan olunan hallerden biri bir zararı mucip olmuşsa fail altı aydan dört seneye kadar hapsedilir ve üç seneye kadar memuriyetinden mahrumiyet cezası birlikte hükmolunur.

ALTINCI FASIL : İŞ VE ÇALIŞMA HÜRRİYETİ ALEYHİNDEKİ CÜRÜMLER

Madde 201 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/2 md.)

Her kim cebir ve şiddet yahut tehdit ile sanat veya ticaret serbestisini her ne suretle olursa olsun tahdit veya men ederse üç aydan iki seneye kadar hapis cezasına mahkum olur.

Her kim cebir ve şiddet veya tehdit ile gerek işçiyi ve gerek ticaret veya sanat sahiplerini veya işverenleri, yevmiyeleri azaltıp çoğaltmaya yahut evvelce kabul edilen şartlardan başka şartlar altında mukaveleler kabulüne icbar etmek maksadıyla bir işin tatiline veya nihayet bulmasına sebebiyet verir veya tatilin devamına amil olursa sekiz aydan beş seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Her kim yukarıdaki fıkralarda gösterilen maksatların istihsaline matuf olmak üzere, cebir ve şiddet veya tehdit olmaksızın, işyerini her ne suretle olursa olsun kısmen veya tamamen işgal ederse bir aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Yukardaki fıkralarda gösterilen fiiller silah ile veya kendini tanınmıyacak bir hale koyarak veya birkaç kişi tarafından birlikte işlenirse veya ayrıca bir tahribat meydana getirilmişse yahut mevcut veya mefruz bazı gizli cemiyetlerin husule getirdikleri tehdit kuvvetinden istifade ile işlenmiş ise; ceza iki misli artırılarak hükmolunur. Ancak hükmolunacak ceza beş seneyi geçemez.

Madde 201/a - (Ek madde: 03/08/2002 - 4771 S.K./2. md.)

Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddi menfaat elde etmek maksadıyla, yabancı bir devlet tabiiyetinde bulunan veya vatansız olan veya Türkiye'de sürekli olarak oturmasına yetkili mercilerce izin verilmemiş bulunan kimselerin Türkiye'ye yasal olmayan yollardan girmelerini veya ülkede kalmalarını, bu kişilerin veya Türk vatandaşlarının yasal olmayan yollardan ülke dışına çıkılmalarını sağlamaya göçmen kaçakçılığı denilir.

Göçmen kaçakçılığı suçunun faillerine veya böyle bir suça iştirak etmeksizin, daha önce ülkeye sokulmuş veya girmiş kaçak göçmenleri, maddi menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollarla ülkeden çıkaranlara, yasal koşullara uymaksızın ülkede kalmalarını olanaklı kılanlara, bu maksatla sahte kimlik veya seyahat belgelerini hazırlayanlara veya temin edenlere ya da bu suçlara teşebbüs edenlere, fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası verilir; suçun işlenmesinde kullanılan taşıtlar ve bu fiil nedeniyle elde edilen maddi menfaatler müsadere edilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı olan suçlar, kaçak göçmenlerin yaşamlarını veya vücut bütünlüklerini tehlikeye soktuğu veya insanlık dışı veya onur kırıcı muamele biçimlerine tabi kılınmalarına neden olduğu hallerde faillere verilecek cezalar, yarısı oranında; ölüm meydana gelmiş ise bir kat artırılarak hükmolunur.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçlar örgütlü olarak işlendiğinde faillere verilecek cezalar bir kat artırılarak hükmolunur.

Madde 201/b - (Ek madde: 03/08/2002 - 4771 S.K./2. md.)

Zorla çalıştırmak veya hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tabi kılmak, vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla, tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçırın, bir

yerden başka bir yere götüren veya sevk eden, barındıran kimseye beş yıldan on yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası verilir.

Birinci fıkrada belirtilen amaçlarla girişilen ve suçu oluşturan eylemler var olduğu takdirde, mağdurun rızası yok sayılır.

Onsekiz yaşını doldurmamış çocukların birinci fıkrada belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları hallerinde suça ait araç fiillerden hiçbirisine başvurulmuş olmasa da faile birinci fıkrada belirtilen cezalar verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçlar örgütlü olarak işlendiği takdirde failere verilecek cezalar bir kat artırılarak hükümlenir.

ÜÇÜNCÜ BAP : DEVLET İDARESİ ALEYHİNDE İŞLENEN CÜRÜMLER

BİRİNCİ FAŞIL : BASİT VE NİTELİKLİ ZİMMET İLE DEVLET ALIM VE SATIMLARINDA MENFAAT SAĞLAMA

Madde 202 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/7 md.)

Görevi sebebiyle kendisine tevdi olunan veya muhafaza, denetim veya sorumluluğu altında bulunan para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları zimmetine geçiren memura altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis ve meydana gelen zararın bir misli kadar ağır para cezası verilir.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen cürüm, dairesini aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmiş ise faile oniki yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen zararın üç misli kadar ağır para cezası verilir.

Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde yukarıdaki fıkralarda yazılı cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte biri indirilir.

Meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece ödettirilmesine re'sen hükümlenir.

Bu fiiller kamu bankaları aleyhine işlenmiş ise faile verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.

Madde 203 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/8 md.)

Denetim görevini ihmal ederek 202 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı zimmetin oluşmasını veya artmasını mümkün kılmış olan kimseye üç aydan iki yıla kadar hapis ve beşyüzbin liradan ikimilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Fail, meydana gelen zararın ödenmesinden asıl fail ile birlikte sorumlu tutulur.

Madde 204 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 205 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Bir kimse Türkiye Devleti hesabına olarak almaya veya satmaya yahut yapmaya memur olduğu her nevi eşyanın alım veya satımında veya pahasında veya miktarında veya yapmasında fesat

karıştırarak her nesuretle olursa olsun irtikap eylese on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasıyla cezalandırılır ve zarar kendisine ödettirilir.

Madde 206 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 207 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 208 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Devlet memurlarından her kim, idaresine ve nezaretine memur oldukları işlerde Devlet için az veya çok eşya veya malzeme alım veya satımında gizli veya aşikar, gerek doğrudan doğruya kendisi, gerek başkası vasıtasıyla veya ortaklık suretiyle kendi kazancı için ticaret eder veya imalat yahut inşaatı götürü şekilde deruhde edenlere ortak olursa üç seneden az olmamak üzere ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eğer bu gibi alış verişte komisyon alınır yahut nakid veya meskukat mubadelesinde kazanç sağlanırsa ağır hapis cezası beş seneden az olamaz.

İKİNCİ FASIL : İRTİKAP

Madde 209 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/9 md.)

Memuriyet sıfatını veya görevini kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına haksız olarak para verilmesine veya sair menfaatler sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulmasına, bir kimseyi icbar eden memura altı yıldan az olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

Yukarıdaki fıkrada yazılı cürüm, ikna suretiyle işlenirse faile dört yıldan altı yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Memur Kanunen almaması gereken bir şeyi değerinin hatasından yararlanarak almış bulunursa iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.

Madde 210 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

ÜÇÜNCÜ FASIL : RÜŞVET

Madde 211 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/10 md.)

Ceza Kanununun tatbikinde memur sayılanların, kanunen veya nizamen yapmaya veya yapmamaya mecbur oldukları şeyi yapmak veya yapmamak için aldıkları veya başkalarına aldıkları para, hediye ve her ne nam altında olursa olsun sağladıkları diğer menfaatler ile bu maksatla alıp sattıkları veya ihale eyledikleri taşınır ve taşınmaz malların gerçek değeri ile verilip alınan bedel arasındaki fahiş fark rüşvet sayılır.

Bu Kanundaki memur tanımı dışında kalsalar dahi, özel kanunlarında belirli hallerde Devlet memuru sayıldıkları açıklananlar ile bazı yükümlülük ve sorumlulukları bakımından Devlet memurları gibi cezalandırılacakları belirtilenlerin yukarıdaki fıkrada gösterilen şekilde sağladıkları her türlü menfaat de rüşvet sayılır.

(Ek fıkra: 02/01/2003 - 4782 S.K./2. md.) Yabancı bir ülkede seçilmiş veya atanmış olan, yasama veya idari veya adli bir görevi yürüten kamu kurum veya kuruluşlarının memur veya görevlilerine veya aynı ülkede uluslararası nitelikte görevleri yerine getirenlere, uluslararası ticari

işlemler nedeniyle, bir işin yapılması veya yapılmaması veya haksız bir menfaatin elde edilmesi veya muhafazası amacıyla, doğrudan veya dolaylı olarak birinci fıkranın öngördüğü menfaatlerin teklif veya vaat edilmesi veya verilmesi de rüşvet sayılır.

Madde 212 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/11 md.)

Kanun ve nizam hükümlerine göre yapmak zorunda olduğu şeyi yapmak veya yapmamak zorunda olduğu şeyi yapmamak için rüşvet alan veya bir vaat veya taahhüt kabul eden kimseye dört yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Cürmün, yapılması gereken işin yapılmaması veya yapılmaması gereken işin yapılması için işlenmesi halinde faile beş yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hallerde, memurun mensup olduğu dairenin ilgili bulunduğu sözleşme veya taahhütlere girilmiş veya memuriyet, maaş, nişan veya sair rütbe, derece veya kademeler verilmiş veya kanun ve nizama aykırılık veya hakkı ihlal eden bir hal meydana gelmiş ise faile altı yıldan onbeş yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hallerde faile ayrıca, aldığı para ile sağladığı her türlü menfaat veya vaat veya taahhüt olunan her türlü menfaatlerin miktar veya değerinin beş misli ağır para cezası verilir.

Madde 213 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/12 md.)

211 inci maddede gösterilen kimselere yapmaya mecbur oldukları şeyi yapmamaları veya yapmamaya mecbur oldukları şeyi yapmaları için rüşvet vaat veya teklif eden veya veren kimseye kanun ve nizama aykırılığın derecesine ve istenilen şeyin kısmen veya tamamen yapılmış olup olmamasına göre dört yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Haklı bir hususun temini için rüşvet veren veya başka yararlar temin eden kimseye, verdiği para veya temin ettiği menfaatin on katı ağır para cezası verilir.

Madde 214 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/13 md.)

Kendisine rüşvet teklif edilen kimse, emir ve idare yetkisine sahip olanlar ile hakim ve savcılardan veya resmi daireler tarafından özel bir vazifeyle görevlendirilenlerden biri veya noter, avukat, dava vekili olduğu takdirde, kanun ve nizama aykırılığın derecesine göre, rüşvet veren hakkında verilecek ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.

Madde 215 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/14 md.)

Rüşvet kabul eden kimse, rüşveti almadan önce veya aldıktan sonra ve fakat istenilen hususu kısmen dahi olsa yerine getirmeksizin ve hakkında tahkikata geçilmeden keyfiyeti merciine duyurur ve aldığı para ve diğer şeyleri aynen iade ederse sorumlu olmaz.

Bunun gibi, haksız isteğinin yerine getirilmesinden önce durumu merciine duyuran fail de sorumlu olmaz ve vermiş olduğu para, sair şeyler geri alınarak kendisine verilir.

Madde 216 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/15 md.)

Rüşvete aracılık eden kimse, rüşveti veren ve alandan hangisinin vasıtası ise onun suç ortağı sayılır.

Madde 217 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/16 md.)

Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, rüşvet olarak verilen para, eşya ve diğer şeylerin veya bunlarla edinilen mal ve değerlerin müsaderesine hükmedilir.

Madde 218 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/17 md.)

Görevine girmeyen ve yapılması veya yapılmaması hususunda yetkili olmadığı bir işi yapacağı kanaatini uyandırarak menfaat sağlayan memura bir yıldan beş yıla kadar hapis ve ikimilyon liradan beşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Madde 219 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/18 md.)

202 ila 218 inci maddelerde yazılı suçların emir ve idare yetkisine sahip olanlar ile hakim ve savcılar tarafından işlenmesi halinde verilecek cezalar yarısı oranında artırılarak hükmolunur.

Mahkemeler ile adalet dairelerinde veya sair resmi dairelerde kendilerine kanuni bir görev verilen veya 211 inci maddede gösterilen kişilerin rüşvet fiilleri, kesin yargı hükmüne tesir etmiş ise failer hakkında birinci fıkra hükmü uygulanır.

202 ila 218 inci maddelerde yer alan cürümler dolayısıyla alınan veya verilen rüşvet veya yararın değeri hafif olduğu takdirde verilecek cezanın yarısı, pek hafif olduğu takdirde üçte ikisi indirilir.

Bu Kanunun 202, 205, 208, 209, 212, 213, 214, 216, 218 ve 219 uncu maddeleriyle mahkum olanlara aynı zamanda memuriyetten müebbeten mahrumiyet cezası da verilir.

Madde 220 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.; Yeniden düzenlenen madde: 02/01/2003 - 4782 S.K./3. md.)

Bu Fasılda yer alan rüşvet verme suçları, tüzel kişilerin yetkili temsilcileri tarafından işlendiğinde, bunlar cezalandırılmakla beraber tüzel kişi hakkında da suçla elde edilen menfaatin iki katından üç katına kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Madde 221 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 222 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 223 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 224 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 225 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 226 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 227 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

DÖRDÜNCÜ FASIL : MEMURİYET VE MEVKİ NÜFUZUNU SUİSTİMAL EDENLER VE MEMURİYET VAZİFELERİNİ YAPMIYANLARA AİT CEZALAR

Madde 228 - (Değişik madde: 05/01/1961 - 235/2 md.)

Devlet memurlarından her kim bir şahıs veya memur hakkında memuriyetine ait vazifeyi suiistimal ile kanun ve nizamın tayin ettiği ahvalden başka suretle keyfi bir muamele yapar veya yapılmasını emreder veya ettirirse altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu muamelede hususi maksat veya siyasi saik veya sebep mevcut ise cezası üçte birden yarıya kadar artırılır.

Memuriyetinin icrasında lüzumsuz yere sert muamelelerle bir şahsın kanun hükmüne veya hükümetin emirlerine itaat etmemesine sebep olan memur dahi aynı ceza ile cezalandırılır.

Madde 229 - Memuriyeti sebebiyle kendisine tevdi kılınan veya ıttılainā müsadif olan vesikalar, kararlar ve emirleri ve sair tebligatı başkasına ifşa veya neşir ve ilan eden yahut her nasıl olursa olsun başkalarının vukuf ve ıttılainā kolaylaştıran memur, altı aydan iki seneye kadar hapis olunur.

Devletçe neşir ve ilanı matlup olan kararları kabule şayan mazereti olmaksızın tehir eden memur hakkında da aynı ceza tatbik olunur.

Madde 230 - (Değişik madde: 12/06/1979 - 2248/18 md.)

Hangi nedenle olursa olsun memuriyet görevini yapmakta savsama ve gecikme gösteren veya üstünün yasaya göre verdiği buyrukları geçerli bir neden olmadan yapmayan memur üç aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Bu savsama ve gecikmeden veya üstünün yasal buyruklarını yapmamış olmaktan Devletçe bir zarar meydana gelmişse, derecesine göre altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile birlikte süreli veya temelli olarak memuriyetten yoksun kalma cezası da hükmolunur.

Her iki durumda memurun vazifesini geciktirmesinden veya verilen buyruğu yapmamasından, kişiler herhangi bir zarara uğramışsa bu zarar ayrıca ödettirilir.

Madde 231 - Yukarıdaki maddede yazılı olan terahi veya emri yapmamak hakimler tarafından vaki olduğu surette bunlar aleyhine iştikai anilhükkam davasının ikamesi için kanuna göre bulunması lazımgelen şartlar mevcut olduğu halde ihmal veya emri yapmamak fiili vaki farz olunur.

Madde 232 - Görülmekte olan bir davanın tarafeyninden biri hakkında sahabet veya garaz ve menfaata müsteniden hakimlere emir ve tahakküm veya nüfuz veya iltimas eden kimse birinci ve ikinci surette iki seneden ve üçüncü takdirde altı aydan az olmamak üzere hapis olunur. Fail memur ise başkaca müebbeden veya muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezasıyla cezalandırılır.

Bu müdahale üzerine dava haksız şekilde hüküm olunmuş ise ceza üçte biri kadar artırılır.

Madde 233 - Yukarıki maddede yazılan emir ve iltimasa müsteniden hüküm ve karar veren hakimler hakkında dahi hüküm ve kararının suret ve mahiyetine ve mahkumun hukuku üzerine yaptığı tesirin derecesine göre iki seneden beş seneye kadar hapis ve hakimlik hizmetinden müebbed mahrumiyet cezası tatbik olunur.

Madde 234 - Asker zabıtlarından veya Devletin umumi kuvvetlerine dahil memurlarla zabıta memurlarından biri salahiyettar dairenden kendilerine kanuna göre verilmiş olan bir emri, nizama karşı gelerek yapmak istemez ve yapmasını geciktirirse iki seneye kadar hapis olunur.

Madde 235 - (Değişik madde: 07/06/1979 - 2245/3 md.)

Memurlardan biri görevini yaptığı sırada görevine ilişkin olarak kamu adına kovuşturmayı gerektiren bir suç işlendiğini öğrenip de ilgili daireye bildirmede ihmal ve gecikme gösterirse dört aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır ve bu cezaya, öğrenilen suçun önemine göre ayrıca süreli veya süresiz memuriyetten mahrumiyet cezası da eklenir.

Eğer fail, adli kolluk memurlarından biri ise verilecek ceza bir yıl hapis cezasından aşağı olamaz ve her halde memuriyetten süresiz mahrumiyet cezası da hükmolunur.

Madde 236 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/2 md.)

Memurlardan veya işçi niteliğini taşımayan kamu hizmeti görevlilerinden üç veya daha fazla kimse aldıkları karar gereğince kanun hükümlerine aykırı olarak, memuriyetlerini terk eder veya vazifelerine gelmezlerse veya vazifelerine gelip de görevlerini geçici de olsa kısmen veya tamamen yapmazlar yahut yavaşlatırlarsa her biri hakkında dört aydan bir yıla kadar hapis ve ikibin liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte muvakkaten veya müebbeten memuriyetten mahrumiyet cezası da hükmolunur.

Başkaları tarafından alınan karara veya yayınlanan bildirilere uyarak yukarıdaki fıkrada yazılı fiilleri işleyen memurlara ve işçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerine de aynı ceza hükmolunur.

Bu maddedeki eylemler dernek veya meslek kuruluşları yöneticilerinin bu yönde aldıkları karar veya yayınladıkları bildirimler üzerine vuku bulmuşsa, bu kararı alan veya bildiriye yayınlayanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve üçbin liradan onbin liraya kadar ağır para cezası verilir. Fail memur ise müebbeten memuriyetten mahrumiyet cezasına da hükmolunur.

Madde 237 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Kanunun evlenmelerini menettiği kimselerin bu memnuiyetlerini bildikleri halde akidlerini yapan evlenme memurlarile bu suretle evlenenler ve bunları evlenmeye sevkeden veya evlenmelerine rıza gösteren veli veya vasileri üç aydan iki seneye kadar hapsolunurlar.

Kanuni şartlara riayet etmeksizin evlenme kağıdı veren memur, bir aydan üç aya kadar hapsolunur.

Evlenme akdinin kanuna göre yapılmış olduğunu gösteren kağıdı görmeden bir evlenme için dini merasim yapanlar hakkında da bundan evvelki fıkrada yazılı ceza verilir.

Aralarında evlenme akdi olmaksızın evlenmenin dini merasimini yaptıran erkek ve kadınlar iki aydan altı aya kadar hapis cezasile cezalandırılır.

Erkek evli olduğu takdirde verilecek ceza altı aydan üç seneye kadar haptistir. Erkeğin evli olduğunu bilen kadına da aynı ceza verilir.

Muhtarlar aralarında evlenme akdi yok iken evlenmenin dini merasimini yaptıklarına muttali oldukları kimseleri salahiyetli makama bildirmeğe mecburdurlar. Bu hususta ihmal gösterenler beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır ve tekerrürü halinde ayrıca bir aya kadar hapsolunurlar.

Madde 238 - Hakimlerle memurinden her kim memuriyetinin dairesi dahilinde ahalinin zaruri havayicinden olan hububat, erzak ve sair malzemeleri alıp satarak ticaret ederse yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır cezayı nakdi ve müebbeten memuriyetten mahrumiyet cezasıyla cezalandırılır.

Madde 239 - Hazar vaktinde seferberliğe müteallik vazifelerin ifasında ihmal ve terahisi sabit olan memurun cezası üçte bir derecesinde artırılır.

Madde 240 - (Değişik madde: 12/06/1979 - 2248/19 md.)

Yasada yazılı hallerden başka hangi nedenle olursa olsun görevini kötüye kullanan memur derecesine göre bir yıldan üç yıla kadar hapsolunur. Cezayı hafifletici nedenlerin bulunması halinde altı aydan bir yıla kadar hapis ve her iki halde ikibin liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca memuriyetten süreli veya temelli olarak yoksun kılınır.

BEŞİNCİ FASIL : İMAMLAR, HATİPLER, VAİZLERLE RUHANİ REİSLERE MÜTEALLİK CÜRÜMLER

Madde 241 - İmam, hatip, vaiz, rahip, haham gibi dini reislerden biri vazifesini ifa sırasında alenen hükümet idaresini ve devlet kanunlarını ve hükümet icraatını takbih ve tezyif ederse bir aydan bir seneye kadar hapis ve yüz elli liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılır veya bunlardan biri hüküm olunabilir.

Madde 242 - Yukarıdaki maddede gösterilen kimselerden biri işbu sifattan bilistifade hükümetin idaresini ve kanun ve nizam ve emirleri ve dairelerden birine ait olan vazife ve salahiyeti takbih ve tezyife veya halkı kanunlara yahut hükümet emirlerini icraya veya memuru memuriyetinin vazifesi icabına karşı itaatsizliğe tahrik ve teşvik edecek olursa üç aydan iki seneye kadar hapse ve ikiyüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye ve müebbeden veya muvakkaten bilfiil o vazifeyi icradan ve onun menfaat ve aidatını almaktan memnuiyetine hüküm olunur. İşbu fiiller alenen yapıldığı takdirde ceza üç seneye kadar hüküm olunabilir.

Kendi sıfatlarından istifade ederek kanunlara veya kanuna göre kazanılmış olan haklara muhalif iş ve sözlerde bulunmağa bir kimseyi icbar ve ikna eden din reis ve memurları hakkında dahi baladaki fıkrada yazılan ceza tertip olunur.

Bunlardan biri dini sıfatından istifade ederek evvelki maddede yazılan fiillerden başka bir cürüm işlerse altıda bir miktarı çoğaltılmak şartıyla o cürüm için kanunda yazılı olan ceza ile mahkum olur.

Şu kadar ki kanun işbu sıfatı esasen nazarı itibara almış ise cezayı çoğaltmağa mahal yoktur.

ALTINCI FASIL : HÜKÜMET MEMURLARI TARAFINDAN EFRADA KARŞI YAPILACAK SUİ MUAMELELER

Madde 243 - (Değişik madde: 05/01/1961 - 235/2 md.)

(Değişik fıkra: 26/08/1999 - 4449/1 md.) Bir kimseye cürümlerini söyletmek, mağdurun, şahsi davacının, davaya katılan kimsenin veya bir tanığın olayları bildirmesini engellemek, şikayet veya ihbarda bulunmasını önlemek için yahut şikayet veya ihbarda bulunması veya tanıklık etmesi sebebiyle veya diğer herhangi bir sebeple işkence eden veya zalimane veya gayriinsani veya haysiyet kırıcı muamelelere başvuran memur veya diğer kamu görevlilerine sekiz yıla kadar ağır hapis ve sürekli veya geçici olarak kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası verilir.

Fiil neticesinde ölüm vukua gelirse 452 nci, sair hallerde 456 ncı maddeye göre tertip olunacak ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Madde 244 - Bir kimse hakkında sahabet fikrine veya garaza müsteniden kanun hilafında hüküm ve karar verdiği sabit olan hakimler, üç aydan üç seneye kadar hapis ve muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezasına müstahak olur.

Madde 245 - (Değişik madde: 05/01/1961 - 235/2 md.)

Kuvvei cebriye imaline memur olanlar ve bilumum zabıta ve ihzar memurları memuriyetlerini icrada ve mafevkinde bulunan amirinin emrini infazda kanun ve nizamın tayin ettiği ahvalde başka surette bir kimse hakkında suumuamele veya cismen eza verecek hale cüret eder yahut o kimseyi darp ve cerheylerse üç aydan beş seneye kadar hapis ve muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezaları ile cezalandırılır. Eğer işlediği cürüm bu fiillerin fevkinde ise o cürümlere terettüp eden ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

(Ek fıkra: 02/01/2003 - 4778 S.K./1. md.) 243 üncü madde ile bu maddede yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar, para cezasına veya tedbirlerden birine çevrilemez ve ertelenemez.

Madde 246 - Hükümet memurları tarafından bir kimsenin emval ve emlaki cebren iştıra ve fuzuli iddia ile haksız yere zaptolunmak veyahut sattırılmak ve menafii amme için lüzumu sabit olmadıkça ve kanunu mucibince behası peşin verilmedikçe tasarruf hakları iptal olunmak gibi haller vukubulursa o emval ve emlak aynen ve mevcut olmadığı halde kıymeti nakden sahibine reddettirilip buna mütecasir olan memur cürmünün derecesine göre üç aydan iki seneye kadar hapis ve memuriyetten muvakkaten mahrumiyet cezasıyla cezalandırılır.

Madde 247 - Memurlardan biri veya her nevi varidatı Devleti maktuan deruhte edenler ile adamları kanunen ve nizamen muayyen olan vergi, rüsumat ve sair aidatın miktarından ziyade bir şey alırlarsa memurlar ile mültezimler altı aydan üç seneye kadar ve adamları altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Fazla olarak aldıkları para her ne miktar ise reddedildikten sonra aldıkları paranın bir katı dahi ağır cezayı nakdi olarak alınır.

Madde 248 - Bir memur kanunen tayin olunan mücazâtı nakdiyeden maada cerime olarak para ve sair bir şey alır veya kanunen tahsiline memur olduğu mücazâtı nakdiyenin miktarından fazla olarak bir şey ahzeylerse aldığı şey kendisinden geri alınarak sahibine verildikten başka bir katı ağır cezayı nakdi alınır ve altı aydan üç seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 249 - Kanunen ve nizamen tayin olunun ve ahalice bilicap lüzum görülen umumi hizmetlerden başka hükümet memurları ve saireden her kim angarya olarak her nevi işte adam kullanırsa buna mütecasir olan kimseden böyle meccanen kullandığı adamların mahallerince olan ücreti marufeleri alınarak ashabına teslim ve derecei cürmüne göre altı aydan üç seneye kadar sürgün cezası tayin olunur. Memur ise muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezasına müstahak olur.

Madde 250 - Tebliğ ve ihzar memurları, askerler, jandarmalar ve zabıtlar ve umum memurlar gelip geçtikleri yerlerde ahalinin hanelerine rızaları hilafına konup meccanen yem ve yiyecek alırlar ise aldıkları her ne ise parası ashabına reddettirildikten başka bir aya kadar hapsolunurlar.

Asker ve jandarmanın heyetçe hareketlerinde bu gibi şeylere cesaret ederlerse aldıkları eşyanın parası zabitanından alınarak sahiplerine teslim ettirildikten başka altı aydan üç seneye kadar hapis ile cezalandırılırlar. Eğer bu keyfiyet cebir ve şiddet icrasıyla vukubulursa cezaları üçte bir derecesinde çoğaltılır.

Madde 251 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Bir memur vazife esnasında bir kimse aleyhine bir cürüm işlerse kanunda yazılı olmayan hallerde o cürme kanunen terettüp eden ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.

YEDİNCİ FASIL : HÜKÜMET MEMURİYETİNİN VE UNVAN VE ŞEREFİNİN GASBI

Madde 252 - Her kim mülki ve askeri memuriyetlerden birini hilafı nizam ifa veya ifaya teşebbüs eylerse üç aydan iki seneye kadar hapis ile mücazat olunur.

Aynı ceza memuriyetini terk ve tatil emri kendisine resmen bildirilmiş olduğu halde yine memuriyetinde devam eden memur hakkında üç aydan iki seneye kadar memuriyetten mahrumiyet cezasıyla birlikte hükmolunur.

Mahkeme bu bapta ilam hülasasının masarifi mahkumdan alınmak şartıyla cürmün vukubulduğu veya mahkumun ikamet eylediği vilayet ceridelerinden biriyle neşir ve ilanını emredebilir.

Madde 253 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

(Değişik fıkra: 07/06/1979 - 2245/4 md.) Her kimse bir rütbe veya memuriyetin veya bir mesleğin resmi elbisesini yetkisi olmaksızın açıktan açığa giyer veya hakkı olmayan nişan veya madalyaları takarsa üç aydan bir yıla kadar hapis ve ikibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Böyle bir elbise giyerek elbisenin belirlediği meslek ve memuriyetle ilgili işler yapanlara altı aydan iki yıla kadar hapis ve binbeşyüz liradan üçbin liraya kadar ağır para cezası verilir. Bu elbisenin sağlayacağı kolaylık ve olanaklardan yararlanarak bir cürüm işlenirse, yalnız bu eylemden ötürü yukarıdaki cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

Siyasi partinin takib ettiği prensiplerin remzi olan alamet ve işaretleri o partinin şerefini kırarak yerde kullananlarla partiden müsaade olmaksızın kitap, gazete, mecmua veya Matbuat Kanununa göre matbua sayılan diğer şeyler üzerine veya sinama şeridlerine bunların muhteviyatını partiye mal edici manada koyanlar altı aya kadar hapis veya on liradan 200 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu hususta takibat icrası alakalı siyasi parti Genel Sekreterliğinin şikayetine bağlıdır.

Kızılay Cemiyetine aid alamet ve işaretleri, Kızılay Cemiyetinin rızası olmaksızın her hangi bir matbua veya evrak ve sair eşya üzerine koymak veya resim veya hakketmek veya her ne suretle olursa olsun o alamet ve işaretleri temsil veya tecessüm ettirmek suretile kullananlar üç aya kadar hapis veya beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu hususta takibat icrası Kızılay Cemiyeti Umumi Merkezinin şikayetine bağlıdır.

(Ek fıkra: 07/02/1949 - 5319/1 md.) Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Kurulunun resmi mühür ve damgası ile dünya yuvarlağı üzerine resmedilmiş iki defne dalı ortasındaki eskülap sembolünden ibaret alametinin ve (Dünya Sağlık Kurulu) adının ve bu adın ilk harflerinden müşekkel kısaltmanın ticaret veya her hangi bir menfaat kastiyle, herhangi bir ticaret ve sanayi müessesesi veya bir kimse tarafından, bu kurulun rızası olmaksızın, kullanılması, herhangi bir matbua veya evrak ve eşya üzerine konması veya temsil ve tecessüm ettirilmesi yasaktır. Buna aykırı hareket edenler üç aya kadar hapis veya beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

SEKİZİNCİ FASIL : HÜKÜMETE KARŞI ŞİDDET VEYA MUKAVEMET VE KANUNLARA MUHALEFET

Madde 254 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Resmi meclisler azasından veya Hükümet memurlarından biri hakkında vazifesine mütaallik bir işi yapmaya yahut yapmamaya icbar için şiddet veya tehdit gösteren kimse, bir seneden üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(Değişik fıkra: 07/06/1979 - 2245/5 md.) Eylem silahla bir kişi tarafından işlenmiş ise iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Eylemin iki veya daha çok silahlı kişiler tarafından anlaşarak birlikte veya silahsız ve anlaşma olmasa bile toplanmış beşten çok kişiler tarafından işlenmesi halinde verilecek ceza beş yıldan az olamaz.

(Ek fıkra: 28/09/1971 - 1490/4 md.) Her kim birinci fıkrada yazılı olan şahıslardan birinin vazife gördüğü yeri her ne suretle olursa olsun kısmen veya tamamen işgal ederek, vazifesine mütaallik bir işin yapılmasına mani olursa altı aydan üç seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Fiil, cebir ve şiddet veya tehditle işlenirse bir seneden üç seneye kadar, silahla veya kendini tanınmıyacak bir hale koyarak yahut birkaç kişi tarafından birlikte işlenirse, iki seneden beş seneye kadar hapis cezasına hükmolunur.

Madde 255 - Yukarıdaki maddede yazılı cezalar adli, siyasi veya idari bir heyetin veya bu heyetler mümessillerinin içtimainı yahut vazife görmelerini men veya ihlal veya müzakerelerinde nüfuz veya tesir icra etmek üzere şiddet kullananlar veya tehdit gösterenler hakkında dahi tatbik olunur.

Madde 256 - Şiddet veya tehdit ile yukarıki maddelerde yazılı olan fiili işlemek üzere teşekkül eden on veya daha ziyade kimselerden mürekkep bir içtimaa dahil olanlar bir aydan iki seneye kadar hapsolunur.

Madde 257 - Yukarıdaki maddede beyan olunan içtima cürmün silah ile işlenmesi için vaki olmuş ise hapis üç aydan üç seneye kadardır. Eğer Hükümetin emir ve ihtarı üzerine dağılırsa içtimaa dahil olanlar hakkında ceza verilemez.

Madde 258 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Bir memura veya ona yardım edenlere memuriyetine ait vazifeleri ifa sırasında cebir ve şiddet veya tehdit ile mukavemet eden kimse altı aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(Değişik fıkra: 07/06/1979 - 2245/6 md.) Eylem silahla bir kişi tarafından işlenmişse iki yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. Eylemin iki veya daha çok silahlı kişiler tarafından veya silahsız olsa bile toplanmış beşten çok kişiler tarafından işlenmesi halinde verilecek ceza üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıdır.

(İptal fıkra: Anayasa Mah. 26/05/1998 tarih ve E. 1997/32, K. 1998/25)

Eğer memur haiz olduğu salahiyet hududunu tecavüz ederek veya keyfi hareketlerle bu muameleye sebebiyet vermiş ise fail hakkında geçen maddelerdeki ceza dörtte bire kadar indirileceği gibi icabına göre ceza büsbütün de kaldırılabilir.

254, 255, 256 ve 257 nci maddelerle yukarki fıkralarda yazılı fiiller, İcra Vekilleri Heyetinden bir vekil aleyhinde işlenirse tayin edilecek ceza yarı nispette artırılarak hükmolunur.

Madde 259 - Ceza Kanunu itibariyle akrabadan murat, karı koca ile usul ve füru ve kardeş ve kız kardeş ve amuca ve dayı ve hala ve teyzelerle yegenler ve bunlar derecesindeki sıhri akrabadır.

Madde 260 - Kanun ve nizam hükümlerinden birinin icrasına muhalefet için nüfuz ve müessir kuvvet sarfedenler bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 261 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/5 md.)

Kanun ve nizamla aykırı olarak mektep veya dersane açanlar, açılan mektep veya dersane kapatılmakla beraber altı aydan iki seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Ruhsatsız öğretmenlik edenlerle bunları istihdam eyliyenlere de aynı ceza verilir.

Mükerrirler hakkında verilecek ceza bir sene haptisten aşağı olamaz.

Madde 262 - Camiler etrafındaki mezarlıklarla kiliseler avlu ve derunlarına ve meskun mahaller civarında bulunan kabristanlara ve ölü defnine mahsus olan mahallerden maada yerlere ruhsatsız ölü defneden veya ettiren kimse bir aydan altı aya kadar hapis veya otuz liradan yüz elli liraya kadar ağır cezayı nakdi ile mahkum olur.

Madde 263 - Kolera ve sair bulaşık hastalıklardan musab veya vefiyat zuhur eden ev ve sair mahallerin kordon altına alınmasına dair Hükümetçe verilen emirlere ve yapılan icraata fiillen mümanaat edenler hareketlerinin derecesine göre bir aydan bir seneye kadar hapsolunur.

Madde 264 - (Değişik madde: 07/06/1979 - 2245/7 md.)

Her kim ait olduğu merciden ruhsat almaksızın dinamit veya bomba veya buna benzer yıkıcı veya öldürücü alet veya barut ve benzeri ateşli ecza yapar veya bunları yabancı bir ülkeden Türkiye'ye sokar veya sokmaya aracı olur veya ülke içinde bir yerden diğer bir yere götürür veya yollar veya götürmeye bilerek aracılık ederse, beş yıldan sekiz yıla kadar hapsolunur ve kendisinden onbeşbin liradan altmışbin liraya kadar ağır para cezası alınır.

Birinci fıkradaki eylemleri işlemek amacı ile teşekkül vücuda getirenlerle yönetenler veya teşekküle mensup olanlar tarafından sözü geçen fıkrada yazılı suçlar işlenirse failer hakkında on yıldan onbeş yıla kadar ağır hapis ve ellibin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

İkinci fıkradaki hal dışında, iki veya daha çok kimselerin toplu olarak birinci fıkrada yazılı suçları işlemeleri halinde sekiz yıldan oniki yıla kadar ağır hapis ve yirmibeşbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada yazılı eylemleri işlemek amacıyla iki veya daha çok kimselerin önceden anlaşılıp birleşmeleri teşekkül sayılır.

Ruhsatsız bu gibi şeyleri taşıyanlar veya bulunduranlar veya satanlar veya satmaya çalışanlar veya alanlar üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis, onbin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu şeylerin cins ve miktar itibarıyla vahamet göstermesi halinde beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis ve yirmibeşbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur. Mahkemece bunların cins ve miktarının önemsiz sayılması ve failin meslek, kişilik ve ahlaki eylemleri yönünden tehlikesiz sayılması halinde hükmolunacak ceza bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Birinci fıkrada yazılı şeyleri, meskun yerde veya çevresinde yada halkın gelip geçtiği bir yerde ateşleyenler veya patlatanlar yahut bırakanlar, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde beş yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası ve onbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Suçun halkın toplu olarak bulunduğu yerlerde veya kamu

hizmetlerinin görülmesine ayrılmış binalarda işlenmesi halinde, suç daha ağır bir cezayı gerektirse bile ayrıca bu eylemden dolayı aynı cezaya hükmolunur.

Her kim korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde her ne amaç ve nedenle olursa olsun, meskun bir yerde veya çevresinde veya özel veya resmi veya genel yapılara ya da her türlü taşıt araçlarına ya da halkın toplu olarak buldukları diğer yerlere silahla ateş ederse, eylem başka bir suçu oluştursa bile ayrıca iki yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve beşbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Yukarıdaki iki fıkrada yazılı eylemler, iki veya daha çok kişi tarafından birlikte veya taşıt aracı veya suçun icrasını kolaylaştırıcı başkaca araçlar kullanarak işlenirse cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

Madde 265 - (Değişik madde: 10/06/1949 - 5435/1 md.)

Kanuna göre memnu silahtan maksat;

1 - Ordu tarafından kullanılmış veya kullanılmakta olan veya düşmandan iğtinam olunan veya bütün askeri şahıslara veya zabıta kuvvetlerine tahsis edilen eski veya yeni sistem her cins veya modelde makinesiz veya ağır veya hafif makineli harp tüfekleri veya diğer her nevi harp aletleri, kasatura, süngü, kılıç ve mızraklar,

2 - Çapı, cinsi ve modeli ne olursa olsun fişek yatağı dahil olduğu halde namlusu 15 santimetreden uzun olan tabancalar,

3 - Sapı sayılmamak üzere uzunluğu 25 santimi geçen tek veya çift yüzlü ve sivri uçlu her türlü kesici aletlerdir.

Bir meslek veya sanatın icrasına mahsus veya ev levazımından olup ta bu maksat ile bulundurulmuş veya taşınan veya kullanılan bıçak ve sair aletler memnu silahtan sayılmaz.

DOKUZUNCU FASIL : RESMİ SIFATI HAİZ OLANLAR ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 266 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/7 md.)

Bir kimse resmi sıfatı haiz olan bir memurun huzurunda ve ifa ettiği vazifeden dolayı şeref veya şöhretine veya vakar ve haysiyetine kavlen veya fiilen taarruz ve hakarete bulunursa, aşağıda gösterilen suretlerle cezalandırılır:

1. Hakaret ve taarruz asker veya jandarma efradından veya iki veya üçüncü bendlerde mezkur memurlardan gayri memurinden biri aleyhinde ise iki aydan sekiz aya kadar hapis ve ikiyüz elli liradan beşyüz liraya kadar ağır para cezası ile mahkum edilir.

2. Hakaret ve taarruz asker veya jandarma subaylarından veya polis komiserlerinden veya amirlerinden yahut il genel meclisi veya belediye meclisi üyelerinden biri aleyhinde ise üç aydan iki seneye kadar hapis ve beşyüz liradan bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

3. Hakaret ve taarruz Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile temsil sıfatını veya emir ve idare yetkisini haiz rüesadan veya hakim ve Cumhuriyet Savcılarıyla bunların yardımcıları veya sorgu hakimlerinden biri aleyhinde vaki olursa altı aydan otuz aya kadar hapis ve bin liradan iki bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Eğer birinci fıkradaki hakaret fiili madde mahsusaya tayin ve isnadiyle vaki olursa:

Bir numaralı benddeki halde beş aydan üç seneye kadar hapis ve beşyüz liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasına;

İki numaralı benddeki halde altı aydan üç seneye kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasına;

Üç numaralı benddeki halde yedi aydan üç seneye kadar hapis ve bin beş yüz liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

(Altı fıkra iptal: Anayasa Mahkemesinin 19/12/1972 tarihli ve E. 1971/50, K. 1972/60 sayılı Kararı ile.)

(Yedinci fıkra iptal: Anayasa Mahkemesinin 19/12/1972 tarihli ve E. 1971/50, K. 1972/60 sayılı Kararı ile.)

(Ek fıkra: 07/01/1981 - 2370/3 md.) Bu maddede yazılı taarruz ve hakaret fiilinin resmi sıfat ve memuriyet sona ermiş olsa bile ifa edilen görevden dolayı ve huzurda işlenmesi halinde de yukarıdaki fıkralar ve bentlerdeki cezalara hükmolunur.

Madde 267 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Yukarıki madde de beyan olunan fiiller bir vazifenin ifasından dolayı olmayıp da vazife esnasında vaki olursa tayin olunacak ceza üçte birinden yarısına kadar indirilir.

Madde 268 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Bir kimse kavlen veya fiillen her ne suretle olursa olsun adli, idari, siyasi veya askeri resmi bir heyet huzurunda veya bir hakimin duruşma yaptığı sırada veya duruşmaya mütaallik karar ve hükmün tefhimini mütaakip şeref ve haysiyetine veya vakarına tecavüz ve hakarete bulunursa altı aydan üç seneye kadar hapis cezasına mahkum edilir.

Eğer fiil maddei mahsusa tayin ve isnadiyle vaki olursa verilecek hapis cezası sekiz aydan aşağı olamaz.

266 ncı madde ile bu maddede beyan olunan fiiller bu iki maddede gösterilen heyet veya memurlara hitap edilen veya hitap edildiği anlaşılan telgraf, telefon, mektup, resim veya herhangi bir yazı vasıtası ile işlendiği takdirde de aynı ceza verilir.

(Ek fıkra: 28/09/1971 - 1490/8 md.) Hakaret ve taarruz birinci fıkrada gösterilen heyetlerin sıfat veya hizmetinden dolayı umuma neşir veya teşhir olunmuş yazı veya resim veya sair neşir vasıtalarıyla işlenmiş olursa, fiilin mahiyetine göre birinci veya ikinci fıkralarda yazılı olan cezalar yarısı nispetinde artırılarak hükmolunur.

(Ek fıkra: 28/09/1971 - 1490/8 md.) Sıfat veya hizmetinden dolayı vaki hakaret ve taarruz, birinci fıkrada gösterilen heyetlerin giyabında alenen işlenmiş olursa, fiilin mahiyetine göre birinci veya ikinci fıkralarda yazılı olan cezaların yarısı hükmolunur. Bu fıkradaki suçun tekevvünü için 153 üncü maddedeki aleniyet şarttır.

Madde 269 - Geçen maddelerde muharrer taarruz ve hakaretler, cebir ve şiddet ve tehdit ile icra olunmuş ise ceza bir misli artırılır.

Madde 270 - Geçen maddelerde muharrer cürümlerin faili hakaret ve taarruz eylediği şahıslara isnat ettiği e'âl ve evsafın şayi ve mütevatır olduğunu ispata kalkışırsa bu talebi katiyen kabul olunmaz.

Madde 271 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

(Değişik fıkra: 07/01/1981 - 2370/4 md.) Her kim resmi sıfatı haiz olan bir memura vazifesini icra ederken veya resmi sıfat ve memuriyeti sona ermiş olsa bile icra ettiği vazifeden dolayı cismen eza verecek veya hastalığını mucip olacak müessir bir fiil işlerse 456 ncı maddeye göre verilecek cezalar aşağıda gösterilen suretlerle artırılır.

1. Eğer memur 266 ncı maddenin 1 inci bendinde gösterilen kimselerden ise ceza üçte birden yarıya kadar, 2 nci bendinde gösterilen kimselerden ise bir misli ve 3 üncü bendinde gösterilen kimselerden ise iki misli artırılır.

2. Eğer fiil 268 inci maddede yazılı hal ve zamanlarda işlenmiş olursa fiilin istilzam ettiği cezaya üç misli zammolunur.

Hiçbir halde yapılacak zam altı aydan aşağı olamaz. Bu maddede yazılı hallerde takibat şikayete bağlı değildir.

Madde 272 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Eğer memur memuriyeti hududunu tecavüz ederek veya keyfi hareketleriyle geçen maddelerde beyan olunan fiillerin vukuuna sebebiyet vermişse ceza dörtte bire kadar indirileceği gibi icabına göre büsbütün de kaldırılabilir.

Madde 273 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Kanunun hususi hükümler ile tasrih eylediği ahvalin haricinde her kim Büyük Millet Meclisi azası ile temsil sıfatını ve emir ve idare salahiyetini haiz rüesadan veya diğer Devlet memurlarından biri aleyhine sıfat ve hizmetlerinden dolayı bir cürüm işlerse o cürüm için kanunen muayyen olan ceza altıda birden üçte bire kadar artırılır.

(Mülga 2. fıkra: 05/01/1961 - 235/1 md.)

(Mülga 3. fıkra: 05/01/1961 - 235/1 md.)

(Mülga 4. fıkra: 05/01/1961 - 235/1 md.)

ONUNCU FASIL : MÜHÜR FEKİ VE HÜKÜMETİN MUHAFAZASINDA BULUNAN EŞYAYI ÇALMAK

Madde 274 - Bir kimse kanuna yahut Hükümetin emrine tevfikân bir şeyin muhafazasını yahut aynen mevcudiyetini temin için vazolunan mührü fekkederse üç aydan iki seneye kadar hapis cezasına ve kırk liraya kadar ağır cezayı nakdi itasına mahkum olur.

Eğer bu fiil, mühür vazını emir veya icra etmiş olan memur yahut resmen mühür altına alınan bir şeyi muhafaza etmek yahut yanında bulundurmak vazifesiyle mükellef olan kimse tarafından işlenmiş ise bir seneden dört seneye kadar hapis cezası ve otuz liradan yüz elli liraya kadar ağır cezayı nakdi tayin olunur.

Eğer cürüm, memur veya muhafızın müsamahası ve dikkatsizliği neticesi olarak vukua gelmiş ise bunlar hakkında otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi hükmolunur.

Madde 275 - Bir kimse cürmü teşkil eden ecsam ve eşyayı ve o sıfatı haiz bulunmak itibariyle Hükümet dairelerinde saklanan evrak ve vesikaları veya mahkemelere ve resmi dairelere tevdi olunan veya bir memurun memuriyeti icabınca yanında bulunan senetleri ve sair mühim evrakı ortadan kaldırır veya bozar ve yok eder yahut tahrif veya tağyir eylese bir seneden üç seneye kadar hapsolunur.

Eğer bu cürmün faili memuriyeti iktizasınca bu ecsam ve eşyayı yahut evrak ve vesikaları elinde bulundurmak vazifesiyle mükellef bulunan memurun kendisi ise iki seneden beş seneye kadar hapis ve muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezaları ile cezalandırılır ve eğer bundan dolayı vukua gelecek zarar hafif olur ve fail bu ecsam ve eşya ve evrak ile vesika ve senetlerden kendisi için bir güne fayda istihsal etmezden ve hakkında takibata başlanmazdan evvel onları değiştirmeksizin iade ve teslim ederse birinci surette altı aydan iki seneye kadar hapsolunur; ikinci surette bir seneden dört seneye kadar hapis ve muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezaları hükmolunur.

Madde 276 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimse muhafaza edilmek üzere kendisine resmen teslim olunan merhun veya mahcuz veya her hangi bir sebeple vaz'iyed edilmiş olan malları kendisinin veya başkasının menfaati için saklar, sahibine veya başkalarına verir veya tebdil veya lazımgelenlere teslimden imtina ederse üç aydan iki seneye kadar hapis ve otuz liradan üç yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Eğer suçlu merhun veya mahcuz veya her hangi bir sebeple vaz'iyed edilmiş olan eşyanın sahibi ise verilecek ceza bir seneye kadar hapis ve on liradan yüz elli liraya kadar ağır para cezasıdır.

Eğer cürüm muhafızın ihmalinden veya tedbirsizliğinden ileri gelmiş ise muhafız hakkında beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Eğer eşyanın kıymeti az ise veya cürmün faili eşyayı veya bedelini takibata başlamazdan evvel geri verirse ceza altıda birden üçte bire kadar indirilir.

Madde 277 - Bu fasılda zikrolunan fiiller, cebir ve şiddet kullanmak veya tehdit suretiyle veya silahlı ve birden ziyade kimseler tarafından işlenirse ceza, üçte biri miktarı artırılır.

ON BİRİNCİ FASIL : DEVLET MEMURLARINA İNTİSAP İDDİASIYLA MENFAAT TEMİN EYLİYENLER

Madde 278 - (Değişik madde: 05/01/1961 - 235/2 md.)

Her kim olursa olsun resmi meclisler azasından yahut Devlet memurlarından biri nezdinde hatırı sayıldığına yahut onlarla münasebeti bulunduğunu iddia ederek haklarında vuku bulacak tavassutta medarı teşvik yahut mükafat olmak üzere yahut aza veya memurun himayesine mukabil onlara verilme veya onlara verilmesi lazım gelen hediye veya mükafata sarf olunmak bahanesiyle kendi yahut başka bir kimse hesabına para veya sair menfaat alır veya kabul eder veya bunların verilmesine vaad alırsa bir seneden beş seneye kadar hapis olunur ve bin liradan az olmamak üzere temin veya vaad olunan menfaatin üç misli ağır para cezası alınır.

Fail milletvekili veya siyasi parti kademelerinde fiili vazife almış olduğu takdirde yukarıdaki cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur. Ayrıca faile amme hizmetlerinden memnuniyet cezası da verilebilir.

Fail, Devlet memurlarından ise cezasına müebbeten memuriyetten mahrumiyet cezası ilave olunur.

ON İKİNCİ FASIL : GEÇEN FASILLAR ARASINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Madde 279 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Ceza Kanununun tatbikatında:

1 - Devamlı veya muvakkat surette teşrii, idari veya adli bir amme vazifesi gören Devlet veya diğer her türlü amme müesseseleri memur, müstahdemleri;

2 - Devamlı veya muvakkat, ücretsiz veya ücretli, ihtiyari veya mecburi olarak teşrii, idari veya adli bir amme vazifesi gören diğer kimseler memur sayılır.

Ceza Kanununun tatbikatında amme hizmeti görmekle muvazzaf olanlar:

1 - Devamlı veya muvakkat surette bir amme hizmeti gören Devlet veya diğer amme müessesesinin memur ve müstahdemleri;

2 - Devamlı veya muvakkat, ücretli veya ücretsiz ihtiyari veya mecburi surette bir amme hizmeti gören diğer kimselerdir.

Madde 280 - Memuriyet sıfatı kanuna göre cürmü teşkil eden anasırdan veya cürmün esbabı müşeddidesinden addolunduğu yerlerde memurdan bu sıfatın zail olmuş bulunması veya cürmün vukuu esnasında vazifesini ifa halinde bulunmaması bu kaidenin tatbikine mani değildir.

Madde 281 - Bir kimse cürüm işlemek için haiz olduğu memuriyete ait kuvvet ve vasıtaları kullandığı takdirde eğer kanun esasen memuriyet sıfatını nazarı itibara almamış ise irtikap olunan cürüm için tayin olunacak ceza altıda birden üçte bire kadar tezyit olunur.

DÖRDÜNCÜ BAP : ADLİYE ALEYHİNDE CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : KANUNEN İFASI LAZIM GELEN BİR HİZMETTEN İMTİNA

Madde 282 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Her kim adliye makamları tarafından şahid, ehli vukuf, veyahut tercüman sıfatile davet olunup da asılsız bir sebebi ileri sürmek suretile icabet mecburiyetinden vareste tutulmuş veya icabet etmekle beraber şehadet etmekten veya ehli vukuf veya tercümanlık vazifesini ifadan istinkaf eylemiş bulunursa altı aya kadar hapse veya on liradan yüz liraya kadar ağır para cezasına mahkum olur.

Fail ehli vukuftan ise mahkumiyet neticesi olarak hapis müddetine müsavi bir zaman için meslek ve sanatın tatili cezasına dahi mahkum olur.

İKİNCİ FASIL : SUÇ TASNİİ VE RESMİ MERCİLERİ İĞFAL

Madde 283 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Vuku bulmadığını bildiği bir suç Adliyeye veya keyfiyeti Adliyeye tevdi mecbur olan bir makama veya kanuni takib yapacak veya yaptırabilecek bir mercie vuku bulmuş gibi ihbar ile yahut vaki olmanın bir suçun eserlerini takibata mübaşeret olunabilecek derecede uyduran kimse 30 aya kadar hapis cezasına mahkum olur.

Adliye huzurunda sahte olarak bir suç işlediğini yahut bu suça iştirak eylediğini söyleyen kimse hakkında dahi aynı ceza tertib olunur.

Madde 284 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Başkasının yerine kendini koyarak hapishaneye giren şahıs bir aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

ÜÇÜNCÜ FASIL : İFTİRA

Madde 285 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Her kim Adliyeye veya keyfiyeti Adliyeye tevdi mecbur olan bir makama veya kanuni takib yapacak veya yaptırabilecek bir mercie ihbar veya şikayette bulunarak suçsuz olduğunu bildiği bir kimseye bir suç isnad eder yahut o kimse aleyhinde böyle bir suçun maddi eser ve delillerini uydurursa isnad eylediği suçun nevi ve mahiyetine ve uydurduğu delillerin kuvvetine göre üç aydan üç seneye kadar hapsedilir.

Bu isnad kendine iftira olunan kimsenin tevkifi gibi şahsi hürriyeti bağliyan bir halin hudusuna sebep olmuştur müfteri hakkında bir seneden beş seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Kendine iftira olunan kimse hakkında üç seneden fazla şahsi hürriyeti bağliyan bir ceza ile mahkumiyeti mutazammın bir hüküm sadır olmuştur müfteri hakkında on beş seneyi geçmemek üzere aynı ceza hükmolunur.

Eğer mağdurun mahkumiyeti müebbed ağır hapis ise müfteri on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapisle cezalandırılır.

(Değişik fıkra: 21/11/1990 - 3679/19 md.) Eğer mağdurun mahkumiyeti ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ise, müfteri müebbet ağır hapis cezası ile cezalandırılır. *1*

(Altıncı fıkra mülga: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Yukarıdaki fıkralarda yazılı olan suç faili mağdur hakkında takibat yapılmadan evvel bu isnadatından rücu eder veya uydurduğunu itiraf ederse yukarıda yazılı cezaların altıda biri hükmolunur ve ceza müebbed ağır hapis ise on sene ağır hapse indirilir ve isnaddan rücu veya tasniin itiraf olunması takibata başlandıktan sonra vaki olursa asıl cezanın üçte ikisi indirilir ve müebbed ağır hapis yerine 24 sene ağır hapis cezası tayin olunur. Tasni veya iftira, kabahat e'aline taalluk ederse bu madde ile 283 üncü maddede tesbit olunan cezalar yarıya kadar indirilir.

DÖRDÜNCÜ FASIL : YALAN ŞAHİTLİĞİ VE YALAN YERE YEMİN

Madde 286 - Yemin ettirerek şahit veya ehlihibre istimaina salahiyettar olan bir memur veya heyet huzurunda şehadet ederken yalan söyleyen veya hakikatı İnkâr yahut isticvap olunduğu hususat hakkında malumatı az veya çok ketmeyleyen kimse üç aydan üç seneye kadar hapis ile mücazat olunur.

Eğer fiil üç seneden fazla hürriyeti tahdit eden cezayı müstelzim bir cürmün tahkik ve muhakemesi esnasında vaki olmuş ise cezası üç seneden on seneye kadar ağır haptir.

(Değişik fıkra: 21/11/1990 - 3679/20 md.) Eğer yalan şahadet, bir kimseye müebbet hapis cezası verilmesi sonucunu doğurmuş ise, faile verilecek ceza onbeş seneden aşağı olamaz ve ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkumiyet halinde ise faile müebbet ağır hapis cezası verilir. *1*

Eğer yeminsiz şahadet edilmişse ceza müddeti yarısına kadar indirilir.

Madde 287 - Bir kimse hukuk davalarında müddei yahut müddeaaaleyh sıfatını haiz olduğu halde yalan yere yemin ederse altı aydan üç seneye kadar hapis olunur ve otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi alınır ve muvakkaten hidematı ammeden memnuiyet cezasıyla cezalandırılır. Eğer fail bu dava hakkında bir karar verilmezden evvel yeminden dönerse hapis cezası bir aydan altı aya kadardır.

Madde 288 - Yalan yere yemin veya şahadet eden şahıs:

1 - Hakikatı beyan ettiği takdirde kendisini veya akrabasından birini hürriyet ve namusca behemehal fahiş bir zarara maruz kılması muhtemel olan,

2 - Kendi tarafından beyan olunan zati vasıflara nazaran şahit sıfatıyla celbi iktiza etmiyen yahut o şahsın ceza davasında şahit ve ehli hibre ve mütercim olmaktan istinkafa hakkı olduğu halde mahkemece kendisine bu hakkı ihtar edilmemiş bulunan,

Kimselerden ise yukarıki maddede mezkur olan cezalardan muafırlar.

Eğer bunların yalan şahadeti diğer bir şahsi takibata yahut mahkumiyete maruz kılırsa yukarıdaki maddelerde yazılı cezalar, yarısından üçte ikisine indirilir.

Madde 289 - Bir kimse ceza tahkikat veya muhakematı esnasında şahadet ettikten sonra iş lüzum veya meni muhakeme kararnamesi ile bitmezden veya muhakeme hitam bulmazdan veya yalan şahadet hadisesinden dolayı muhakeme başka güne talik olunmazdan evvel bu şahadetten rücu ile hakikatı söylerse 286 ncı maddede beyan olunan fiilden dolayı cezadan muafırlar.

Eğer rücu beyan olunan zamanlardan sonra olur, yahut bir hukuk davasının muhakemesi esnasında vukua gelmiş olan yalan şahadete mütaallik bulunur ise bu şahadetin vukubulduğu dava hakkında mahkemedan karar çıkmazdan evvel zuhura gelmiş olmak şartıyla bu baptaki ceza üçte birinden yarısına kadar indirilir.

Eğer bu şahadet bir şahsın tevkifini yahut hakkında fahiş bir zararı mucip olmuşsa cürüm failinin göreceği ceza bu maddenin birinci kısmında yazılı hallerde üçte bir ve ikinci kısmında yazılı olan hallerde altıda bir derecesinde azaltılır.

Madde 290 - Geçen maddeler ahkamı, adliye huzuruna davet olunarak hakikata mugayir rey ve malumat veren ehli hibre ile ifadeleri hakikate mugayir surette beyan ve tercüme eden tercümanlar hakkında dahi tatbik olunur.

Ehlihibre hakkında muvakkaten hidematı ammeden memnuiyet cezası silk ve sanatın tatili cezasını dahi şamil olabilir.

Madde 291 - Bir kimse 286 ncı maddede yazılı olan cürmü işletmek için para vermek veya sair menfaat göstermek veya vait ve teşvik veya tehdit veya hile ve desise ile veya nüfuz kullanmak

suretiyle şahit veya ehli hibre yahut tercüman tedarik ederek yalan şahadeti işletmiş ve hilafı vaki rey beyan ve tercümanlık ifa ettirmiş ise 286 ncı maddenin birinci fıkrasında muayyen olan hallerde bir aydan bir seneye kadar, ikinci fıkrasındaki hallerde üç seneden beş seneye kadar hapis, üçüncü fıkrasında yazılı hususatta on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasıyla cezalandırılır. Yalancı şahit ve o makuleden ehli hibre ve tercüman tedarik eden kimsenin onlara mükafaten verdiği şeyler müsadere olunur.

Bir kimse bu suretlerle şahit veya ehli hibre yahut tercüman tedarikine yalnız teşebbüs etmiş bulunursa geçen fıkralarda yazılı olan cezalar üçte bire indirilir.

Madde 292 - Yukarıki maddede yazılı olan cürmün faili bizzat maznunu aleyh yahut yakın akrabasından biri olduğu halde, diğer bir şahsı takibata veya mahkumiyete maruz kılmamış olmak şartıyla, mezkur maddede tayin olunan cezalar yarısından üçte ikisine kadar indirilir.

Madde 293 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

289 uncu maddede yazılı olan suret ve zamanlarda yalan şahidler şahadetlerinden ve ehli hibre ve tercümanlar dahi hilafı hakikat olan rey ve tercümelerinden rücu ettikleri takdirde bunları tedarik edenler hakkında 291 inci maddede muayyen cezalar altıda birinden üçte birine kadar indirilir.

BEŞİNCİ FASIL : AVUKAT VE DAVA VEKİLLERİNİN SUI İSTİMALİ

Madde 294 - Avukat veya dava vekili hasım tarafıyla uyuşarak veya sair hile ve desiselere sülük ederek kendisine verilen davaya zarar iras eyler yahut aynı davada hasım tarafına da yardım ederse üç aydan otuz aya kadar hapis ve meslekin tatiline dahi şamil olmak üzere muvakkaten hıdematı ammeden memnuiyet cezalarıyla beraber otuz liradan iki yüz elli liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılır.

Eğer avukat veya dava vekili aynı davada bir tarafa vekalet ettikten sonra o vekaletten çekilerek diğer tarafın vekaletini deruhte veya o tarafa yardım ederse altı aya kadar hapsolunur veya otuz liradan yüz elli liraya kadar ağır cezayı nakdi alınır.

Madde 295 - Kabul ettiği bir davada şahidin veya ehli hibre veya tercümanın veya müddeimuminin ve karar verecek hakimın sahabetini istihsal etmek veyahut bunlara mükafat eylemek bahanesiyle müekkilinden para ve sair eşya alan avukat ve dava vekili iki seneden beş seneye kadar hapse ve iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye ve meslek ve sanata dahi şamil olmak üzere muvakkaten hıdematı ammeden memnuiyet cezasına mahkum olur.

ALTINCI FASIL : CÜRÜM İŞLEYENLERİ SAKLAMAK VE CÜRÜMÜN DELİLLERİNİ YOK ETMEK CÜRÜMLERİ

Madde 296 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/9 md.)

Her kim hapis cezasından aşağı olmıyan cezayı müstelzim bir cürüm işledikten sonra bu cürmün icrasında faille evvelce itifak etmiş ve cürmü neticelendirmekte yardımcı dokunmuş olmaksızın, bir kimsenin o cürümden istifadesini temine veya Hükümetçe icra olunacak tahkikatı yanlış yola sevk etmeye yahut Hükümetin araştırmalarına veya hükmün icrasına karşı faili gizlemeye yardım eder yahut hakkında yakalama veya tevkif müzekkeresi çıkarılmış olan bir kimsenin saklı bulunduğu yeri bildiği halde yetkili mercilere derhal haber vermezse veya her kim bu cezaları istilzam eden bir cürmün eser ve delillerini yok eder yahut bunları bir suretle değiştirir veya bozarsa, hapis cezasını gerektiren suçlarda altı aydan iki yıla kadar, ağır hapis cezasını gerektiren suçlarda iki seneden dört seneye, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasını

gerektiren suçlarda da üç seneden beş seneye kadar hapis cezasına mahkum olur. Şu kadar ki, bu ceza müddeti asıl cürüm için kanunda tayin edilen cezanın üçte birini geçemez. Sair fiillerden dolayı tertip olunacak ceza beş yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasıdır. *1*

Bu fiili usul veya furuunun, karı veya kocasının yahut kardeşinin lehine olarak işliyen kimseye ceza verilmez.

Madde 297 - Maktulün cesedini saklayan veya saklatan veya Hükümete haber vermeksizin ve keşfolunmaksızın gömen veya gömdüren kimseler üç aydan bir seneye kadar hapis ve elli liraya kadar ağır cezayı nakdı ile cezalandırılır.

YEDİNCİ FASIL : TEVKİFHANE VE HAPİSHANEDEN FİRAR VE FİRARA VESATAT

Madde 298 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/5 md.)

Bir kimse bir suçtan dolayı kanun dairesinde tutuklandıktan sonra kaçarsa iki aydan altı aya kadar hapsolunur.

Bu suç şahıslara karşı şiddet veya tehdit kullanarak veyahut kapı veya pencere kırarak veya duvar delerek veya kaçmaya mani olacak vasıtaları bozarak işlenmiş olursa ceza bir yıldan üç yıla kadar haptir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen şekillerdeki kaçma eyleminin birden ziyade kimseler tarafından bir arada işlenmesi ya da tehdit veya şiddet kullanmanın bir kişi tarafından olsa bile silahla yapılması hallerinde ceza dört yıldan sekiz yıla kadar ağır haptir.

Madde 299 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/6 md.)

Bir kimse bir suçtan dolayı kanun dairesinde hapsedildikten sonra kaçarsa aşağıda yazılı şekillerde ceza görür:

1. Müebbet ağır hapis hükümlüsü ise cezasının bir yılı geceli gündüzlü bir hücrede yalnız başına bırakılmak suretiyle çektirilir.

2. Muvakkat şahsi hürriyeti bağlayıcı bir ceza hükümlüsü ise geri kalan müddetlerine bu müddetlerin altıda birden üçte birine eşit bir müddet zammedilir. Ancak zammedilecek bu müddetler dört aydan eksik ve iki

yıldan fazla olamaz.

Bu suç, şahıslara karşı şiddet veya tehdit kullanarak veyahut kapı ve pencere kırarak veya duvar delerek veya kaçmaya mani olacak vasıtaları bozarak işlenmiş olursa birinci bentte yazılı hücre müddeti bir yıl altı ay, ikinci bentte yazılı nispet üçte birden yarıya kadar olarak tatbik olunur. Ancak zammedilecek bu müddetler bir yıldan eksik, dört yıldan fazla olamaz.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen şekillerdeki kaçma eyleminin birden ziyade kimseler tarafından bir arada işlenmesi ya da tehdit veya şiddet kullanmanın bir kişi tarafından olsa bile silahla yapılması hallerinde birinci bentte yazılı hücre müddeti iki yıl, ikinci bentte yazılı nisbet yarıdan üçte ikiye kadar olarak tatbik olunur. Ancak zammedilecek bu müddetler beş yıldan eksik, sekiz yıldan fazla olamaz.

Bu maddede yazılı hükümler cezaevi dışında çalıştırılan hükümlüler hakkında da tatbik olunur.

Madde 300 - Kaçan mevkuf ve mahkum bir güna cebir ve tazyik neticesi olmayarak on beş gün zarfında kendiliğinden gelip teslim olursa geçen maddelerde gösterilen cezaların altıda biri hükmolunur.

Madde 301 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/7 md.)

Her kim, bir tutuklu veya hükümlünün her ne suretle olursa olsun kaçmasını hazırlar veya kolaylaştırırsa kaçan kimsenin işlemiş olduğu suçun ağırlığına ve çekmekte bulunduğu cezanın geri kalan miktarı ve nevine göre bir yıldan beş yıla kadar hapsolunur.

Eğer hükümlünün çekmekte olduğu ceza müebbet ağır hapis ise kaçmasını hazırlayan veya kolaylaştıran kimsenin cezası beş yıldan sekiz yıla kadar haptir.

Eğer hükümlünün cezası ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ise, kaçmasını hazırlayan veya kolaylaştıran kimseye sekiz yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası verilir. *1*

Birden ziyade tutuklu veya hükümlünün kaçmasını hazırlayan veya kolaylaştıran faile yukarıdaki fıkralara göre tayin edilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Eğer hükümlü veya tutuklunun kaçmasını hazırlamak veya kolaylaştırmak için fail 299 uncu maddede sözü edilen vasıtalardan birini kullanır ve bu yüzden hükümlü veya tutuklu kaçmış olursa ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Eğer kaçmamış ise ceza üçte bire indirilir.

Eğer sanık tutuklu veya hükümlünün usul ve fûruundan ve karı kocadan ve kardeş ve kızkardeşlerinden biri ise göreceği ceza üçte bir miktar azaltılır.

Madde 302 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/8 md.)

Bir tutuklu veya hükümlünün muhafazasına veya nakline memur olan kimse, onun her ne suretle olursa olsun kaçmasını hazırlar veya kolaylaştırırsa kaçan kimsenin işlemiş olduğu suçun ağırlığına ve çekmekte bulunduğu cezanın geri kalan miktarı ve nevine göre iki yıldan beş yıla kadar hapsolunur.

Eğer hükümlünün çekmekte olduğu ceza müebbet ağır hapis ise failin göreceği ceza altı yıldan sekiz yıla kadar ağır haptir ve müebbeten kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası dahi hükmolunur.

Eğer hükümlünün cezası ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ise failin göreceği ceza dokuz yıldan onbeş yıla kadar ağır haptir ve müebbeten kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası dahi hükmolunur. *1*

Eğer hükümlü veya tutuklunun kaçmasını hazırlamak ve kolaylaştırmak için fail, kaçığın şiddet kullanmasında veyahut kapı ve pencere kırmasında ve duvar delmesinde kaçakla birleşir veya silah ve sair böyle bir işe lazım olan şeyleri verir veya bunların tedarikini men etmezse yada kaçması hazırlanan veya kolaylaştırılan tutuklu veya hükümlü birden ziyade ise tutuklu veya hükümlünün kaçmış olması halinde memur, birinci fıkradaki halde üç yıldan, ikinci fıkradaki halde yedi yıldan, üçüncü fıkradaki halde on yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve müebbeten kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası ile cezalandırılır ve kaçamadığı takdirde memura sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 303 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/9 md.)

Firar maddesi memurun kayıtsızlık veya tedbirsizliğinden neşet etmiş ise memur hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası tertip olunur ve kaçığın görmekte olduğu ceza ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ve müebbet ağır hapis olduğu takdirde hapis cezası üç yıldan beş yıla uzar, bu iki surette ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası da verilir. *1*

Madde 304 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/10 md.)

I - (Değişik bent: 07/01/1981 - 2370/10 md.) Önceden aralarında bir anlaşma olsun veya olmasın üç ve daha ziyade hükümlü veya tutuklu her ne sebeple olursa olsun cezaevi idaresine karşı ayaklanırsa, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Cebir ve şiddet göstererek veya tehdit ederek veya nüfuz ve müessir kuvvet sarfederek cezaevinin idaresine kısmen veya tamamen mani olunması hali bu maddenin tatbikinde ayaklanma sayılır.

Kullanılmış olmasa bile, ayaklanmaya silahla katılan hükümlü ve tutuklular beş yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Yukarıda yazılı hallerde ayrıca bir tahribat meydana getirilmişse, tayin olunan ceza, tahribatın derecesine göre üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

II - Azmettirenler veya teşvik edenler ayaklanmaya fiilen katıldıkları takdirde, haklarında birinci bendin birinci veya üçüncü veya dördüncü fıkralarında yazılı olan cezaların yukarı haddi hükmolunur.

III - (Mülga bent: 07/12/1988 - 3506/10 md.)

Madde 305 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/11 md.)

Bir tutuklu veya hükümlünün muhafazasına veya nakline memur olan kimse tutuklu veya hükümlünün tutuklu bulunduğu veyahut cezasını çekmekte olduğu yerden geçici de olsa kanun ve nizamın izin verdiği hallerin dışında uzaklaşmasına müsaade ederse, altı aydan iki yıla kadar hapsolunur.

Bu müsaade neticesi olarak tutuklu veya hükümlü kaçmış olursa memura verilecek hapis cezası iki yıldan beş yıla kadar uzar ve her halde ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezasına da müstahak olur. Bu müsaade neticesi olarak kaçan hükümlünün cezası ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis veya müebbet ağır hapis ise memura beş yıl ağır hapis cezasıyla birlikte müebbeten kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası da hükmolunur. *1*

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen eylemlerin birden fazla tutuklu veya hükümlüye ilişkin olması halinde memura verilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Madde 306 - Bir mevkuf veya mahkumun muhafazasına veya nakline memur bulunan kimse 303 ve 305 inci maddelerde beyan olunan cürümleri irtikap ettiği takdirde firar vukuundan itibaren üç ay zarfında kaçanların yakalanmaları yahut kendiliklerinden teslim olmaları sebeplerini elde ederse 303 üncü maddede beyan olunan cezadan ve 305 inci maddenin ikinci fıkrasında yazılı olan temditten muaftır.

Madde 307 - İşbu kanunda tasrih olunan hallerin gayri olarak bir mahkum mahkumiyetinin müstelzim olduğu vazifelere muhalif hareket ettiği takdirde berveçhi ati mücazata müstahak olur.

1 - Mahkumun mahkum bulunduğu ceza, hıdematı ammeden veyahut meslek ve sanatın icrasından memnuiyet keyfiyetleri ise mahkum bulunduğu ceza müddetlerine asla haleb gelmemek üzere hakkında bir seneye kadar hapis ve yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi tertip olunur.

2 - Mahkumun mahkum bulunduğu ceza emniyeti umumiye nezareti altında bulunmaktan ibaret ise bir aydan bir seneye kadar hapis cezasına müstahak olur ve mevkufiyet ve mahbusiyet müddetinde emniyeti umumiye nezareti altında bulunmak cezasının cereyan müddeti tatil olunur.

Madde 307/a - (Ek madde: 05/02/2003 - 4806 S.K./2. md.)

Ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kanuna aykırı olarak, ateşli silah, mermi, patlayıcı madde, kesici, delici, yaralayıcı, bereleyici alet, yakıcı, aşındırıcı, boğucu, bayıltıcı, kör edici gaz ve ecza, her türlü zehir ve uyuşturucu madde, cep telefonu, telsiz ve sair elektronik haberleşme aracı sokanlar, bunları ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunduranlar veya kullananlar, fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, bu durumda 10/07/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesindeki fiillerden dolayı ceza verilmez.

Birinci fıkrada sayılanların dışında kalıp da Kanuna uygun olarak yasaklanmış bulunan her türlü eşya, araç, gereç veya malzemeyi ceza infaz kurumları ve tutukevlerine sokanlar, bunları ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunduranlar veya kullananlar, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Madde 307/b - (Ek madde: 05/02/2003 - 4806 S.K./2. md.)

Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutukluların haberleşmelerini, ziyaretçileriyle görüşmelerini, iyileştirme ve eğitim programları çerçevesinde eğitim ve spor, meslek kazandırma ve işyurdu çalışmaları ile diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılmalarını, kurum tabibince muayene ve tedavi edilmelerini, müdafii veya avukat tayin etmelerini, bunlarla görüşmelerini, mahkemelere veya Cumhuriyet Başsavcılıklarına gitmelerini, kurum görevlileri ile görüşmelerini, salıverilenlerin kurum dışına çıkmalarını her ne suretle olursa olsun engelleyenler, hükümlü ve tutukluları bu fiillere teşvik edenler, bu yolda talimat verenler, mevzuatın hükümlü ve tutuklulara tanıdığı sair her türlü görüşme ve temas olanaklarını engelleyenler, fiilleri başka bir suç oluştursa bile, ayrıca bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Hükümlü ve tutukluların beslenmesini engelleyenler hakkında iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir. Hükümlü ve tutukluların açlık grevine veya ölüm orucuna teşvik veya ikna edilmeleri ya da bu yolda kendilerine talimat verilmesi de beslenmenin engellenmesi sayılır.

Beslenmenin engellenmesi nedeniyle ölüm meydana geldiğinde faile on yıldan yirmi yıla kadar hapis cezası verilir. 456 ncı maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında sayılan bedensel zararların meydana gelmesi halinde ise, faile aynı madde hükümleri gereğince ceza verilir.

SEKİZİNCİ FASIL : KENDİLİĞİNDEN İHKAKI HAK EDENLER

Madde 308 - Bir kimse Hükümete müracaata muktedir olduğu ahvalde iddia eylediği bir hakkı istihsal maksadiyle eşya üzerinde kuvvet sarfiyle kendiliğinden hakkını ihkak ederse otuz liradan elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer fail eşya üzerine değil de şahıslara karşı tehdit veya şiddet istimal etmiş olursa bir aydan bir seneye kadar hapis ve elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Şiddet silah ile veya dövmek veyahut yaralamak ile vukua gelirse işbu dövmek veya yaralamaktan dolayı 456 ncı maddenin birinci fıkrasında beyan olunan ahvalden daha ağır bir netice husule gelmediği takdirde hapis iki aydan ve ağır cezayı nakdi kırk liradan aşağı olamaz.

Cürmün faili hakkını ispat ederse göreceği cezanın dörtte üçü kadarı indirilebilir.

Resen takibi iktiza eden diğer bir cürüm dahi birlikte irtikap olunmamış olmak şartıyla bu maddede beyan olunan cürümden dolayı takibat icrası şahsi dava ikamesine bağlıdır.

Madde 309 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Hükmen yedi nezolunup da müstahiklerine teslim kılınan gayrimenkul malları tekrar zaptı işgal eden kimse iki aydan bir seneye kadar hapsolunur.

Muhafaza edilmek üzere başkasına resmen teslim olunan merhun veya mahcuz veya her hangi bir sebeple vaz'iyet edilmiş olan menkul malını alan veya tahrib veya telef eden kimse bir aydan bir seneye kadar hapsolunur.

Bundan evvelki fıkrada yazılı cürüm, muhafızının müsamahasından ileri gelmişse on liradan yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Madde 310 - Yukarıdaki maddede yazılan ahval, mühür bozmak veya birden ziyade silahlı kimseler tarafından cebir ve şiddet kullanmak suretiyle icra edilirse fail altı aydan beş seneye kadar hapsolunur.

BEŞİNCİ BAP : AMMENİN NİZAMI ALEYHİNE İŞLENEN CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : SUÇ İŞLEMENE TAHRİK, KORKU VE PANİK YARATMA AMACIYLA TEHDİT

Madde 311 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

(Değişik fıkra: 07/01/1981 - 2370/12 md.) Bir suçun işlenmesini aleni olarak tahrik eden kimse aşağıda yazılı şekillerde cezalandırılır.

1. Eğer tahrik ettiği cürmün cezası muvakkat ağır hapsin üstünde bir ceza ise üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis;

2. Muvakkat ağır hapis veya hapis cezasını müstelzim ise fiilin nevine göre üç aydan üç yıla kadar hapis;

3. Sair hallerde bin liradan beş bin liraya kadar ağır para cezası, Tahrik, her türlü kitle haberleşme araçları, ses kayıt bantları, plak, film, gazete, mecmua ile veya sair basın aletleriyle veya elle yazılıp çoğaltılarak yayınlanan veya dağıtılan yazılar ile ya da umumi yerlerde levha ve ilan asmak suretiyle olursa, yukarıdaki bentler uyarınca suçlu hakkında tayin olunacak ağır hapis ve hapis cezaları bir misli artırılır. Para cezası hükmolunacak hallerde bu ceza suçun nevine göre ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezası olmak üzere tayin olunur.

(Değişik fıkra: 07/01/1981 - 2370/12 md.) Yukarıda 2 ve 3 sayılı bentlerde beyan olunan hallerde ceza tahrik olunan suç için muayyen olan cezanın en yukarı haddini geçemez.

Aleni tahrik neticesi olarak istenilen suç işlenir veya suçun icrasına teşebbüs edilirse tahrikçiler, asıl suçlular ile aynı derecede ceza görürler.

Madde 312 - (Değişik madde: 06/02/2002 - 4744 S.K../2. md.)

Bir cürmü alenen öven veya iyi gördüğünü söyleyen veya halkı kanuna uymamaya tahrik eden kimseye altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığına dayanarak, halkı birbirine karşı kamu düzeni için tehlikeli olabilecek bir şekilde düşmanlığa veya kin beslemeye alenen tahrik eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

Halkın bir kısmını aşağılayıcı ve insan onurunu zedeleyecek bir şekilde tahkir eden kimseye de birinci fıkradaki ceza verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçlar 311 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen araçlar veya şekillerle işlendiğinde verilecek cezalar bir katı oranında artırılır.

Madde 312/a - (Ek madde: 21/11/1990 - 3679/21 md.)

Hayat, sağlık veya mal bakımından halk arasında endişe, korku, panik yaratmak amacıyla alenen tehditte bulunanlara iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üçmilyon liradan onmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

İKİNCİ FASIL : CÜRÜM İŞLEMENİN İÇİN TEŞEKKÜL MEYDANA GETİRENLER

Madde 313 - (Değişik madde: 06/06/1991 - 3756/4 md.)

Her ne suretle olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül oluşturanlara veya bu teşekküllere katılanlara bir yıldan iki yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Bu teşekkül halk arasında korku, endişe veya panik yaratmak veya siyasi veya sosyal bir görüşten kaynaklanan amaçla veya ammenin selameti aleyhine cürümlerle kasten adam öldürmek veya yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak cürümlerini işlemek için meydana getirilmişse, verilecek ceza bir yıldan üç yıla kadar ağır haptistir.

Teşekkül mensupları dağlarda ve kırlarda veya genel yollarda veya meskun yerlerde içlerinden iki veya daha fazlası silahlı olarak dolaşır veya buluşma yerlerinde veya emin bir yerde silah saklarsa; birinci fıkradaki halde bir yıldan üç yıla, ikinci fıkradaki halde iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Teşekkülün yöneticileri hakkında yukarıdaki fıkralar uyarınca hükmedilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Teşekkül mensuplarının teşekkülün amacına yönelik cürüm işlemleri halinde, verilecek cezaların toplamı en ağır cezayı gerektiren fiilin cezasının azami haddini geçemez.

Bu maddede yazılı teşekkül, iki veya daha fazla kimsenin birlikte cürüm işlemek amacı etrafında birleşmesi ile oluşur.

Bu kanun ve diğer kanunlarda yer alan özel hükümler saklıdır.

Madde 314 - (Değişik madde: 07/06/1979 - 2245/9 md.)

(Değişik fıkra: 06/06/1991 - 3756/5 md.) Yukarıdaki madde uyarınca oluşturulan teşekküllerin mensuplarına bilerek ve isteyerek barınacak yer gösteren veya erzak yahut silah ve cephane tedarik veya yardım edenlere altı aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir. Bu yardım; dernek, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğrenim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde yapılırsa bu fıkradaki ceza, bir kat artırılır.

Bu suretle usul ve furuundan olan hısımlarından veya karı veya koca veya kardeşinden birine barınacak yer gösteren veya yiyecek veya içecek sağlayan kişi hakkında bu cezalar yarısından üçte ikisine kadar azaltılır.

Madde 315 - (Mülga madde: 06/06/1991 - 3756/26 md.)

ALTINCI BAP : AMMENİN İTİMADI ALEYHİNDE CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : PARALARDA, İTİBARI AMME KAĞITLARINDA VEYA KIYMETLİ DAMGALARDA SAHTEKARLIK

Madde 316 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

1 - Memlekette kanunen tedavül eden milli paralarla yabancı memleketlerde tedavülü kanunları icabından olan paraları taklit eden.

2 - Zahiren daha yüksek bir kıymeti haiz göstermek için paraları tağyir eyliyen.

3 - Taklit veya tağyirde iştiraki olmaksızın taklit veya tağyir eden kimse veya mütevassıt ile anlaşarak taklit veya tağyir edilmiş olan paraları memlekete sokan veya muhafaza eden yahut herhangi bir suretle

tedavüle koyan veya asıl fail ile tedavüle koyanlar arasında tavassutta bulunan,

4 - Tedavüle koymak maksadiyle taklit veya tağyir edilmiş olan paraları, taklit veya taklit eden kimseden veya bir mütevassıttan satın alan yahut her ne suretle olursa olsun alan.

Kimse üç seneden on iki seneye kadar hapis ve bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Milli ziyinet altınları hakkında da bu madde hükmü tatbik olunur.

Madde 317 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Yukarı maddedeki paraları her ne suretle olursa olsun kıymetini indirerek tağyir edenler veya tağyir edilmiş olan bu paralar hakkında yukarıki maddenin üç ve dört numaralı bentlerinde gösterilen fiilleri işliyenler üç seneden beş seneye kadar hapis ve beş yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasına mahkum olurlar.

Madde 318 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Evvelki maddelerde yazılı haller haricinde, tedavüle koymak için taklit veya tağyir edilmiş paraları memlekete sokan, satın alan, kabul veya muhafaza eden veya bunları herhangi bir

suretle tedavüle çıkaran kimse hakkında bu maddelerde yazılı olan cezalar üçte birden yarıya kadar indirilerek hükmolunur.

Madde 319 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Yukarıki maddelerde yazılı olan fiiller Devletin, veya yabancı bir Devletin parasının kıymetten düşmesini mucip olmuş veya dahilde veya yabancı memleketlerde Devletin veya parası taklit edilen yabancı Devletin itibarını tehlikeye düşürmüş ise hükmolunacak cezaya asıl cezanın altıda birinden yarısına kadar zammolunur.

Madde 320 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Bilmiyerek aldığı taklit veya tağyir edilmiş olan paraları bilerek sarfeden veya başka suretle tedavüle çıkaran kimse altı aya kadar hapis veya elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkum olur ve herhalde hükmolunacak para cezası sarfetmek istediği paranın beş mislinden aşağı olamaz.

Madde 321 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Taklit veya tağyir edilen paranın kalplığı kolaylıkla anlaşılabilir surette ise geçen maddelerdeki cezalar üçte bire kadar indirilir.

Madde 322 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

316, 318 ve 320 nci maddeler hükümleri, kıymetli damgaların taklit ve tağyirinde ve memlekete ithalinde ve taklit edilmiş olan kıymetli damgaların satılıp alınmasında, saklanmasında ve kullanılmasında ve tedavüle çıkarılmasında da tatbik olunur. Şu kadar ki tayin edilecek cezanın yarısı indirilir.

Ceza Kanunundaki kıymetli damgalardan maksat, hususi kanunlara göre çıkarılmış olan damgalı kağıtlar ve damgaya yarayan markalar, pullar ve pula muadil tutulan sair kıymetli kağıtlardır.

Madde 323 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

İtibarı amme kağıtlarının veya kıymetli damgaların imalinde kullanılan filigranlı kağıtları taklit eden veya taklit edilmiş olan filigranlı kağıdı satın alan veya ahara satan ve yanında saklayan kimse, fiili daha ağır bir cezayı istilzam etmediği takdirde, iki seneden beş seneye kadar hapis ve iki yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 324 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Filigranlı veya munhasıran paraların, kıymetli damgaların filigranlı kağıtların taklit veya tağyirine mahsus alat ve vesaiti imal eden veya satın alan veya muhafaza eden veya ahara satan veya veren kimse, fiili daha ağır bir cezayı istilzam etmediği takdirde, bir seneden beş seneye kadar hapis ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 325 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Demiryolu veya sair amme nakliyat şirketlerinin biletlerini taklit veya tağyir eden ve yahut taklit veya tağyir fiillerine iştirak etmeksizin taklit veya tağyir edilmiş olan bu biletleri sürmek için alan veya muhafaza eden veya tedavüle koyan kimse bir aydan bir seneye kadar hapis ve elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 326 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Evvelki meddelerde yazılı olan fiillerden bir veya bir kaçını işledikten sonra Hükümetçe haber alınmazdan evvel bu maddede yazılı şeylerin taklit veya tağyir veya imaline veya tedavüle konmasına mani olanlara ceza verilmez.

Madde 327 - (Değişik madde: 08/06/1933 -2275/1 md.)

Taklit veya tağyir fiillerine iştirak etmeksizin taklit veya tağyir edilmiş olan kıymetli damgaları kullanan kimse bir aydan üç seneye kadar hapis ve elli liradan dört yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eğer bunlar bilinmiyerek alınmışsa 320 nci maddede yazılı olan ceza üçte bir nispetinde indirilerek tatbik olunur.

Madde 328 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Taklit veya tağyir fiillerine iştirak etmeksizin demiryolu veya sair amme nakliyat şirketlerinin taklit veya tağyir edilmiş olan biletlerini bilerek alıp kullanan kimse altı aya kadar hapis veya elli liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eğer bunları bilmiyerek alıpta bilerek kullanmışsa on liradan yüz liraya kadar ağır para cezası hükmedilir.

Madde 329 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Kıymetli damgaları veya demiryolu, yahut sair amme nakliyat şirketlerinin biletleri üzerine evvelce kullanılmış olduklarına dair konulan işaretleri silmek veya her ne suretle olursa olsun yok etmek suretile bunları kullanan veya kullanmak üzere başkalarına veren kimse bir seneye kadar hapis ve iki yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Kullanılmış pulları iptal işaretlerini yok etmeksizin evrak, eşya veya mektuplar üzerine bilerek yapıştirip tekrar kullanan kimse elli liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilir.

Madde 330 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Yukarıki maddelerde yazılı fiillerden dolayı bir sene ve daha ziyade müddetle hükmolunacak hapis cezasına bu müddete muadil olmak üzere emniyeti umumiye nezareti altına alınmak cezası da ilave olunur.

Madde 331 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Ceza Kanunu tatbikatında itibarı amme kağıtları para gibidir. İtibarı amme kağıtları tabiriyle kanunen para gibi tedavül edenlerden başka Hükümetler tarafından ihraç edilmiş hamile muharrer senetler ve kuponlar ve haiz oldukları mezuniyete binaen müesseseler tarafından ihraç edilmiş olupta kanunen tedavül etmekte bulunan diğer bütün evrak ve senetler maksuttur.

İKİNCİ FASIL : DEVLETE AİT MÜHÜRLER VE DAMGALARLA SAİR ALAMETLERİN TAKLİDİ

Madde 332 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Hükümetin emir ve kararları üzerine konulmağa mahsus olan Devlet mührünü taklit eden veya taklit fiiline iştirak etmeksizin başkaları tarafından taklit olunan mührü kullanan kimse üç seneden on seneye kadar hapis ve elli liradan beşyüz liraya kadar ağır para cezasına mahkum olur.

Madde 333 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Resmi dairelerden veya amme müesseselerinden birinin mührünü taklit eden ve- ya taklit fiiline iştirak etmeksizin başkaları tarafından taklit olunan mührü kullanan kimse bir seneden beş seneye kadar hapis ve yirmi liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Ammeye itimat vermek için kullanılan tasdik ve tevsik muamelelerine mahsus sair alet ve vasıtaları taklit eden veya taklit fiiline iştirak etmeksizin bunları kullanan kimseye de aynı ceza verilir.

Madde 334 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Evvelki maddelerde yazılı olan aletlerin işaret veya eserlerini taklit eden veya taklit fiiline iştiraki olmaksızın taklit olunan eseri havi olan şeyi kullanan kimse hakkında fiilin mahiyetine göre bu maddelerdeki cezalar üçte bir nispetinde indirilerek tatbik olunur.

Madde 335 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Yukarıda yazılı maddelerdeki suçlara iştirak haricinde taklit edilmiş olan işaret veya eserleri havi olan evrak ve eşya ve vesikaları satan veya satın alan veya her ne suretle olursa olsun kimse bu suçlar için muayyen olan cezalarla cezalandırılır.

Madde 336 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Hakiki mühürleri ve ammeye itimat vermek için kullanılan tasdik ve tevsika mahsus alet ve vasıtaları ele geçirerek bunları başkalarının zararına veya kendi veya başkalarının menfaatine kullanan kimse altı aydan üç seneye kadar hapis ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 337 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Taklit veya tağyir edilmiş olan kanuni damga veya işaretleri veya her ne suretle olursa olsun tağyir edilmiş olan ölçü veya tartı aletlerini başkalarının zararına kullanan kimse iki aydan bir seneye kadar hapis ve on liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Ticaret yaparken veya ammeye açık olan ticaret yerlerinde taklit veya tağyir edilmiş olan kanuni damga veya işaretleri veya her ne suretle olursa olsun tağyir edilmiş olan ölçü veya tartı aletlerini elinde bulunduran kimseye de aynı ceza verilir.

Madde 338 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Ceza Kanunu tatbikatında ölçü veya tartı aletleri tabirinde; ölçmeye veya tartmağa yarayan herhangi bir alet dahil sayılır.

ÜÇÜNCÜ FASIL : EVRAKTA SAHTEKARLIK

Madde 339 - Bir memur memuriyetini icrada tamamen veya kısmen sahte bir varaka tanzim eder veya hakiki bir varakayı tağyir ve tahrif eyler ve bundan dolayı umumi ve hususi bir mazarrat

tevellüt edebilirse üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasına mahkum olur. Eğer işbu varaka sahteliği ispat edilmedikçe muteber olan evrak kabilinden ise ağır hapis cezası beş seneden on iki seneye kadar verilir.

Evrakın musaddak suretleri kanunen zayi olan asılları makamına kaim olmak lazım geldiği takdirde mezkur suretler hakkında asılları gibi muamele olunur.

Madde 340 - Bir memur memuriyetini icra halinde bir varaka tanzim veya tahrir ederken hakikate muvafık olmıyan keyfiyet ve ifadeleri sahih ve huzurunda cereyan etmiş gibi gösterir, yahut zaptına memur olduğu ifadeleri zaptetmez, yahut bu ifadeleri değiştirir ise bundan dolayı umumi veya hususi bir zarar tevellüt edebildiği takdirde baladaki maddede yazılı olan cezalar ile cezalandırılır.

Madde 341 - Bir memur aslı mevcut olmıyan resmi bir varakanın musaddak suretini tasni ve kanuni şekline uydurarak ita eyler veyahut aslını değiştirip mahvetmeksizin işbu asla mugayir bir suret verir ise üç seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezası görür. Eğer işbu varaka sahteliği ispat olunmadıkça muteber addolunan evrak kabilinden ise ağır hapis cezası dört seneden eksik olamaz.

Eğer sahtekarlık resmi evrak münderecatının sıhhatini tasdik esnasında irtikap olunmuş ise bundan dolayı umumi veya hususi bir zarar tevellüt edebildiği takdirde fail hakkında bir seneden beş seneye kadar hapis cezası verilir.

Madde 342 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimse resmen memur olmadığı halde 339 uncu maddede gösterilen suretlerle resmi bir varakada sahtekarlık yaparsa iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Eğer vesika kanunen sahteliği isbat olunmadıkça muteber olan resmi evrak kabilinden ise dört seneden on seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Ve eğer sahtekarlık aslın vücudunu farzederek yahut sahih olan aslına mugayir surette yazarak veyahut sahih bir sureti tahrif eyliyerek resmi bir varakanın sureti üzerinde işlenmişse bir seneden üç seneye kadar ağır hapse mahkum olur.

Eğer mezkur varaka kanunen sahteliği isbat olunmadıkça muteber addolunan evrak kabilinden ise verilecek ceza iki seneden beş seneye kadar ağır hapidir.

Madde 343 - Her kim resmi bir varaka tanzimi esnasında kendisinin veya başkasının hüviyet ve sıfatı yahut mezkur varaka ile sıhhati ispat olunacak sair ahval hakkında memurine karşı yalan beyanatta bulunursa bundan dolayı umumi veya hususi bir zarar husule geldiği takdirde üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eğer mezkur varaka tevellüdat, münakehat ve vefiyata yahut adli işlere müteallik bulunursa fail altı aydan iki seneye kadar hapis olunur.

Madde 344 - Her kim ticaret evrak ve senedatı tanziminde kendisinin veya başkasının hüviyeti hakkında yalan beyanatta bulunursa üç aydan bir seneye kadar hapis olunur.

Madde 345 - Bir kimse tamamen veya kısmen sahte olarak hususi evrak ve senedat tanzim eder yahut sahih olarak tanzim olunmuş bir varaka veya senedin yazılarını tagyir eyleyse bundan umumi veya hususi bir mazarrat tevellüt edebildiği ve böyle sahte veya muharref bir varaka veya

senedi fail yahut bilerek başkası kullandığı takdirde bir seneden üç seneye kadar hapis cezasına mahkum olur.

Madde 346 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimse sahtekarlık cürmünde ortaklığı olmaksızın sahte bir varakayı bilerek kullanır veya onunla menfaat temin ederse mezkur varaka resmi evraktan ise, 342 ve hususi evraktan ise, 345 inci maddelere göre ceza görür.

Madde 347 - Bir kimse geçen maddelerde beyan olunan cürümleri kendisi veya başkası için sahit bir keyfiyetin esbabı sübutiyesini tedarik maksadiyle işlemişse resmi evrak sahtekarlığından dolayı bir aydan iki seneye kadar ve resmi olmıyan evrak sahtekarlığından dolayı altı aya kadar hapis cezasına mahkum olur.

Madde 348 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimse tamamen veya kısmen bir varakanın aslını yahut aslın ziyayı takdirinde kanunen makamına kaim olan suretini ortadan kaldırır veyahut bozar ve bundan umumî veya hususî bir zarar neş'et ederse 339, 342, 343, 344 ve 345 inci maddelerde bildirilen farklara göre mezkur maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılır.

Madde 349 - Geçen maddeler ahkâmının tatbiki hususunda kanunen mahkemeler ve resmi daireler huzurunda muteber sayılan evrak tanzimine mezun olan kimseler resmi memur gibidirler.

(Değişik fıkra: 21/11/1990 - 3679/22 md.) Emre veya hamile yazılı olarak tanzim edilen kambiyo senetleri, emtiyayı temsil eden evrak yahut ortaklık veya alacaklılık sağlayarak belli bir meblağı temsil eden hisse senetleri, tahviller ve Hazine bonoları gibi kıymetler ile bunlar dışında kalan kıymetli evrak ve mali değerleri temsil eden veya ihraç edenin mali yükümlülüklerini içeren her türlü evrak resmi varaka hükmündedir.

DÖRDÜNCÜ FASIL : HÜVİYET CÜZDANI VE NÜFUS TEZKERESİ,PASAPORT,RUHSATNAME,İLMÜHABER,ŞAHADETNAME VE BEYANNAMELERDE SAHTEKARLIK

Madde 350 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

1- Hüviyet cüzdanlarını nüfus tezkerelerini, pasaportları ve ruhsatnameleri taklid edenler veya bunların yazılarını değiştirenler;

2- Bu gibi sahit vesikaları kimlere ita kılınmış ise onlardan başkasına veya diğer bir mekan ve zamanda verilmiş gibi göstermek maksadile değiştirenler yahut bunların sıhhat ve itibarı için lazımgelen tasdik muamelesini ve matlûb olan şartlarını sahte olarak ifa kılınmış gibi gösterenler;

3 - Böyle taklid edilmiş veya değiştirilmiş nüfus tezkere ve hüviyet cüzdanı ve pasaport ve ruhsatnameleri kullanan ve kullanmak maksadile başkalarına teslim ve ita eyliyenler;

(Değişik cümle: 21/01/1983 - 2787/12 md.) Bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Madde 351 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/13 md.)

Bir kimse hüviyet cüzdanı, nüfus tezkeresi, ruhsatname veya pasaport almak maksadıyla bu evrakta kendi isim ve şöhret veya sıfatını sahte olarak dercettirir veyahut şahadet etmek suretiyle

bu yolda evrak almak fiilinde başkasının cürüm ortağı olursa altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 352 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/14 md.)

Bir memur memuriyetini icra halinde geçen maddelerde beyan olunan cürümlerden birini işler veya her ne suretle olursa olsun bu cürümleri işlemekte başkasıyla birleşirse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 353 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/15 md.)

Zabitanın teftişine tabi defter tutmaya veya kendi sanat ve mesleğinin muamelatına dair zabıtaya malumat vermeye mecbur olanlardan bu defterlerde sahtekarlık eden veya yanlış malumat veren veya sahte tarih koyan üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 354 - (Değişik madde: 26/08/1999 - 4449/3 md.)

Hekim, eczacı, sağlık memuru veya diğer bir sağlık mesleği mensubu, Hükümetçe emniyet ve itimat olunacak bir belgeyi hatır için gerçeğe aykırı olarak verir ise, altı aydan iki yıla kadar hapis ve yüz milyon liradan üç yüz milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Gerçeğe aykırı olarak düzenlenmiş böyle bir belgeyi bilerek kullanan kimse hakkında dahi aynı ceza tertip olunur.

Eğer bu gibi gerçeğe aykırı bir belgeye dayanılarak, sinir ve akıl hastalıkları kurumlarına kabul ve orada ikamete mecbur edilmesi gerekmeyen bir kimse bu kurumlara kabul ve orada ikamete mecbur edilir veya başkaca fahiş bir zarar meydana gelir ise, failin göreceği ceza iki yıldan dört yıla kadar haptir.

Eğer birinci fıkrada yazılı fiil, failin kendisine yahut başkasına verilmiş veya vaat ve temin olunmuş para ve sair menfaat karşılığında işlenmiş ise, failin göreceği ceza üç yıldan beş yıla kadar haptir. Eğer düzenlenen belgeden ikinci fıkrada yazılı olan fahiş zarar meydana gelmiş ise faile verilecek ceza dört yıldan altı yıla kadar haptir.

Eğer gerçeğe aykırı belge, işlenmiş bir suç yahut işkence, zalimane veya gayriinsani diğer fiillerin delillerini gizlemek veya bu delilleri yok etmek için düzenlenmiş ise faile verilecek ceza, dört yıldan sekiz yıla kadar haptir.

Her halde bu cezalar ile birlikte birinci fıkradaki ağır para cezası, ikinci ve üçüncü fıkradaki hallerde iki kat, dördüncü fıkradaki halde üç kat olarak hükmolunur.

Gerçeğe aykırı belge düzenlemesi için para veren veya vaat eden yahut menfaat temin veya vaat eden kimse hakkında dahi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası hükmolunur ve verilip alınan para ve sair eşya da müsadere edilir.

Madde 355 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/17 md.)

Bir memur veya vesika itasına yetkili olan diğer bir kimse bu vesikaları verdiği kimseler hakkında teveccüh yahut hususi ve umumi emniyet celbine veya hizmet ve memuriyet ve kanunun temin ettiği müsaade ve menfaatler kazanmaya yahut bazı hizmet ve memuriyetlerden kurtulmaya dayanak olacak surette iyi haline veya yoksulluğuna veya sair hallere dair yalan olarak şahadet eylerse iki aydan altı aya kadar hapis ve üçbin liradan onbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 356 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/18 md.)

Bir kimse 354 ve 355 inci maddelerde yazılı sıfat va yetkiyi haiz olmadığı halde ilmühaber ve vesikaları taklit eder yahut bunların sahih olanlarını tahrif eyler ve bir kimse bu yolda tanzim olunmuş ilmühaber ve vesikaları kullanırsa üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 357 - Bir kimse gösterdiği sahih bir vesika veya ilmühaberinin ve şahadetnameninin hükümeti aldatmak için kendisine veyahut başkasına ait olduğunu yalandan iddia ederse yukardaki maddede yazılı olan ceza ile cezalandırılır.

BEŞİNCİ FASIL : TİCARET VE SANAYİ VE MÜZAYEDEYE HİLE VE FESAT KARIŞTIRMAK CÜRÜMLERİ

Madde 358 - Her kim yalan havadis neşir ve işaasıyle veya sair hileli vasıtalar ile umumi pazarlar yahut ticaret borsalarında amele ücretlerinin veya erzak veya emtia yahut umumi pazarlarda alınıp verilen veya esham borsalarına kabul edilen evrak ve senedat piyasasının artıp eksilmesine sebebiyet verirse üç aydan üç seneye kadar hapis ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılır.

Madde 359 - Bundan evvelki maddede yazılı cürüm, resmi ruhsatı haiz simsar yahut borsa tellalları tarafından irtikap olunursa failin göreceği ceza bir seneden beş seneye kadar hapis ve meslek ve sanattan muvakkaten memnuiyet ve elli liradan az olmamak üzere ağır cezayı nakdidir.

Madde 360 - Her kim resmi damgalı ölçü ve tartıları taklit ve tağyir eder ve bundan dolayı umumi veya hususi bir zarar tevellüt eylerse bir aya kadar hapse ve yirmi beş liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer fail, bu gibi kile ve ölçü ve tartıları umumi bir müessese işlerinde kullanırsa üç aya kadar hapse ve elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Umumi bir müessese müdürü taklit ve tağyir olunmuş kile ve tartı ve ölçüleri yalnız yedinde bulundurmuş olmasından dolayı elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 361 - Her kim iltizam ettiği taahhüdü icra etmiyerek resmi bir daireye veya bir hizmeti amme ifasına yahut bir musibeti ammenin önünü almağa elzem olan erzak ve eşyanın fikdanına sebebiyet verirse bir seneden üç seneye kadar hapse ve yirmi beş liradan aşağı olmamak üzere iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Taahhüdün icra olunmaması failin yalnız ihmal ve teseyyübünden ileri gelmiş ise bir seneye kadar hapse ve yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 362 - Bir kimse yukardaki maddede yazılı olan erzak ve eşyanın nev'inde ve keyfiyet ve kemiyetinde hile ve hud'a irtikap ederse altı aydan beş seneye kadar hapis cezasıyla beraber yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi itasına mahkum olur.

Resmi daireye veya bir hizmeti ammeye mahsus olarak itası taahhüt olunan sair levazıma hile ve hud'a karıştırdığı takdirde failin göreceği ceza iki seneye kadar hapis ve yüz elli liraya kadar cezayı naktidir.

Madde 363 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/1 md.)

Bir kimse ticaret yaptığı sırada müşterisine bir şey yerine aynı şey olmak üzere diğer bir şey veya menşe ve evsafı ve miktarı beyan veya mukaveleye aykırı olarak bir şey verirse altı aydan bir yıla kadar hapis ve onbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezasına mahkum olur.

Eğer tağyir, kıymetin eşyaya taalluk ederse faile verilecek ceza bir yıldan iki yıla kadar hapis ve yirmibin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Madde 364 - Bir kimse sıfat veya memuriyeti yahut meslek ve sanatı icabınca vakıf olup ta gizli tutmağa mecbur olduğu fenni keşif ve ihtiralara, yahut sınai tatbikata müteallik malumatı ifşa ederse mutazarrır olan kimsenin şahsi davası üzerine altı aya kadar hapse ve onbeş liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 365 - Yukarki maddede yazılan sırlar Türkiye'de sakın olmıyan bir ecnebiye yahut memurlarına ifşa olunmuş ise faili bir aydan bir seneye kadar hapse ve otuz liradan iki yüz liraya kadar ağır cezayı naktiye mahkum olur.

Madde 366 - Her kim Hükümet hesabına olarak icra kılınan müzayede ve münakasada şiddet veya tehdit ile veya hediye vait ve itasiyle veya sair menfaatler teminiyle veya gizli ittifak yahut sair hileli vasıtalar ile rekabeti meni veya ihlal yahut müzayede ve münakasada pey sürenleri çekilmeğe sevkederse üç aydan bir seneye kadar hapse ve otuz liradan iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer fail kanunen veya Hükümet tarafından müzayede veya münakasaya memur olan kimse ise bir seneden üç seneye kadar hapis ve elli liradan dört yüz liraya kadar ağır cezayı nakti hükmolunur.

Madde 367 - Gerek resmi daireler marifetiyle ve gerek beynennas bilmüzayede alınıp satılacak yahut kiraya verilip alınacak mal ve mülklerin müzayedesinde yukarki maddede gösterilen suretlerden biriyle rekabeti meni veya ihlal yahut müzayedeye pey sürenleri çekilmeğe mecbur edenler bir aydan üç aya kadar hapse ve otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayı naktiye mahkum olur.

Madde 368 - Bir kimse kendisine veya başkasına vadolunmuş para veya sair menfaat mukabilinde müzayedeye veya münakasaya devamdan istinkaf suretiyle resmi müzayedeye fesat karıştırırsa altı aya kadar hapse ve otuz liradan elli liraya kadar ağır cezayı naktiye mahkum olur.

YEDİNCİ BAP : AMMENİN SELAMETİ ALEYHİNDE CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : YANGIN, SU BASKINI VE SAİR BÜYÜK TEHLİKELERE MÜTEALLİK CÜRÜMLER

Madde 369 - Bir binaya ve sair inşaata ve henüz biçilmemiş veya biçilmiş mahsulata veya hububata ve erzak yığın veya ambarına ateş verip kısmen veya tamamen yakan kimse üç seneden altı seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 370 - Süknaya mahsus bir binaya yahut ammeye müteallik binalara ve yahut ammenin istimaline mahsus bir mahalle veya sanayi tezgahlarına ve tüccar ambarlarına içtial ve infilakı kabil şeylerin mahzenlerine ve tersanelere ve şimendifer arabalarına ve madenlere ateş verip kısmen veya tamamen yakanlar beş seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapse mahkum olur.

Madde 371 - Yakılan hususi binalar ve mahsulat kıymetçe az olduğu surette fail 369 uncu maddede üç aydan 370 inci maddede altı aydan üç seneye kadar hapsolunur.

Madde 372 - Geçen maddelerde beyan olunan binaları ve eşyayı tamamen veya kısmen tahrip etmek maksadiyle bir kimse lağım, torpil ve sair bu kabilden mamulat veya infilakı kabil bir şey koyar veya patlatır, veyahut bu neticeyi husule getirecek kabil işial bir madde vazı veya iş'al eylerse yukarda yazılı maddelerde beyan olunan cürümlerin hangisini yapmak kastında bulunmuş ise ona göre cezalandırılır.

Madde 373 - Bir kimse su basmasına kasten sebebiyet verip bu suretle başkasının malını tehlikeye maruz bırakırsa üç seneden on seneye kadar ağır hapse mahkum olur.

Eğer bunu kendi malını kurtarmak ve muhafaza etmek maksadiyle yapmış ise cezası bir seneden aşağı olmamak üzere haptir.

Madde 374 - Başkasının hayatı için tehlikeli olduğu vukuundan evvel anlaşılabilen bir suretle kasden su basmasına sebep olan kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis ile cezalandırılır. Eğer bu hal bir kimsenin ölümüne sebebiyet vermiş ise cezası müebbeden ağır haptir.

Madde 375 - Kasti olmaksızın su basmasına sebebiyet verip bu suretle ferdin hayat ve malını tehlikeye koyan kimse bir seneye kadar hapis ile mücazat olunur. Eğer bu hal bir kimsenin ölümüne sebep olmuş ise cezası altı aydan aşağı olmamak üzere haptir.

Madde 376 - Her kim su basmasına ve sair musibetlere karşı umumi bir müdafaa ve tahaffuza mahsus setleri, siperleri ve sair eserleri tahrip suretiyle bir tuğyan ve sair musibetler tehlikesine meydan verirse beş seneye kadar ağır hapse mahkum olur.

Eğer tuğyan ve musibet vuku bulmuş ise on seneye kadar ağır hapse mahkum olur.

Madde 377 - Her kim gemilere yahut sair su yüzünde yüzen veya bulunan yapılara ateş verip yakar veya her ne suretle olursa olsun kasten işlediği fiil ile bunlardan birinin batmasına sebep olursa üç seneden on seneye kadar ağır hapse mahkum olur.

Madde 378 - Geçen maddelerde yazılı fiillerden bir askeri müesseselere ve Hükümet ambarlarına ve Devlet tersanelerine ve fabrikalarına ve sefinelerine karşı işlenirse fail yedi seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezasına mahkum olur.

Madde 379 - Bir kimse deniz fenerlerini ve sair işaretleri değiştirerek ve yahut bir suretle konuldukları yerden kaldırarak yahut yanlış işaretler ihdas ve vesair sanialar ika ederek bir geminin batması tehlikesine meydan verirse beş seneye kadar ağır hapse mahkum olur.

Bu hareketiyle geminin batmasına sebep olursa yukardaki iki maddeye göre ceza verilir.

Madde 380 - Bir kimse bir yangının söndürülmesine veya su basmasından ve deniz kazasından tahaffuza mani olmak kastiyle yangını söndürmeğe veya diğerlerinden tahaffuza mahsus alat ve edavatı ve her nevi vasıtaları gizler veya parçalar veya kullanılamıyacak hale getirirse bir seneden beş seneye kadar hapis ile cezalandırılır.

Madde 381 - 369 ve 370 ve 371 ve 372 ve 377 nci maddeler ahkamı, kendisine ait bina ve eşya hakkında geçen maddelerde yazılı olan fiillerden birini işleyip'te o maddelerde gösterilen surette başkasına şahsen veya malen zarara veya tehlikeye koyan kimse hakkında dahi tatbik olunur,

Eğer fiil sigorta bedelini yahut haksız bir menfaati ele geçirmek maksadına mübteni ise ceza altıda birden üçte bire kadar çoğaltılır.

Madde 382 - ([Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.](#))

369, 370, 371, 372, 373, 376, 377, 378, 379, 380 ve 381 inci maddelerde yazılı olan fiiller bir şahsın hayatını tehlikeye koymuş olduğu takdirde muayyen olan ceza yarısı derecesinde artırılır ve bu ceza kanunen muayyen olan cezanın azami haddini geçebilir. Ölüme sebep olmuş ise ceza müebbed ağır haptir.

Madde 383 - Bir kimse tedbirsizlik veya dikkatsizlik veya sanat ve meslekte tecrübesizlik veya nizam ve emir ve kaidelere riayetsizlik neticesi olarak bir yangına veya infilaka veya batmağa ve deniz kazasına veya umumi bir tehlikeyi mutazammın tahribata ve musibetlere sebebiyet verirse otuz aya kadar hapse ve yüz liraya kadar ağır cezayı naktiye mahkum olur.

Eğer bu fiilden bir şahsın hayatınca tehlike hasıl olursa altı aydan beş seneye kadar hapse ve elli liradan yüz elli liraya kadar ağır cezayı naktiye ve bundan ölüm vukua gelirse beş seneden fazla olmamak üzere ağır hapse ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezayı naktiye mahkum olur.

İKİNCİ FASIL : NAKLİYE VE MUHABERE VASITALARI ALEYHİNDE CÜRÜMLER

Madde 384 - ([Yeniden düzenlenen madde: 28/09/1971 - 1490/11 md.](#))

I - ([Değişik bent: 07/06/1979 - 2245/11 md.](#)) Zor veya nüfuz kullanarak veya tehditle veya hileyle kara ulaşım aracının hareket etmesini engelleyen, ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka yere gönderten kimse bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına arz edilmiş kara ulaşım aracı hakkında işlenirse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.

II - ([Değişik bent: 07/06/1979 - 2245/11 md.](#)) Zor veya nüfuz kullanarak veya tehditle veya hileyle deniz ulaşım aracını hareket ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka bir yere götüren veya gönderten kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına arz edilmiş deniz ulaşım aracı hakkında işlenirse üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.

III - ([Değişik bent: 07/06/1979 - 2245/11 md.](#)) Her kim bir uçağı kaçırsın veya hareket etmesine engel olur veya bu eylemlere teşebbüs ederse üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Kaçırılan veya hareketi engellenen veya bu eylemlere teşebbüs edilen uçak halkın yararlanmasına arz edilmiş ise dört yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Kaçırma veya hareketi engelleme veya bunlara teşebbüs eylemleri zorla veya tehditle veya hileyle işlenirse birinci fıkrada yazılı durumda dört yıldan altı yıla, ikinci fıkrada yazılı durumda beş yıldan yedi yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

IV - Her kim cebir ve şiddet veya tehdit veya hile ile bir uçağı gitmekte olduğı yerden başka bir yere sevk ettirir veya sevk eder veya bu fiillerden birine teşebbüs ederse on seneden onbeş seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

V - Her kim yerde bulunan bir uçağı tahrip veya imha ederse beş seneden on seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Bir uçağı, hareketine mani olacak derecede bozan veya zarar veren kimse, yapılan tahribatın derecesine göre, bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Uçak umumun istifadesine arz edilmiş ise, hükmedilecek ceza birinci fıkrada yazılı olan halde yedi sene, ikinci fıkrada yazılı olan halde üç sene ağır hapisten aşağı olamaz.

Madde 385 - Bir kimse kasten demiryolu üzerine bir şey koyarak yahut rayların makaslarını kapayarak veya açarak yahut yanlış işaretler vererek veya her ne suretle olursa olsun bir hareket yaparak bir kaza vukuu tehlikesine meydan verirse beş seneye kadar ağır hapse mahkum olur.

Eğer kaza vukua gelmiş ise ağır hapis cezası beş seneden on seneye kadardır.

Madde 386 -Bundan evvelki maddede yazılan fiil bir veya bir kaç şahsın yaralanmasına veya ölmesine sebep olmuş ise birinci takdirde ceza yarısına kadar çoğaltılır ve ikinci surette on beş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Madde 387 - Bir kimse kasten demiryoluna yahut makinelerine ve arabalarına veyahut işletilmesi için muktazi olan alat ve edevata bir zarar verirse bir aydan beş seneye kadar hapse mahkum olur.

Madde 388 - Seyir ve harekette bulunan katarlara karşı katı veya ateşli cisimler veya silah atanlar üç seneye kadar hapsolunur.

Madde 389 - Bir kimse tedbirsizlik veya meslek veya sanatında tecrübesizlik veya nizam ve emir ve kaidelere riayetsizlik neticesi olarak demiryolu üzerinde bir kaza vukuu tehlikesine meydan verirse üç aydan otuz aya kadar hapse ve iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye ve kaza vukubulmuş ise beş seneye kadar ağır hapse ve yüz elli liradan aşağı olmamak üzere ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Demiryolu arabaları içinde silah atanlar hakkında dahi kaza vukubulup bulmamasına göre baladaki birinci veya ikinci fıkraya tevfikan ceza hükmolunur.

Madde 390 - Her kim olursa olsun bir güne ihtilal ve fesat vukuu sırasında telgraf ve telefonun bir yahut ziyade hatlarını bozarak ve sair suretle işlemlerini meni yahut cebren ve sair suretle zabt ederek cereyan edecek resmi muhaberat ve müraselatı tatil eder ve mektup gönderenleri ve telefonla muhaberat ve mükalematı meni ve zecr eyler yahut telefon ve telgraf hattının tamirine cebren muhalefet ederse muvakkat ağır hapse ve iki yüz liradan bin liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 391 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/12 md.)

Bir kimse; telgraf, telefon ve telsiz makinalarına veya alat ve edevatına veya tellerine zarar verir veya elektrik ceryanlarının dağılmasına sebep olur veya her ne suretle olursa olsun telgraf veya telefon veya telsiz muhaberat ve neşriyatını inkıtaa uğratırsa bir seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 392 - Geçen maddelerde yazılı olan fiillerden başka her kim bir suretle karada ve denizde ammenin münakalatına mahsus yolları ve eserleri tamamen veya kısmen bozarsa veya kullanılamayacak bir hale getirir veya bu maksatla müraselatın teminine mahsus olan şeylerin mahallelerini tebdil ederse üç aydan beş seneye kadar hapse mahkum olur.

Madde 393 - Ceza Kanununun tatbikinde, raylar üzerinde buharlı makinalar veya sair herhangi nevi motorlarla işletilen bütün yollar, adi demiryolu hükmündedir.

ÜÇÜNCÜ FASIL : UMUMUN SIHHATİNE, YENECEK VE İÇECEK ŞEYLERE MÜTAALLİK CÜRÜMLER

Madde 394 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/2 md.)

Halkın içeceği sulara ve yiyeceği veya içeceği her çeşit şeylere zehir katarak ve sair suretle bozarak umumun sıhhatini tehlikeye düşüren kimse beş yıldan onbeş yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 395 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/3 md.)

Halka dağıtılmaya veya parasız verilmeye mahsus her nevi yenilecek veya içilecek şeyleri veya ilaçları- bunları yiyen veya içenin sıhhatini hafif veya ağır surette bozmaya sebep olacak şekilde tağşiş veya taklit veya tağyir eden veya bu gibi şeyleri bilerek satan ve veren veya mağşuş ve sıhhate zararlı olduğunu bildiği halde satılmak üzere mağaza veya dükkanında bulunduran ve gıdaları ve ilaçları bu suretle tağşişe, taklit veya tağyire yarayan maddeleri bu hususlarda kullanılacağını bilerek satan veya tedarikine yol gösteren veya yardım eden kimseler bir yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmibin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezasına mahkum olur ve bu gibi maddelerin tamamı müsadere ve imha olunur.

Madde 396 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/4 md.)

Her kim taklit veya tağyir veya tağşiş edilmemiş olduğu halde aslında umumun sıhhati için tehlikeli olan yenilecek ve içilecek ve sair şeyleri müşteriye tehlikeyi haber vermeksizin satarsa üç aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 397 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/5 md.)

Tıbbi maddeleri satmaya yetkili olup da bunları nevi ve miktar itibariyle hekim reçetelerinin münderecatına aykırı olarak yapan kimse altı aydan bir yıla kadar hapis ve onbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 398 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/6 md.)

Sihhat için zararlı olmayıp ancak tabii olmayan bir gıda maddesini tabii diye satılığa çıkaran kimse üç aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 399 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/7 md.)

Geçen maddelerde yazılı fiillerden biri hataen veya kayıtsızlık veya meslek ve sanatta tecrübesizlik veya nizam ve emir ve talimata uymama sonucu olarak yapılmış ise faili 394 üncü maddede beyan olunan fiillerden dolayı altı aydan iki yıla kadar hapis, onbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezası ve 395 inci maddede beyan olunan fiillerden dolayı altı aydan bir yıla

kadar hapis ve onbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezası ve 396 ve 397 nci maddelerde yazılı fiillerden dolayı iki aydan altı aya kadar hapis ve üçbin liradan onbeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 400 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/8 md.)

395, 396, 398 inci maddelerdeki fiillerden birinin faili hekim veya eczacı veya umumun sıhhatini korumak için yapılması resmi izin alınmasına bağlı bulunan bir meslek ve sanat sahibi olup da bu fiili meslek ve sanatını suistimal sureti ile yapmış ise 395 inci maddede yazılı fiillerden dolayı iki yıldan on yıla kadar ağır hapis ve yetmişbeşbin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezası ve 396 ncı maddede yazılı fiillerden dolayı bir yıldan dört yıla kadar hapis ve yirmibin liradan yüzellibin liraya kadar ağır para cezası ve 398 inci maddede yazılı fiillerden dolayı bir yıldan iki yıla kadar hapis ve yirmibin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 401 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/9 md.)

Gıda maddeleri veya kamuya gerekli şeylerden:

a) Halkın beslenmesi için gerekli et, ekmek, un, süt, tuz, şeker, yağ, peynir, zeytin veya benzeri gıda maddelerinin;

b) Halkın ısınması, temizliği veya aydınlanması için gerekli madde veya eşyalarla her türlü yakıtın;

c) Sağlığın korunmasında, tedavide ve tıbda kullanılan ilaç, kimyevi madde, alet ve diğer şeylerin;

d) İnşaat, sanayi, ulaşım ve tarımda kullanılıp da fiyatları Bakanlar Kurulu, ilgili bakanlıklar ve diğer yetkili mercilerce tespit ve ilan edilen eşya veya maddelerin;

e) Kamu için gerekliliği sebebiyle veya Devletin genel iktisadi ve mali siyaseti gereği olarak, fiyatları Bakanlar Kurulu veya ilgili bakanlıklar tarafından tespit ve ilan edilen mal, eşya, araç, gereç ve her türlü maddelerin; İmalî, satımı, dağıtımı, depolanması veya her ne şekilde olursa olsun ticaretiyle uğraşan veya herhangi bir suretle kazanç amacı güden bir faaliyette bulunan kimse, bu erzak, madde, eşya veya malların satışından kaçınır, bunları saklar, kaçıtır, satılmadığı halde satılmış gibi gösterir veya bunlardan satış fiyatları Bakanlar Kurulu, ilgili bakanlıklar veya yetkili mercilerce tespit edilenleri fazla fiyatla satar veya satışa arz ederse iki yıldan on yıla kadar hapis ve yetmişbeşbin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca suç konusu mal veya eşyanın müsaderesine de karar verilir.

Yukardaki fıkrada yer alan erzak, madde, eşya veya malların resmi mercilere bildirilmesine ilişkin olarak Bakanlar Kurulu veya ilgili bakanlıklarca çıkarılan kararlara aykırı hareket eden veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan kimse, fiil daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis ve onbeşbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca bildirim dışı bırakılan malların müsaderesine de karar verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yer alan fiil ve hareketler ikiden fazla kimse tarafından müştereken veya herhangi bir şirket veya teşekkül namına işlenirse birinci fıkradaki halde hapis cezası üç yıldan, ikinci fıkradaki halde bir yıldan az olamaz.

Suç konusu erzak, madde, mal veya eşyanın değeri az ise yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarısına, çok az ise üçte birine indirilir. Mükerrir olanlar hakkında bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Soruşturmanın her safhasında bu maddede belirtilen ve suç konusu erzak, madde, mal veya eşyanın gerektiğinde satışına ve satışın en yakın belediye veya kamu kuruluşunca yapılmasına yetkili hakim veya mahkemece karar verilir. Satış bedeli mahkumiyet halinde müsaderesine karar verilmek üzere dava sonuna kadar muhafaza edilir.

Bir kimse her ne şekilde olursa olsun yalan haber yaymak, duyurmak veya başka hileler kullanmak suretiyle birinci fıkradaki erzak, madde, mal veya eşyanın azalmasına, darlığına veya fiyatlarının artmasına sebep olursa, fiili daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde iki yıldan on yıla kadar hapis ve yetmişbeşbin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilir.

Madde 402 - (Değişik madde: 22/09/1983 - 2891/10 md.)

Geçen maddelerde yazılı cürümlerden birine mahkumiyet halinde ayrıca, tertip olunacak ağır hapis veya hapis cezası müddetine müsavî olarak failin cürme vasıta kıldığı meslek ve sanatın ve ticaretin tatiline ve fiilin işleniş şekli veya niteliğine göre yedi günden altı aya kadar iş yerinin kapatılmasına da hükmolunur. Ancak, işyeri bulunduğu mahal için hayati önem taşıdığı takdirde işyerinin kapatılmasına karar verilmez.

Bu maddenin uygulandığı hallerde, verilip kesinleşen karar özetleri, büyük harflerle yazılmak suretiyle ve kapatma süresi kadar kalmak üzere kapatılan işyerinin göze çarpan bir yerine yapıştırılır. Ayrıca karar özeti mahkemece Cumhuriyet savcılığına bildirilir ve masrafı bilahara hükümlüden alınmak üzere Ankara, İstanbul, İzmir'de yayınlanan ve tirajı yüzbinin üzerinde bulunan bir veya iki gazetede ve ayrıca varsa suç yerinde yayınlanan mahalli bir gazetede derhal ilan edilir.

Madde 403 - (Değişik madde: 06/06/1991- 3756/6 md.)

1. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal veya ithal edenlere on yıldan yirmi yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

2.1 numaralı fıkrada yazılı maddeleri ihraç edenlere, altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

3. Uyuşturucu maddeleri imal veya ithal ettikten sonra ihraç edenler hakkında 1 numaralı fıkrada gösterilen cezalara da ayrıca hükmolunur.

4. Böylece ihraç edilmiş maddeler dolayısıyla yabancı memlekette hükmedilmiş ve çekilmiş veya yabancı ülkede çekilmemiş olmakla beraber Türkiye'de infazı kabil cezalar çekildikleri takdirde, ihraç sebebiyle hükmedilecek cezadan indirilir.

5. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak satanlara veya satışa arz edenlere veya satın alanlara veya yanında yahut başka bir yerde bulunduranlara veya bu maddeleri parasız devredenlere yahut bu suretle devralanlara veya sevk veya nakledenlere veya bunların alınıp satılmasına veya devrine veya ne suretle olursa olsun tedarik edilmesine aracı olanlara dört yıldan on yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

6. Yukarıdaki fıkralarda gösterilen uyuşturucu madde eroin, kokain, baz morfin, morfin ise, fail hakkında verilecek ceza bir katı oranında artırılır.

7. Yukarıdaki fıkralarda gösterilen suçların, teşekkül oluşturanlar ile idare edenler veya bu teşekküle dahil bulunanlar tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza ayrıca yarı oranında artırılır.

8. Bu maddede yazılı suçlar, bunları meslek, sanat veya geçim vasıtası haline getirenler ile aralarında teşekkül olmaksızın birden ziyade kimse tarafından toplu olarak işlenirse, hükmolunacak cezalar üçtebir oranında artırılır.

9. Onsekiz yaşını bitirmeyen küçükleri veya ceza ehliyetini sahip bulunmayanları bu maddede yazılı suçları işlemekte kullanan kimseler hakkında, fiil için tertip olunacak ceza altıdabiri oranında artırılarak hükmolunur.

10. Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçları işlemek maksadı ile teşekkül oluşturanlar ile bunları idare edenlere veya bunlara dahil olanlara beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

11. Birden ziyade kimsenin bu suçları işlemek için önceden anlaşmaları teşekkül sayılır.

12. Uyuşturucu maddeleri sahte reçete ile alanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve birmilyon liradan beşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Madde 404 - (Değişik madde: 06/06/1991 - 3756/7 md.)

1. Özel bir yer sağlayarak veya başka suretle bir kimsenin uyuşturucu madde kullanmasını kolaylaştıranlar ile bu maddeleri onsekiz yaşını bitirmeyen küçüklere veya aklen malullere veya müptela olan kişilere verenler hakkında 403 üncü maddenin 5 ve 6 numaralı fıkralarında yazılı cezalar altıdabiri oranında artırılarak hükmolunur.

2. Uyuşturucu maddeleri kullananlar ile bu maksatla yanında bulunduranlara, bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

3. Uyuşturucu madde kullanan kimse, hakkında herhangi bir tahkikata girişilmeden resmi makamlara başvurarak tedavi ettirilmesini isteyecek olursa, kullanma fiilinden dolayı hakkında kovuşturma yapılmaz.

4. Uyuşturucu maddeleri kullanan kimselerin alışkanlığı iptila derecesinde ise, salahı tıbben anlaşılincaya kadar bir hastanede muhafaza ve tedavisine hükmolunur. Bu kimselerin hastanede muhafaza ve tedavilerine, yetkili mahkemece tahkikatın her safhasında da karar verilebilir.

Madde 405 - (Değişik madde: 06/06/1991 - 3756/8 md.)

403 ve 404 üncü maddelerde yazılı suçlara iştirak etmiş olan kimse, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce durumu ve suç ortaklarını ve uyuşturucu maddelerin saklandığı veya imal edildiği yerleri merciine haber vererek bunların yakalanmalarını veya elde edilmelerini kolaylaştırırsa ceza verilmez.

Bu cürümler haber alındıktan sonra, cürümün meydana çıkmasına veya suç ortaklarının yakalanmasına hizmet ve yardım eden kimseler hakkında verilecek ceza yarısı oranında indirilir.

Madde 406 - (Değişik madde: 06/06/1991 - 3756/9 md.)

403 üncü maddede ve 404 üncü maddenin 1 numaralı fıkrasında yazılı fiilleri işleyen tabib, veteriner, kimyager, eczacı, diş tabibi, dişçi, ecza ticarethanesi sahibi, mesul müdür, sağlık memuru, ebe, hemşire veya hastabakıcı ise, verilecek ceza yarısı oranında artırılır ve fail

hakkında ayrıca müebbeten memuriyetten yasaklanma veya meslek ve sanatın icrasının tatili cezasına da hükmolunur.

403 üncü maddede veya 404 üncü maddenin 1 numaralı fıkrasında yazılı cürümler, her nev'i ulaşım araçlarında veya umuma açık yerlerde, bunların sahip ve müstahdemleri veya memuriyet vazife ve nüfuzunun suiistimali suretiyle memur ve müstahdemler tarafından işlenecek olursa, cezalar üçtebiri oranında artırılır ve fail hakkında ayrıca, müebbeten memuriyetten yasaklanma veya meslek ve sanatın icrasının tatili cezasına da hükmolunur.

Madde 407 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Geçen maddelerde yazılı fiillerden dolayı şahısların hastalanması veyahut yara ve berelenmesi gibi sıhhatçe bir arıza vukubulduğu takdirde ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ve müebbeten ağır hapsi müstelzim ahvalin gayrısında ceza üçte birden yarısına kadar çoğaltılır. Eğer fiil bir kaç kişinin hastalığına sebep olmuş ise birinci fıkrada beyan olunan ceza bir mislinden aşağı olamaz.

1

Eğer fiil bir kimsenin ölümüne sebep olmuş ise faile müebbet ağır hapis cezası verilir.

Madde 408 - 403 üncü maddede yazılı şeylerin kullanılmasını kolaylaştırmak için açılan mahallerde mevcut bütün eşya müsadere olunur ve işbu eşyanın bedelinin yarısı cürmü meydana çıkarmakta hizmeti görülenlere verilir.

Madde 409 - 403 üncü maddede yazılı mevaddın gayri semleri bila mezuniyet satanlar on beş gündən iki seneye kadar hapis olunur ve bunlardan on beş liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi alınır ve sattığı semler müsadere edilir.

Madde 410 - Elinde şahadetnamesi olmayarak eczacı dükkanı açan eczacıların dükkanı kapatılır ve kendilerinden on beş liradan elli liraya kadar ağır cezayı nakdi alınır.

DÖRDÜNCÜ FASIL : GEÇEN FASILLARA AİT MÜŞTEREK KAİDELER

Madde 411 - İşbu babın ilk iki faslında beyan olunan cürümlerden bazısı gece vakti veya umumi tehlike veya felaket ve umumi heyecan zamanında ika olunmuşsa muayyen olan ceza altıda birinden üçte birine kadar artırılır.

Madde 412 - İşbu babın ilk iki faslında yazılı fiillerden biri o fiilde kullanılan veya her hangi bir resmi işte bulunan veya muayyen maddelerin muhafazasıyla mükellef olan bir kimse tarafından işlenmiş ise ceza altıda birinden üçte birine kadar artırılır.

Madde 413 - İşbu babın ilk iki faslında yazılı fiillerden ileri gelecek tehlike gayet ehemmiyetsiz olur yahut fail neticelerini meni veya tahdit etmek için hususi ve ciddi bir surette mesai sarf eylemiş bulunursa ceza üçte birinden yarısına kadar indirilebilir.

SEKİZİNCİ BAP : ADABI UMUMİYE VE NİZAMI AİLE ALEYHİNDE CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : CEBREN IRZA GEÇEN, KÜÇÜKLERİ BAŞTAN ÇIKARAN VE İFFETE TAARRUZ EDENLER

Madde 414 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim 15 yaşını bitirmiyen bir küçüğün ırzına geçerse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasına mahkum olur.

Eğer fiil cebir ve şiddet veya tehdit kullanılmak suretiyle veya akıl veya beden hastalığından veya failin fiilinden başka bir sebepten dolayı veya failin kullandığı hileli vasıtalarla fiille mukavemet edemeyecek bir halde bulunan bir küçüğe karşı işlenmiş olursa ağır hapis cezası on seneden aşağı olamaz.

Madde 415 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim 15 yaşını bitirmiyen bir küçüğün ırz ve namusuna tasaddiyi mutazammın bir fiil ve harekette bulunursa iki seneden dört seneye ve bu fiil ve hareket yukarki maddedenin ikinci fıkrasında yazılı şartlar içinde olursa üç seneden beş seneye kadar hapsolunur.

Madde 416 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

On beş yaşını bitiren bir kimsenin cebir ve şiddet veya tehdit kullanmak suretiyle ırzına geçen veyahut akıl veya beden hastalığından veya kendi fiilinden başka bir sebepten veya kullandığı hileli vasıtalarla dolaylı fiille mukavemet edemeyecek bir halde bulunan bir kimseye karşı bu fiili işliyen kimse yedi seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Yine bu suretle ırz ve namusa tasaddiyi tazammun eden diğer bir fiil ve harekette bulunursa üç seneden beş seneye kadar hapsolunur.

Reşit olmıyan bir kimse ile rızasıyla cinsi münasebette bulunanlar fiil daha ağır cezayı müstelzim bulunmadığı takdirde altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 417 - Yukarıdaki maddelerde yazılan fiil ve hareketler birden ziyade kimseler tarafından işlenir veya usulden biri veya veli ve vasi veya mürebbi ve muallimleri ve hizmetkarları veya terbiye ve nezaret veya muhafazaları altına bırakılan veya buna düşer olanların üzerlerine hüküm ve nüfuzu olan kimseler tarafından vukubulursa kanunen muayyen olan ceza yarısı kadar artırılır.

Madde 418 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Yukarki maddelerde yazılı fiil ve hareketler mağdurun ölümünü mucip olursa faile müebbet ağır hapis cezası verilir.

Eğer bu fiil ve hareketler bir marazın sirayetini veya mağdurun sıhhatine sair büyük bir nakisa irasını veya maluliyet veya mayubiyetini müstelzim olursa cezanın yarısı ilave edilerek hükmolunur.

Madde 419 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Alenen hayasızca vaz'u harekette bulunanlar on beş günden iki aya ve o suretle cinsi münasebette bulunanlar altı aydan bir seneye kadar hapis ve bu fıkrada yazılı hallerde ayrıca 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 420 - Adabı umumiyeye mugayir olarak açık yerlerde veya halkın suhulette muttali olabileceği yarı açık mahallerde fuhuş maksadiyle kadın oynatanlar ve bilihtiyar oynayan kadınlar bir aydan altı aya kadar hapsolunur.

Madde 421 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Kadınlara ve erkeklere söz atanlar üç aydan bir seneye ve sarkıntılık edenler altı aydan iki seneye kadar hapsolunur.

Madde 422 - Kadın kıyafetiyle kadınların bulunduğu mahallere girenler mücerret bu fiilden dolayı üç aydan bir seneye kadar hapsolunurlar ve böyle tebdili kıyafet ile girmiş oldukları yerde kanunen bu cezadan şedit bir cezayı mucip olan bir cürüm işlemişlerse o fiilin cezasıyla dahi cezalandırılırlar.

Madde 423 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Her kim onbeş yaşını dolduran bir kızı alacağı diyerek kandırıp kızlığını bozarsa altı aydan iki seneye kadar hapsolunur.

Evlenme vukuu halinde dava ve ceza tecil olunur. Şu kadarki beş sene içinde koca aleyhine boşanmaya hükmolunursa hukuku amme davası avdet eder ve evvelce ceza hükmolunmuşsa çektirilir.

Madde 424 - Bu fasılda beyan olunan cürümlerde mağdur olanların içtimai mevki ve vaziyetlerine ve tecavüzün şümül ve mahiyeti derecesine göre mahkemece takdir edilerek tazminat dahi ayrıca hüküm olunur.

Madde 425 - 421, 422,423 üncü maddelerde muharrer fiillerden dolayı takibat icrası şahsi davaya bağlıdır.

Madde 426 - (Değişik madde: 06/03/1986 - 3266/10 md.)

Halkın ar ve haya duygularını inciten veya cinsi arzuları tahrik ve istismar eder nitelikte genel ahlaka aykırı;

1 - Her nevi kitap, gazete, risale, mecmua, varaka, makale, ilan, resim, tasvir, plak, afiş, pankart, televizyon ve teyp bantları, fotoğraf, sinema veya projeksiyon filmlerini veya diğer anlatım araç ve gereçleri ile eşyayı teşhir eden veya ettirenler, bilerek dağıtanlar, satanlar veya dağıttıran veya sattıranlar, veyahut ticaret veya dağıtım veya teşhir kastıyla tersim, tasvir, hak, imal veya tab veya teksir veya imla eden veya ettirenler yahut ithal veya ihraç veya Türkiye dahilinde bir mahalden diğer mahalle nakleden veya ettirenler ve bunlar üzerinde her ne suretle olursa olsun mevamelede bulunanlar veya bunların ticaretini kolaylaştırmak maksadıyla bu fiilleri icra edenler veya bu kabil anlatım araç ve gereçlerini vasıtalı veya vasıtasız şekilde tedarik edenler veya tedarik ettirenler, tedarik edilebileceğini bildirenler veya tedarik edeceğini ilan edenler veya ilan ettirenler,

2 - Eser ve mevzuları tiyatro veya sinema veya radyo yahut televizyonlarda veyahut umumi mahallerde temsil eden veya ettirenler,

3 - Hitabeleri umuma açık yerlerde veya umumi mahallerde irad edenler, İki milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

(Değişik fıkra: 11/05/1988 - 3445/2. md.) Bu fiillerin 5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen mevketeler vasıtasıyla işlenmesi halinde sahiplerine, mevkute bir aydan az süreli ise bir önceki ay ortalama fiili satış miktarının, aylık veya bir aydan fazla süreli ise bir önceki fiili satış miktarının toplam satış bedeli tutarının yüzde doksanı kadar ağır para cezası verilir. Ancak bu ceza otuzmilyon liradan az olamaz. Bu mevketelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek cezanın yarısı uygulanır.

(Ek fıkra: 30/07/2003 - 4963 S.K./3. md.) Bilim ve sanat eserleri ile edebi değere sahip olan eserler bu madde kapsamı dışındadır.

Madde 427 - (Değişik madde: 06/03/1986 - 3266/11 md.)

Neşir veya tevzi edilmek üzere, halkın ar veya haya duygularını inciten veya cinsi arzuları tahrik ve istismar eder nitelikte genel ahlaka aykırı kitap, makale, varaka ve ilan yazanlar ile bu kabil makale, yazı ve resimleri ihtiva eden gazete ve mecmua gibi mevkutelerin sahipleri ve mevkute tanımına girmeyen basılmış eserler yayınlananları hakkında. 426 ncı maddedeki cezalara hükmolunur. Bu mevkutelerin sorumlu müdürleri hakkında ise bu cezanın yarısı uygulanır.

426 ncı madde ile bu maddede yazılı evrak ve eşya müsadere olunur.

Madde 428 - (Değişik madde: 06/03/1986 - 3266/12 md.)

Halkın ar ve haya duygularını inciten veya cinsi arzuları tahrik ve istismar eder nitelikte, genel ahlaka aykırı şarkıları alenen söyleyenler veya plakları, teyp bantlarını çalanlar veya umumi adaba aykırı veya bir şahıs veya bir heyetin, namus ve haysiyetini muhil beyanat ve sözlerle gazete, risale ve diğer evrak satanlar iki milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Bu madde ile 426 ve 427 nci maddelerdeki suçlardan doğan davalar en geç iki ay içinde sonuçlandırılır.

426 ve 427 nci maddeler ile bu maddedeki ağır para cezalarının tatbikinde,19 uncu maddedeki aşağı ve yukarı hadlerle ilgili hüküm uygulanmaz.

İKİNCİ FASIL : KIZ VE KADIN VE ERKEK KAÇIRMAK

Madde 429 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim cebir ve şiddet veya tehdit veya hile ile şehvet hissi veya evlenme maksadiyle reşit olan veya reşit kılınan bir kadını kaçırrır veya bir yerde alıorsa üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Kaçırılan kadın evli ise ağır hapis cezası yedi seneden aşağı olamaz.

Madde 430 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim cebir ve şiddet veya tehdit veya hile ile şehvet hissi veya evlenme maksadiyle reşit olmıyan bir kimseyi kaçırrır veya bir yerde alıorsa beş seneden on seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Eğer reşit olmıyan kimse, cebir ve şiddet veya tehdit veya hile olmaksızın kendi rızası ile şehvet hissi veya evlenme maksadiyle kaçırılmış veya bir yerde alıkonulmuş ise ceza altı aydan üç seneye kadar hapistir.

Madde 431 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Kaçırılan kimse on iki yaşını doldurmamış ise fail cebir ve şiddet veya tehdit veya hile kullanmamış olsa dahi cezası beş sene ağır haptisten aşağı olamaz.

Madde 432 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.;Değişik madde: 14/07/2004 - 5219 S.K./1.mad) *1*

Yukarıdaki maddelerde yazılı cürümlerden birinin faili, kaçırdığı veya alıkoyduğu kimseyi hiçbir şehvî harekette bulunmaksızın kendiliğinden, kaçırıldığı eve veya ailesinin evine iade eder veyahut ailesi tarafından alınması mümkün olan emniyetli diğer bir yere getirip serbest bırakırsa 429 uncu maddede yazılı halde bir aydan bir seneye kadar, 430 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı halde altı aydan üç seneye, ikinci fıkrasında yazılı halde bir aydan altı aya kadar, 431 inci maddede yazılı halde bir seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 433 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Yukarıki maddelerde yazılı cürümlerden biri mahza evlenmek maksadile işlenmiş ve bir güne tecavüz vukubulmamış ise fail hakkında tayin olunacak ceza üçte birden yarıya kadar indirilir.

Madde 434 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Kaçırılan veya alıkonulan kız veya kadın ile maznun veya mahkumlardan biri arasında evlenme vukuunda koca hakkında hukuku amme davası ve hüküm verilmiş ise cezanın çektilmesi tecil olunur. (Bu fıkra Anayasa mah. 2001/478 E, 2004/38 K. ve 25/3/2004 tarihli kararı ile TCK 430 maddesinin ikinci fıkrası yönünden iptal edilmiştir.)

Müruru zaman haddine kadar erkek tarafından haksız olarak vukua getirilmiş bir sebeple boşanmaya hükmedilirse takibat yenilenir. Evvelce hüküm verilmiş ise ceza çektilir.

Bu madde hükümleri 414, 415 ve 416 ncı maddeler hakkında da caridir.

Evlenen maznun veya mahkum hakkında hukuku amme davasının veya cezanın tecilini müstelzim olan haller fiilde methali olanlar hakkında dava ve cezanın düşmesini müstelzimidir.

ÜÇÜNCÜ FASIL : FUHŞİYATA TAHRİK

Madde 435 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Her kim on beş yaşını doldurmamış olan bir küçüğü kandırarak fuhşa teşvik eder ve bunun yolunu kolaylaştırırsa iki seneden eksik olmamak üzere hapsolunur ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezası alınır.

Kandırmak keyfiyeti küçüğün usulünden veya kardeşlerinden biri veya kendisini evlad edinenler tarafından yahut veli veya vasisi; muallim veya mürebbisi, yahut hizmetkarları veya nezaretleri altına verilen sair kimseler tarafından vaki olursa fail üç seneden aşağı olmamak üzere hapse mahkum edilir.

Kandırmak keyfiyeti on beş yaşını doldurmuş olup da henüz 21 yaşını bitirmemiş olan kimseler hakkında vuku bulursa fail altı aydan iki seneye kadar hapsolunur ve elli liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezası alınır.

Kandırmak keyfiyeti bu maddenin ikinci fıkrasında gösterilen kimseler veya kocası tarafından işlenirse fail iki seneden eksik olmamak üzere hapsolunur ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezası alınır.

21 yaşını doldurmuş olan kız ve kadınların fuhşa teşvik eden koca veya usulü veya sıhri usulü veya kardeşleri hakkında altı aydan iki seneye kadar hapis cezası hükmlenir.

Madde 436 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Her kim fuhuş zımında rızasile olsa bile henüz yirmi bir yaşını bitirmeden bir bakiri veya bir kadını yahut cebir ve şiddet veya tehdit veya nüfuz icrası yahut hile ile yirmi bir yaşını bitiren bir bakir veya kadını başkası için iğfal veya tedarik veyahut sevk veya bir yerden diğer yere naklederse bir seneden üç seneye kadar hapis ve elli liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Bu fiil yirmi bir yaşını doldurmıyan bakir veya kadın hakkında iğfal veya cebir ve şiddet veya tehdit veya nüfuz icrasile yahut kardeş veya usul veya sihri usulden yahut koca veya veli veya vasi veya muallim veya mürebbi veya hizmetkarları yahut nezaretleri altına verilen sair kimseler tarafından yapılırsa iki seneden beş seneye kadar hapsolunur.

Bu fasla giren suçların ihzari hareketlerini işleyenler asıl suç için yazılı cezanın altı da biri ile cezalandırılır.

DÖRDÜNCÜ FASIL : GEÇEN FASILLAR ARASINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Madde 437 - Yukarıdaki fasıllarda tayin olunan cürümlerden dolayı mahkum olan usul, kendilerine tecavüz olunan furuun şahısları ve malları üzerinde kanunun bahş eylediği velayet hakkını zayi ederler ve bu cürümlerden dolayı mahkum olan vasilerde vasilikten çıkarılır.

Madde 438 - (Mülga madde: 21/11/1990 - 3679/28 md.)

Madde 439 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Cebren kaçırmak sırasında veya bu yüzden kaçırılan kimse yaralanmış olursa yarasının derecesine göre ceza üçte birden bir misline kadar artırılır ve eğer ölürse fail müebbet ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

BEŞİNCİ FASIL : ZİNA

Madde 440 - (İptal: Anayasa Mahkemesinin 23/06/1998 tarih ve E. 1998/3, K. 1998/28 sayılı kararı ile.)

Madde 441 - (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 23/09/1996 tarih ve E.1996/15, K.1996/34 sayılı Kararı ile.)

Madde 442 - (İptal: Anayasa Mahkemesi: 13/07/1999 gün ve 1994/24 E., 1999/30 K. R.G.: 05/07/2000 - 24100)

Madde 443 - (İptal: Anayasa Mahkemesi: 13/07/1999 gün ve 1994/24 E., 1999/30 K. R.G.: 05/07/2000 - 24100)

Madde 444 - (İptal: Anayasa Mahkemesi: 13/07/1999 gün ve 1994/24 E., 1999/30 K. R.G.: 05/07/2000 - 24100)

ALTINCI FASIL: NESEP CÜRÜMLERİ

Madde 445 - Herkim bir çocuğu gizleyerek yahut yerine başka bir çocuk koyarak o çocuğun nesebini yok eder veya değiştirirse bir seneden beş seneye kadar hapis cezasına müstahak olur.

Madde 446 - Yukarıki maddede yazılı olan hallerden başkasında herkim meşru veya nesebi ikrar olunmuş bir çocuğun kim olduğunu saklayarak Darülacezeye vesair bir müesseseye tevdi

eder veya bir hayır sahibi tarafından alınmak üzere umumun görebileceği bir yere bırakırsa üç aydan iki seneye kadar hapsolunur.

Fail çocuğun usulünden biri ise hapis cezası bir seneden üç seneye kadar uzar.

Madde 447 - Yukarıki maddelerde yazılı cürümlerden birini işliyen kimse bu cürmü kendisinin veya karısının veya anasının veya kız kardeşinin veya fûruundan birinin veyahut evlatlığı olan kızı namusunu kurtarmak için yapmış ise bir aydan üç seneye kadar hapsolunur.

DOKUZUNCU BAP : ŞAHISLARA KARŞI CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : ADAM ÖLDÜRMEK CÜRÜMLERİ

Madde 448 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, bir kimseyi kasten öldürürse 24 seneden 30 seneye kadar ağır hapis cezasına mahkum olur.

Madde 449 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/15 md.)

Adam öldürmek fiili:

1. Karı, koca, kardeş, babalık, analık, evlatlık, üvey ana, üvey baba, üvey evlat, kayınbaba, kaynana, damat ve gelinler hakkında işlenirse;

2. Zehirlemek suretiyle yapılırsa;

Fail, müebbet ağır hapis cezasına mahkum olur.

Madde 450 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Öldürmek fiili:

1. Usul ve fûrudan biri aleyhine işlenirse;

2. (Değişik bent: 07/01/1981 - 2370/16 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden biri aleyhine veya üyelik sıfatı sona ermiş olsa bile bu görevinden dolayı işlenmiş olursa;

3. Canavarca bir his sevki ile veya işkence ve tazip ile ika edilirse,

4. Taammüden icra olunursa;

5. Birden ziyade kimseler aleyhine işlenirse;

6. Yangın, su baskını ve gark gibi yedinci babın birinci faslında beyan olunan vasıtalarla yapılırsa;

7. Velevki husule gelmiş olmasın diğer bir suçu hazırlamak veya kolaylaştırmak veya işlemek için ika olunursa;

8. Bir suçtan hasıl olacak faydayı elde etmek veya bu gayeye vasıl olmak maksadiyle yapılan ihzaratı saklamak için veya takip edilen gayeye vasıl olamamaktan mütevellit infial ile işlenmiş olursa;

9. Bir suçü gizlemek veya delil ve emarelerini ortadan kaldırmak veya kendisinin yahut başkasının cezadan kurtulmasını temin maksadiyle vukua getirilirse;

10. Kan gütme saikiyle işlenirse;

11. (Ek bent: 07/01/1981 - 2370/16 md.) Devlet memurlarından biri aleyhine görevi esnasında veya Devlet memurluğu sıfatı zail olsa bile bu görevi yapmasından dolayı işlenirse; fail, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkum edilir. *1*

Madde 451 - Ölüm, failin fiilinden evvel mevcut olupta failce bilinmeyen ahvalin birleşmesi veyahut failin idaresinden hariç ve gayri melhuz esbabın inzımanı yüzünden vukua gelmiş ise ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasını müstelzim hallerde on beş seneden ve müebbet ve on beş seneden fazla ağır hapsi müstelzim hallerde on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası hüküm olunur. *1*

Madde 452 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Katil kastıyla olmiyan darp ve cerh veya bir müessir fiilden telefı nefis husule gelmiş olursa fail, 448 inci maddede beyan olunan ahvalde sekiz, 449 uncu maddede yazılı ahvalde on ve 450 nci maddede muharrer ahvalde on beş seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapse mahkum olur.

Eğer telefı nefis failin fiilinden evvel mevcut olup da failce bilinmiyen ahvalin birleşmesi veyahut failin idaresinden hariç ve gayrimelhuz esbabın inzımanı ile vukua gelirse, 448 inci maddede beyan olunan ahvalde beş seneden, 449 uncu maddede muharrer ahvalde yedi seneden ve 450 nci maddede yazılı ahvalde fail on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 453 - (Değişik madde: 06/06/1991 - 3756/10 md.)

Öldürme fiili, anası tarafından şerefını kurtarmak saikiyle yeni doğmuş bulunan çocuğa karşı işlenmiş ise faile sekiz yıldan oniki yıla kadar hapis cezası verilir.

Madde 454 - Birini intihare ikna ve buna yardım eden kimse müntehirin vefatı vuku bulduğu takdirde üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasına mahkum olur.

Madde 455 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Tedbirsizlik veya dikkatsizlik veya meslek ve sanatta acemilik veya nizamata, ve evamir ve talimata riayetsizlik ile bir kimsenin ölümüne sebebiyet veren şahıs iki seneden beş seneye kadar hapse ve 250 liradan 2.500 liraya kadar ağır para cezasına mahkum olur.

Eğer fiil birkaç kişinin ölümünü mucip olmuş veya bir kişinin ölümü ile beraber bir veya birkaç kişinin de mecruhiyetine sebebiyet vermiş ve bu yaralanma 456 nci maddenin 2 nci fıkrasında beyan olunan derecede bulunmuş ise dört seneden on seneye kadar hapis ve 1.000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile mahkum olur.

(Ek fıkra: 16/07/1964 - 501/1 md.) Yukardaki fıkralarda beyan olunan cezalar, kusurun derecesine göre sekizde birine kadar indirilebilir.

İKİNCİ FASIL : ŞAHISLARA KARŞI MÜESSİR FİİLLER

Madde 456 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim katil kasdiyle olmaksızın bir kimseye cismen eza verir veya sıhhatini ihlale yahut akli melekelerinde teşevvüş husulüne sebep olursa altı aydan bir seneye kadar hapsolunur.

Fiil, havastan veya azadan birinin devamlı zaafını yahut söz söylemekte devamlı müşkülâtı veya çehrede sabit bir eseri yahut yirmi gün ve daha ziyade akli veya bedeni hastalıklardan birini veya bu kadar müddet mütat iştigallerine devam edememesini mucip olmuş veya hayatını tehlikeye maruz kılmış veya gebe bir kadın aleyhine işlenip de vaktinden evvel çocuk doğmasını intaç etmiş ise ceza iki seneden beş seneye kadar hapistir.

Fiil, kati veya muhtemel surette iyileşmesi kabil olmayacak derecede akıl veya beden hastalıklarından birini yahut havastan veya el yahut ayaklardan birinin veya söylemek kudretinin yahut çocuk yapmak kabiliyetinin zıyanını mucip olmuş veya azadan birinin tatilini yahut çehrenin daimi değişikliğini veya gebe bir kadına karşı ika olunup da çocuğun düşmesini intaç eylemiş ise ceza beş seneden on seneye kadar ağır hapistir.

Eğer fiil, hiçbir hastalığı veya mütat iştigallerden mahrumiyeti mucip olmamış yahut bu haller on günden ziyade uzamamış ise takibat icrası muntazarrırın şikayetine bağlı olmak şartıyla fail hakkında iki aydan altı aya kadar hapis veya 200 liradan 2.500 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Bu fiil, 457 nci maddede yazılı vasıtalarla işlenirse takibat icrası şikayete bağlı değildir.

Madde 457 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

456 ncı maddede yazılı fiillere 449 uncu maddenin birinci ve üçüncü bentlerinde yazılı hal inzimam eder yahut fiil gizli veya aşikar bir silah ile veya aşındırıcı ecza ile işlenmiş olursa asıl ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Eğer fiilde 450 nci maddenin 5 inci bendinde yazılı hal müstesna olmak üzere diğer bentlerindeki hallerden biri birleşirse bu birleşen fiil hakkında 78 inci madde hükmü cari olmak şartıyla ceza yarı nispetinde çoğaltılır.

Madde 458 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Geçen maddelerde beyan olunan ahvalde fiil; netice itibarile failin asıl maksadını tecavüz etmiş olduğu takdirde ceza üçte birden yarısına kadar eksiltilir.

Madde 459 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Her kim tedbirsizlik veya dikkatsizlik yahud meslek ve sanatta acemilik veya nizam, talimat ve emirlere riayetsizlik neticesi olarak bir şahsa cismen eza verecek veya sıhhatini ihlal edecek bir zarar iras eder yahud akli melekelerinde teşevvüş husulüne sebebiyet verirse:

1 - 456 ncı maddenin birinci ve dördüncü fıkralarındaki hallerde takibat icrası şikayete bağlı olmak şartıyla üç aya kadar hapis veya elli liraya kadar ağır para cezası,

2 - 456 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki hallerde üç aydan yirmi aya kadar hapis ve 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

3 - Bir kaç kişi cürümden mutazarrır olmuş ise bir numaralı bendde hapis cezası altı ay ve ağır para cezası iki yüz liraya kadar, iki numaralı bendde hapis altı aydan otuz aya kadar ve ağır para cezası 150 liradan aşağı olmamak üzere hükmlenir.

(Ek fıkra: 16/07/1964 - 501/1 md.) Yukardaki fıkralarda beyan olunan cezalar, kusurun derecesine göre sekizde birine kadar indirilebilir.

Madde 460 - 456 ve 459 uncu maddelerin takibat icrası şikayete bağlı bulunan fıkralarında muharrer ahvalde müddeinin hüküm katileşinceye kadar davasından feragati hukuku amme davasını ortadan kaldırır.

ÜÇÜNCÜ FASIL : GEÇEN FASILLARA AİT MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Madde 461 - Yukarıdaki iki fasılda beyan olunan fiillerden birini aşağıda gösterilen mecburiyetlerle yapanlara ceza verilmez. Bu mecburiyetler:

1 - 495, 496, 497, 499 uncu maddelerde beyan olunan fiillerden birinin faillerine yahut nehbu garet yapanlara karşı malını müdafaa etmek,

2 - Bir şahsın evine veya içinde adam oturur sair her türlü bina ve müştemilatına merdiven kurup çıkanları veya duvarını delenleri veya kapısını kıranları veyahut işbu mebani ve müştemilatına ateş koyanları; - bu fiiller gece vakti olmak veya gündüz olsa bile hane ve bina ve müştemilatı ücra bir mahalde bulunmak şartlarıyla - içinde ikamet edenlerin emniyeti şahsiyelerince aklen varit bir endişe ve havfı ciddi mevcut olduğu takdirde defetmektir.

Ancak bu maddenin bir numaralı bendinde beyan olunan ahvalde müdafaada ifrada gidilmiş ve hane ve sükna müştemilatına merdiven kırmak, kapı kırmak, duvar delmek fiillerinin faillerini defi için iki numaralı bentte yazılı şartlar mevcut bulunmamış olduğu halde asıl fiille mürettep ceza, ağır hapis hapse tahvil olunmak üzere üçte birden yarısına kadar indirilir.

Madde 462 - (Mülga madde: 15/07/2003 - 4928 S.K./19. md.)

Madde 463 - (Değişik madde: 21/01/1983 - 2787/19 md.)

448, 449, 450, 456, 457 nci maddelerde beyan olunan fiilleri iki veya daha çok kimse birlikte yapmış olup da failin kim olduğu belli olmazsa bunlardan her birisi hakkında, fiil için tayin edilmiş olan ceza üçte birden yarıya kadar indirilerek hükmlenir. Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasını gerektiren fiillerde yirmi seneden, müebbet ağır hapis cezasını gerektiren fiillerde onaltı seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası tayin olunur. Şu kadarki, bu hüküm fiili doğrudan doğruya beraber işlemiş olanlar hakkında uygulanmaz. *1*

Madde 464 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Yukarıki maddede yazılı ahval müstesna olmak ve ferdin irtikap edilmiş cürümler münasebetiyle hükmedilecek daha ağır cezalara halel gelmemek şartıyla bir kavgada bir şahıs ölmüş olur yahut yaralanmış bulunursa o şahsa karşı kavga esnasında el uzatmış olanlardan her biri aşağıdaki tertip dairesinde cezalandırılır:

1. Adam ölmüş veya ölümü intaç eden bir yara ika edilmiş ise iki seneden beş seneye kadar hapis;

2. Ahvali sairede ceza üç aydan iki seneye kadar hapistir. Şu kadar ki bu ceza fail hakkında münferiden cürüm işlemiş olması halinde verilecek cezanın yarısını tecavüz edemez;

3. Maktul ve mecruha karşı el dokundurmuş olmayıp da yalnız kavgaya dahil olanlar altı aya kadar hapsolunur;

4. Kavganın hudusuna sebebi asli olanlar hakkında yukarda beyan olunan cezalar üçte bir miktar artırılır.

Madde 465 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimsenin veya bir şirketin hizmetinde bulunanlar tarafından vazife ve hizmet sırasında işlenen 455 ve 459 uncu maddelerde yazılı cürümlerden dolayı hükmedilecek tazminattan o kimse veya şirket malen mes'uldür.

Madde 466 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Kavgada korkutmak için silah çeken bir aydan altı aya ve silah boşaltan iki aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 467 - İşbu iki fasılda yazılı cürümlerden dolayı zarar ve ziyan ve tazminat ve zararı manevi şahsi dava ikamesi halinde ayrıca hükmolunur.

DÖRDÜNCÜ FASIL : ÇOCUK DÜŞÜRME VE DÜŞÜRTME CÜRÜMLERİ

Madde 468 - (Değişik madde: 24/05/1983 - 2827/9 md.)

Bir kadının rızası olmaksızın çocuğunu düşürten kimseye yedi yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Gebelik süresi on haftadan fazla olan bir kadının rızasıyla tıbbi nedenler mevcut olmadan çocuğunu düşürten kimseye iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Çocuğunu düşürmeye rıza gösteren kadına da aynı ceza verilir.

Birinci fıkrada yazılı fiil; kadının ölümüne neden olmuşsa, faile onbeş yıldan yirmi yıla ve bedeni bir zarara neden olmuşsa sekiz yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

İkinci fıkrada yazılı fiil; kadının ölümüne neden olmuşsa, faile beş yıldan oniki yıla ve bedeni bir zarara neden olmuşsa üç yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Gebe sanılan bir kadın üzerinde rızası olmaksızın çocuk düşürme amacıyla bazı fiillerde bulunan kimse kadının ölümüne veya bedeni zararına sebep olmuşsa 452 nci ve 456 ncı maddeler hükümlerine göre cezalandırılır.

Madde 469 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

(Değişik fıkra: 24/05/1983 - 2827/10 md.) Gebelik süresi on haftadan fazla olan çocuğunu isteyerek düşüren kadına bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıki fıkrada yazılı cürme iştirak halleri dışında gebe bir kadını, çocuk düşürmeğe arayacak vasıta tedarik etmek suretile çocuğu düşürmeğe tahrik eden kimse altı aydan iki seneye kadar hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 470 - (Değişik madde: 24/05/1983 - 2827/11 md.)

Rahim tahliye etme yetkisi olmayan bir kimse, gebelik süresi on haftadan az olan bir kadına rızasıyla düşük yaptırdığı takdirde iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Fiil kadının ölümüne veya bedeni bir zararına sebep olmuşsa, fail ayrıca 452 nci ve 456 ncı maddeler hükümlerine göre cezalandırılır.

Rahim tahliye etme yetkisi olmayan bir kimse 468 inci maddenin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü fıkralarında öngörülen fiilleri işlediği takdirde cezası üçte bir oranında artırılır.

Rahim tahliye etme yetkisi olmayan bir kimse; gebe sanılan bir kadına çocuğunu düşürmek için ilaç, gereç tedarik eder veya gebe sanılan bir kadın üzerinde rızası olmaksızın çocuk düşürme amacıyla bazı fiillerde bulunur ve kadının ölümüne veya bedeni zararına sebep olursa, 452 nci ve 456 ncı maddeler hükümlerine göre cezalandırılır. Fiil kadının rızası ile işlenmişse verilecek ceza üçte bir oranında indirilir.

Madde 471 - (Değişik madde: 24/05/1983 - 2827/12 md.)

Bir erkek veya bir kadın üzerinde rızası olmaksızın sterilizasyon yapan kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Fiil erkeğin veya kadının ölümüne veya bedeni bir zararına sebep olmuşsa fail ayrıca 452 nci ve 456 ncı maddeler hükümlerine göre cezalandırılır. Eğer bu fiil sterilizasyon ameliyatı yapma yetkisi olmayan bir kimse tarafından yapılırsa ceza üçte bir oranında artırılır.

Sterilizasyon ameliyatı yapma yetkisi olmayan bir kimsenin, kişinin rızasıyla sterilizasyon ameliyatı yapması halinde faile bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. Fiil kişinin ölümüne veya bedeni bir zarara sebep olmuşsa fail ayrıca 452 nci ve 456 ncı maddeler hükümlerine göre cezalandırılır.

Madde 472 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

471 inci madde dışında bu fasılda yazılı olan fiiller kendisinin veya akrabasının şeref ve namusunu kurtarmak için işlenmiş ise verilecek ceza yarıdan üçte ikiye kadar indirilir.

(İkinci fıkra mülga: 24/05/1983 - 2827/13 md.)

BEŞİNCİ FASIL : ÇOCUKLARI VEYA KENDİLERİNİ İDAREYE MUKTEDİR OLMAYANLARI VEYA TEHLİKEDE BULUNANLARI KENDİ HALİNE TERKETMEK CÜRÜMLERİ

Madde 473 - Her kim muhafazası kendisine ait olan on iki yaşından aşağı bir sabiyi veya müptela olduğu akıl veya beden hastalığından dolayı kendisini idare edemiyen bir kimseyi kasten kendi başına terkeder ise üç aydan otuz aya kadar hapse mahkum olur.

Eğer bu terk fiilinden o kimsenin vücuduna veya sıhhatına büyük bir zarar gelmiş veya akli teşevvüşe uğramış ise failin cezası beş seneye ve telef vukua gelmiş ise on seneye kadar ağır haptistir.

Madde 474 - Aşağıda gösterilen hallerden biri varsa yukarki maddede yazılı cezalar üçte bir miktarı çoğaltılır. Bu haller:

1 - Terkolunan mahallin insandan hali bulunması,

2 - Bir şahsın kendi meşru evladını veya kendinden olduğunu ikrar eylediği çocuğunu veya evlatlığa kabul ettiği bir çocuğu veya bunların o kimseyi terketmiş olmasıdır.

Madde 475 -Yukarıdaki maddelerde gösterilen terk fiilleri kendisinin veya karısının veya anasının veya evlat ve ahfadının veya kız kardeşinin namusunu kurtarmak için doğumundan henüz beş gün geçmemiş gayri meşru bir çocuk aleyhine işlenmiş olursa fail hakkında mezkur maddelerde yazılı cezalar altıda birden üçte bire kadar indirilir.

Madde 476 - Bir kimse yedi yaşından aşağı bir sabiyi veya müptela olduğu akıl veya beden hastalığından dolayı kendini idare edemiyen bir kimseyi terkedilmiş bulupta derhal ait olduğu daireye veya Hükümet memurlarına malumat vermekte ihmal ederse beş liradan elli liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılır.

Bir mecruha veya sair tehlikede bulunan bir kimseye yahut ölü veya ölüye benzer bir cesede tesadüf edip te mümkün olan yardımı yapmakta veya derhal ait olduğu daireye veya Hükümet memurlarına malumat vermekte ihmal eden kimse hakkında dahi aynı ceza tertip olunur.

ALTINCI FASIL : TERBİYE VE İNZİBAT VASİTALARININ SUİİSTİMALİ VE AİLE EFRADINA KARŞI FENA MUAMELE

Madde 477 - Her kim idaresi altında bulunan veya büyütme, okutmak, bakmak, muhafaza etmek veyahut bir meslek ve sanatı öğretmek için kendisine tevdi olunan şahsın üzerinde haiz olduğu terbiye hakkını veya itaat ettirmek salahiyetini suiistimal ile o şahsın sıhhatinin muhtel veya bir tehlikeye maruz olmasına sebep olursa on sekiz aya kadar haps olunur.

Madde 478 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Yukarıki maddede beyan olunan haller haricinde ailesiyle birlikte yaşayan on iki yaşından aşağı bir çocuğa veya aile efradından birine rahim ve şefkatle kabili telif olmayacak surette fena muamelelerde bulunan şahıs otuz aya kadar haps olunur.

Bu fena muamele neseben ve sıhren usul ve fûrudan biri aleyhine vaki olursa ceza üç aydan üç seneye kadardır.

Bu muameleyi karı kocadan biri öbürü aleyhine yapmış ise takibat icrası mutazarrırın şikayetine bağlıdır. Mutazarrır küçük ise evlenmeden evvel üzerine hakkı velayet veya vesayeti olanlar da şikayette bulunabilir.

Madde 479 - Geçen iki maddede beyan olunan ahvalde mahkumiyetin neticesi olmak üzere fiil usulden biri tarafından yapılmış, ise aleyhinde cürüm işlenen kimsenin şahsı ve emvali üzerinde velayeti itibariyle haiz olduğu bilcümle kanuni hakların ziyana ve eğer cürüm vasi tarafından irtikap edilmiş ise vesayetten azliyle beraber vesayete taalluk eden bütün diğer vazâifin refine dair karar vermek mahkemenin takdirine bağlıdır.

YEDİNCİ FASIL : HAKARET VE SÖVME CÜRÜMLERİ

Madde 480 - (Değişik madde: 11/05/1988 - 3445/3. md.)

Her kim, toplu veya dağınık ikiden ziyade kimse ile ihtilat ederek diğer bir şahıs hakkında bir madde mahsusa tayin ve isnadı suretiyle halkın hakaret ve husumetine maruz kılacak yahut namus ve haysiyetine dokunacak bir fiil isnat ederse, üç aydan üç seneye kadar hapis ve yüzbin liradan birmilyon liraya kadar ağır para cezasına mahkum olur.

Bu fiil, kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitaben yazılıp gönderilmiş bir mektup; telgraf, resim veya herhangi bir yazı veya telefonla işlenirse, failin

göreceği ceza dört aydan üç seneye kadar hapis ve yüzellibin liradan birmilyonbeşyüzbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuruyla beraber alenen vaki olursa, ceza beş aydan üç seneye kadar hapis ve ikiyüzbin liradan ikimilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Bu cürüm, umuma neşir veya teşhir olunmuş yazı veya resim veya sair neşir vasıtası ile irtikap olunmuş ise, failin göreceği ceza altı aydan üç seneye kadar hapis ve üçmilyon liradan yirmibeşmilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Madde 480/a - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/11 md.)

Bu Kanunun 158, 159, 268 ve 480 inci maddelerinde yazılı hakaret suçları tahrif edilmiş vesikaya dayanılmak suretiyle işlendiği takdirde, failere yukarıdaki maddelerde yazılı cezalara ilaveten ikimilyon liradan beşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Madde 481 - (Değişik madde: 29/11/1960 - 144/1 md.)

Geçen maddede beyan olunan cürmün faili beraat etmek için isnat ettiği fiilin sıhhatini veya sayı veya mütevatır olduğunu ispat etmek isterse bu iddiası kabul olunmaz.

Ancak isnat edilen fiilin hakikat olduğunu ispat talebi:

1 - Tecavüz olunan şahıs bir memur veya kamu hizmeti gören bir kimse olup da 266, 267 ve 268 inci maddelerde beyan olunan haller müstesna olmak üzere isnat olunan fiil icra ettiği memuriyete veya gördüğü kamu hizmetine taalluk eylediği,

2 - Isnat olunan fiilden dolayı tecavüz olunan şahıs hakkında kovuşturma icrasına başlanmış olduğu,

3 - Isnat edilen fiilin ispatında kamu yararı bulunduğu mahkemece karar verildiği,

4 - Müşteki ikame ettiği davadan dolayı icra kılınan yargılamayı kendisine isnat olunan fiilin sıhhat ve ademi sıhhatına dahi teşmil etmeyi açık olarak bizzat talep eylediği, takdirde kabul olunur.

Hakikatı maddenin ispatı talebi, müşteki özel bir soruşturma veya yargılama usulüne tabi veya başka bir mercide yargılanması gereken bir kimse olsa dahi, hakaret davasına bakan mahkemece kabul ve tetkik olunur.

İspat talebinin kabulüne karar verilmesini müteakip 15 gün içinde bu talepte ilgili bütün deliller ikame ve varsa vesikaların asıl veya suretleri mahkemeye tevdi olunur.

İkame ve ibraz olunan delil ve vesikalar beş gün içinde mukabil delillerini ikame ve vesikalarını ibraz etmek üzere müştekiye ve Cumhuriyet Savcısına tebliğ olunur.

Taraflar bu suretle iddia ve delillerini bildirdikten sonra mahkeme duruşma için en yakın bir gün tayin eder. Zaruret olmadıkça müteakip talikler bir haftayı geçemez.

İsnat ispat olunur veya bundan dolayı isnatda bulunan şahıs mahkum edilirse sanık hakkında dava ve ceza düşer.

(Değişik fıkra: 11/05/1988 - 3445/4. md.) İsnat, ispat olunmadığı takdirde faile 480 inci maddede yazılı para cezaları on misli, şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalar yarısı oranında artırılarak hükmolunur.

(Değişik fıkra: 11/05/1988 - 3445/4. md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 19/09/1991 tarih ve E.1991/2, K.1991/30 sayılı Kararıyla.)

Şu kadar ki, bu maddedeki istisnaların uygulanması için tecavüzün aşağıdaki maddede bildirilen cürmü teşkil etmemesi icap eder.

İspat iddiası, yasama organları üyeleri seçimlerinde oy verme gününden önceki 30 gün içinde kabul olunmaz.

Madde 482 - (Değişik madde: 11/05/1988 - 3445/5. md.)

Her kim, toplu veya dağınık ikiden ziyade kimse ile ihtilat ederek her ne suretle olursa olsun bir kimsenin namus veya şöhret veya vakar ve haysiyetine taarruz eylerse üç aya kadar hapis ve ellibin liradan beşyüzbin liraya kadar ağır para cezasıyla mahkum olur.

Bu fiil, kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitap edilen veya hitap edildiği anlaşılan telgraf, telefon, mektup, resim veya herhangi bir yazı vasıtasıyla işlenirse, failin göreceği ceza onbeş günden dört aya kadar hapis ve yüzbin liradan birmilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuriyle beraber alenen vaki olursa ceza bir aydan altı aya kadar hapis ve yüzellibin liradan birmilyonbeşyüzbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Fiil, 480 inci maddenin dördüncü fıkrasında beyan olunan vasıtalarından biriyle işlenirse failin göreceği ceza üç aydan bir seneye kadar hapis ve ikimilyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Madde 483 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Yukarıki maddede beyan olunan cürüm noter gibi usulü dairesinde hidematı ammeden biri ile muvazzaf bulunan şahıslardan birinin huzurunda ve ifa ettiği memuriyetten dolayı işlenmiş olursa fail hakkında altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

Adli veya siyasi veya mülki veya askeri bir heyet veya siyasi bir parti yahut amme menfaatine hadim bir cemiyet veya müesseseye tecavüz ve hakarete bulunanlar, fiillerinin mahiyetine göre 480 veya 482 nci maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılırlar.

Madde 484 - Geçen maddelerde beyan olunan cürümlerin irtikabında kendine tecavüz olunan kimsenin ismi sarahaten zikredilmemiş veya isnat üstü kapalı geçirilmiş olsa bile eğer mahiyetinde ve müddeinin şahsına matufiyetide tereddüt edilemeyecek derecede karineler varsa hem ismi zikredilmiş hem de azviyat tasrih kılınmış gibi muamele olunur.

Madde 485 - Kendisine tecavüz olunan şahıs 480 ve 482 nci maddelerde yazılı cürümlere kendi haksız hareketiyle sebebiyet vermiş ise failin cezası üçte birden üçte ikiye kadar azaltılır.

Eğer iki taraf karşılıklı olarak birbirini tahkir etmiş bulunursa mahkeme icabına göre iki taraf veya hangi tarafın sebebiyet verdiğini nazara alarak yalnız biri hakkında cezayı iskat edebilir.

Şahsı hakkında şiddet kullanılmasından dolayı hakaret eden kimsenin hareketi cezayı müstelzim değildir.

Madde 486 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Tarafların veya vekil, müdafî, müşavir yahut kanuni mümessillerinin bir dava hakkında kaza mercilerine verdikleri dilekçe, layiha veya sair evrakın yahut yaptıkları iddia ve müdafaaların ihtiva ettiği hakareti mutazammın yazı ve sözlerinden dolayı takibat yapılmaz.

Dava ile ilgili olmıyan ve ilgili olduğu takdirde dahi iddia ve müdafaa hududunu aşan hakareti mutazammın yazı ve sözler yukarki fıkra hükmünden hariçtir.

Birinci fıkrada yazılı hallerde salahiyetli kaza mercilerince kanunen muayyen olan inzibati tedbirlerden maada tecavüze uğrayanın talebi üzerine tazminata hükmedilebileceği gibi hakareti mutazammın yazı ve sözlerin evrak ve zabıtlardan kısmen veya tamamen kaldırılmasına da karar verilebilir.

Madde 487 - Bu fasılda beyan olunan cürümlerden birinin irtikabından dolayı hüküm sudurunda mahkeme cürmün icrasına vasıta olan yazı ve resim ve sairenin müsaderesini ve ortadan kaldırılmasını emreder. Ortadan kaldırılamıyan yazılar üzerine fıkrâi hükmüye tahşiyeye eyler.

Masarifi mahkum tarafından tesviye olunmak üzere müştekinin talebiyle hüküm hulasası mahkeme tarafından tayin olunacak nihayet üç gazetede bir veya iki defa neşrolunur.

Madde 488 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bu fasılda beyan olunan cürümlerden dolayı takibat icrası kendisine tecavüz olunan şahıs tarafından şikayetname verilmesine bağlıdır.

Eğer kendisine tecavüz olunan kimse şikayetname vermezden evvel vefat eder veya bu cürümler ölmüş bir adamın hatırasına karşı irtikab olunursa bundan dolayı müteveffanın karısı ve usul ve fûruu veya kardeş ve kız kardeşleri ve usul ve fûruu derecesinde sıhri akrabası ve doğrudan doğruya veresesi bulunan kimseler tarafından şikayetname verilebilir.

Adli veya siyasi veya mülki veya askeri bir heyet veya siyasi bir parti, yahut amme menfaatine hadim bir cemiyet veya müessese aleyhinde vukubulan tecavüz ve hakaret fiillerinden dolayı takibat yapılması heyet reislerinin veya parti veya cemiyet mümessillerinin taleplerine bağlıdır.

Madde 489 - Davacının hüküm katileşinceye kadar davasından vazgeçmesi ile hukuku amme davası sakıt olur.

Madde 490 - (Değişik madde: 29/06/1938 - 3531/1 md.)

Bu fasılda beyan olunan cürümlerden dolayı açılacak dava altı ay geçmesile ortadan kalkar.

ONUNCU BAP : MAL ALEYHİNDE CÜRÜMLER

BİRİNCİ FASIL : HIRSIZLIK

Madde 491 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, diğzerinin taşınabilir malını rızası olmaksızın faydalanmak için bulunduğu yerden alırsa altı aydan üç seneye kadar hapsolunur.

(Ek fıkra: 06/06/1991 - 3756/12 md.) Ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerji de taşınabilir mal sayılır.

Hırsızlık:

1. Resmi dairelerde ve evrak mahzenlerinde bulunan, Devlete ait mal ve evrak veya umumî müesseselerde muhafaza olunan yahut diğzer mahallerde bulunup menafii umuma ait olan eşya hakkında vukubulursa;

2. Adet muktezası olarak yahut tahsis ve istimleri itibariyle umumun tekafülü altında bulunan eşya hakkında işlenirse;

3. Hırsızla malı çalınan arasında hizmet veya bir iş yapmak veya bir yerde muvakkat olsun birlikte oturmak yahut karşılıklı nezaket icaplarından ileri gelen itimadı suiistimal neticesi olarak siyanetine terk ve tevdi olunmuş eşya hakkında işlenirse;

4. Gündüzün bir bina içinde veya duvarla çevrilen müştemilatına girilerek işlenirse;

5. Mandıra, ağıl gibi hayvanata mahsus yerlerde bulunan yahut lüzumuna göre açık yerlerde veya kırlarda bırakılan ve haklarında 492 nci maddenin 9 uncu fıkrasının tatbiki mümkün olmıyan hayvanları bu yerden almak suretiyle işlenirse; cezası bir seneden beş seneye kadar haptistir.

Bu maddede yazılı suçlar ikiden fazla kimseler tarafından birlikte yapılır yahut suçun işleminde yukarda yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse cezanın aşığı haddi iki sene haptistir.

Madde 492 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Hırsızlık:

1. Geceleyin bir bina içinde yahut süknaya mahsus bir yerde veya müştemilatında işlenirse;

2. Kanunen veya Hükümetin emri ile resmen mühür altına alınmış şeyler hakkında işlenirse;

3. Çalınan şey umumî bir felaket ve musibetin tesir ve neticesini gidermek veya hafifletmek maksadiyle hazırlanmış eşya hakkında olur yahut umumî musibet veya heyacandan yahut mal sahibinin uğradığı hususi bir felaketten mütevellit kolaylıktan istifade suretiyle yapılırsa;

4. Mezarlıkların veya mahfuz mezarların muhafaza veya tezyini için konulmuş yahut cesetle gömülmüş eşya hakkında işlenirse;

5. İbadet olunan yerde mabede ait eşya hakkında işlenirse;

6. Her nevi nakil vasıtaları içinde seyahat eden yolcuların eşya ve parası hakkında yahut umuma mahsus nakliye vasıtalarını işletmekte bulunan idarelerin dairelerinde veya istasyon ve iskele ve meydanlarında veya mabetlerin içinde yapılırsa;

7. Yankesicilik suretiyle işlenirse;

8. Ormanlarda kesilmiş odunlar ve istif edilmiş kereste ve ağaçlar ve sair yerlerde koparılmış veya biçilmiş ve lüzumuna göre açıkta bırakılmış olan mahsuller ve tarlalarda bırakılmış ziraat aletleri hakkında işlenirse;

9. Meskun bir hanenin doğrudan doğruya müstemilatından olan veya duvarla çevrilmiş bulunan yerlerindeki hayvan hakkında işlenirse;

Suçlu iki seneden beş seneye kadar hapsolunur.

(Ek fıkra: 28/09/1971 - 1490/13 md.) Hırsızlık enerji naklini veya haberleşme tesislerinin irtibatını sağlayan tel, kablo veya benzeri iletkenler hakkında işlenirse fail üç seneden beş seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(Ek fıkra: 28/09/1971 - 1490/13 md.) Bu maddede yazılı suçlar ikiden fazla kimseler tarafından birlikte yapılır yahut suçun işlenmesinde yukarıda yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse cezanın yukarı haddi verilir.

Madde 493 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Hırsızlık:

1 - Hırsızlığı işlemek veya çalınmış malı başka yere kaldırmak için duvar, kapı, pencere, demir parmaklık, kasa ve sandık gibi şahısları veya malları muhafaza için sağlam maddelerle ve muhkem surette yapılmış şeyleri yıkmak, devirmek, kırmak, delmek veya mahvetmek veyahut suni vasıtalarla veya şahsi çeviklik sayesinde bertaraf edilebilen maniaları kaldırarak veya aşarak hane ve sair yerlere girmek suretiyle işlenirse;

2. Cürmü işlemek veya çalınmış eşyayı başka yere kaldırmak için taklit anahtar yahut sair aletler kullanarak veya sahibinin terk veya kaybettiği anahtarı elde ederek yahut haksız yere elinde bulundurduğu asıl anahtarla bir kilidi açarak işlenirse;

3. Kıyafet değiştirerek işlenirse;

4. Salahiyeti olmaksızın resmi sıfat takınarak yapılırsa;

(Değişik cümle: 12/06/1979 - 2248/20 md.) Cezası üç seneden sekiz seneye kadar hapistir.

(Değişik fıkra: 06/06/1991 - 3756/13 md.) Bu maddede yazılı suçlar ikiden fazla kimseler tarafından birlikte yapılır yahut suçun işlenmesinde yukarıda yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse veya sıvı yahut gaz halindeki yakıtları nakleden boru hatlarından veya bunların depolarından işlenirse cezanın yukarı haddi verilir. Yakıt boru hatlarının yakıtın kaybına yol açacak şekilde delinmiş veya tahrip edilmiş olması halinde fiil tamamlanmış sayılır.

Madde 494 - (Değişik madde: 06/06/1991 - 3756/14 md.)

Hırsızlık;

1. Geçici olarak kısa bir süre kullanılıp zilyedine iade edilen veya zilyedin kolaylıkla bulabileceği bir yere bırakılan veya iade edilmek üzere alındığı açıkça anlaşılın ve ücret karşılığı yük ve yolcu taşımacılığına tahsis edilmiş olmayan özel bir ulaşım aracı,

2. Failin müşterek veya iştirak halinde mülkiyetine sahip olduğu mal,

3. Zaruret haline ulaşmayan ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için bir mal,
4. Hasadı veya bozumu yapılmış veya mahsulü toplanmış olmakla beraber henüz tamamı ile kaldırılmamış olan tarladaki başaklar veya bağ kütüklerinde yahut ağaçlarda kalmış mahsuller,

Hakkında işlenirse, faile iki aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıdaki bentlerde yazılı hallerde cürmün kovuşturulması şikayete bağlıdır.

İKİNCİ FASIL : YAĞMA VE YOL KESMEK VE ADAM KALDIRMAK

Madde 495 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

(Değişik fıkra: 28/09/1971 - 1490/14 md.) Her kim, menkul bir malın zilyedini veya cürüm mahallinde bulunan bir başkasını cebir ve şiddet kullanarak veya şahsen veya malen büyük bir tehlikeye düşüreceği beyanı ile tehdit ederek o malı teslimine yahut o malın kendi tarafından zaptına karşı sukut etmeye mecbur kılsa on seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezasına mahkum olur.

Bir malın yağması esnasında veya akabinde fiili icra veya itmam etmek veya malı kaçırmak yahut kendisini veya şerikini cezadan kurtarmak için mal sahibine veya vaka mahalline gelen başkasına karşı cebir ve şiddet veya tehdit icra eden kimse hakkında da aynı ceza hükmolünür.

Madde 496 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/15 md.)

Her kim, bir kimseyi cebir ve şiddet kullanarak veya şahsen veya malen büyük bir tehlikeye düşüreceği beyanı ile tehdit ederek o kimsenin yahut başkasının zararına hukukça hükmü haiz bir senedi vermeye veya imza etmeye yahut koparıp mahvetmeye mecbur bırakılırsa on seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezasına mahkum olur.

Madde 497 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

(Değişik fıkra: 28/09/1971 - 1490/16 md.) Yukarıdaki maddelerde beyan olunan cürümler, geceleyin veya silah ile tehdit ederek işlenirse onbeş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Bu fiiller, yol kesmek suretiyle veya içlerinden velev birisi görünür şekilde silahlı bulunan ikiden ziyade kimseler yahut kıyafetini tebdil etmiş olan şahıslar tarafından işlenirse ağır hapis cezası 20 seneden aşağı olamaz.

Madde 498 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/17 md.)

Bir kimse, her ne suretle olursa olsun hayat veya ırz veya mal hakkında büyük bir zararla korkutularak yahut Hükümet tarafından verilmiş gibi emir göstererek başkasını para veya eşya veya hukukça hükmü haiz bir senet göndermeye veya bir mahalle koymaya veya bunların kendi eline geçmesini temin etmeye mecbur kılsa onbeş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezasına mahkum olur.

Madde 499 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/18 md.)

Her kim, para veya eşya veya hukukça hükmü haiz bir senet almak için bir kimseyi hapseder yahut dağa veya تنها bir mahalle kaldırır, maksadına nail olmamış ise onbeş seneden yirmi

seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır. Maksadına nail olmuş ise cezanın yukarı haddi hükmolunur.

(Değişik fıkra: 21/11/1990 - 3679/24 md.) Her kim, birinci fıkrada gösterilen fiili siyasi veya sosyal maksatlarla veya resmi makamları bir işi yapmaya veya yapmamaya icbar için işlerse müebbet ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 500 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/19 md.)

Her kim, 64 ve 65 inci maddelerde beyan olunan ahvalin maadasında evvelce Hükümete haber vermeksizin adam kaldırma cürmünden maksud olan şeyi elde etmek için şifahi veya tahriri muhabere naklederse üç seneden beş seneye kadar hapis cezasına mahkum olur.

Madde 501 - Bir şahsın herhangi bir vasıta ile kendini bilmiyecek veya müdafaa edemeyecek hale getirilmesi dahi hırsızlık cürmünden cebir ve şiddet sayılır.

Madde 502 - Ceza Kanununun tatbikatında gece vakti, güneş batmasından bir saat sonra başlar ve güneş doğmasından bir saat evvele kadar devam eder.

ÜÇÜNCÜ FASIL : DOLANDIRICILIK VE İFLAS

Madde 503 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/25 md.)

Bir kişiyi kandırabilecek nitelikte hile ve desiseler yaparak hataya düşürüp onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlayan kişiye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve sağladığı haksız menfaatin bir misli kadar ağır para cezası verilir.

Fiili, mağdurda esasen var olan hatadan, hile ve desise kullanmak suretiyle yararlanarak gerçekleştiren kişi hakkında da birinci fıkrada yazılı ceza uygulanır.

Madde 504 - (Değişik madde: 21/11/1990 - 3679/26 md)

Yukarıdaki maddede belirtilen dolandırıcılık suçu;

1. Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla,

2. Sigorta bedelini almak maksadıyla,

3. Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesinin haberleşme araçlarını veya banka veya kredi kurumlarını veya herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunu vasıta olarak kullanmak suretiyle,

4. Yurt dışında iş bulmak, ikamet izni veya vize almak bahanesiyle,

5. Bir kimseyi içinde bulunduğu tehlikeli veya zor durumdan kurtarmak bahanesiyle,

6. Bir kimseyi askerlikten tamamen veya kısmen kurtarmak bahanesiyle,

7. Kamu kurum ve kuruluşlarının veya kamu yararına çalışan hayır kurumlarının zararına olarak,

8. Meslek ve görevlerini yaptıkları sırada avukatlar, dava vekilleri, vekiller veya kurum yöneticileri tarafından,

İşlenirse, faile iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis ve sağladığı haksız menfaatin iki misli kadar ağır para cezası verilir.

Suçun işlenmesinde yukarıda yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse hapis cezasının asgari haddi üç yıl ağır haptir.

Madde 505 - Her kim, kendisinin yahut başkasının menfaatine olarak bir sabi veya mahcurun veya ehil olmayan kimsenin ihtiyaçlarını veya heveslerini veya tecrübesizliğini suistimal ile onlardan birinin veya aharının mazarratına hukukça hükmü havi bir senet alırsa veren şahsın hukuki ehliyeti haiz olmamasından dolayı bu senet hükümsüz sayılmakla beraber faili bir seneden beş seneye kadar hapis olunur ve yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır cezayı nakdi alınır.

Madde 506 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Hileli müflisler hakkında iki seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 507 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Taksiratlı müflisler bir aydan iki seneye kadar hapsolunur.

DÖRDÜNCÜ FASIL : EMNİYETİ SUİSTİMAL

Madde 508 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Her kim başkasına ait olupta iade veya muayyen bir suretle istimal etmek üzere kendisine tevdi veya her ne namla olursa olsun teslim olunan bir şeyi kendisinin veya başkasının menfaatine olarak satar veya rehnedir veya sarf ve istihlak eder yahut ketim ve inkar eyler veyahut tahvil ve tağyir ederse mutazarrır olan kimsenin şikayeti üzerine iki aydan iki seneye kadar hapis ve elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 509 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Bir kimse iade veya muayyen bir suretle istimal etmek üzere kendisine tevdi olunan imzalı ve yazısız bir kağıda sahibinin zararına olarak hukukça hükmü haiz bir muamele yazar veya yazdırır yahut elinde bedelsiz olarak kalmış olan bir senedi istimal ederse mutazarrır olan kimsenin şikayeti üzerine üç aydan üç seneye kadar hapis ve yüz elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkum olur.

Bu imzalı ve yazısız kağıd esasen kendisine tevdi ve teslim olunmayıp da bertakrib ele geçirerek birinci fıkradaki cürmü işlemiş ise altıncı babın üçüncü ve dördüncü fasıllarında beyan olunan ahkama göre ceza verilir.

Madde 510 - Geçen iki maddede yazılı cürümler meslek ve sanat veya ticaret veya hizmet sebebiyle veya emanetçi sıfatiyle veyahut idare etmek için kendisine tevdi olunan veya teminat olarak teslim edilen şeyler üzerinde yapılırsa faili hakkında bir seneden beş seneye kadar hapis cezası tertip olunur ve şikayetname itasına hacet kalmaksızın takibat yapılır.

Madde 511 - 1 - Kaybolmuş bir şeyi bulup ta bulunmuş eşyanın mülkiyetini iktisap hakkında Kanunu Medenide yazılı ahkama riayet etmeksizin temellük iddiasına kıyam eyliyen,

2 - Başkasına ait olup ta bir hata veya tesadüf neticesi olarak eline geçen bir malda mülkiyet iddia eden,

Kimseler mutazarrırın şikayeti üzerine bir seneye kadar hapse ve yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer mücrimin bu eşya sahibi kim olduğunu bildiği tahakkuk ederse ceza iki seneye kadar uzar.

BEŞİNCİ FASIL : EŞYAYI CÜRMİYEYİ SATIN ALMAK VE SAKLAMAK

Madde 512 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md)

Her kim 296 ncı maddede beyan olunan haller haricinde kendisi cürmün irtikabına iştirak etmeksizin bir cürümden hasıl olan para veya sair eşyayı bilerek kabul eder veya saklar yahut satın alır yahut her ne suretle olursa olsun kabul etmek ve saklamak ve satmak hususlarında tavassut eylerse üç seneye kadar hapis ve beş yüz liraya kadar para cezasıyla cezalandırılır. Şu kadar ki tayin edilecek ceza asıl fiil için verilecek cezanın üçte birini geçemez.

Eğer fail bu fiili itiyat etmiş takımından ise bir seneden aşağı olmamak üzere muvakkat sürgün cezasıyla beraber yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilir.

ALTINCI FASIL : HAKKI OLMAYAN YERLERE TECAVÜZ

Madde 513 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, başkasının mutasarrıf olduğu emlak ve araziye tamamen veya kısmen zapt ve tasarruf etmek veya bunlardan intifa eylemek için o arazi ve emlakin hudutlarını değiştirir veya bozarsa iki aydan iki seneye kadar hapsolunur ve 150 liradan 1000 liraya kadar ağır para cezası alınır.

Köy hükmi şahsiyetine ait olduğunu veya öteden beri köylünün müşterek istifadesine terkedilmiş bulunduğunu bilerek mera, harman yeri, yol ve sulak gibi gayrimenkulleri kısmen veya tamamen zapt ve tasarruf eden veya sürüp eken kimse hakkında birinci fıkrada yazılı cezalar tatbik olunur.

Hakkı olmayan bir menfaat elde etmek için umumi veya hususi suların mecrasını değiştiren kimse hakkında da aynı ceza hükmolunur.

Madde 514 - Yukarıki maddede beyan olunan fiiller, şahıslara karşı cebir ve şiddet veya tehdit ile veya içlerinden velev birisi silahlı olmasa bile on kişiden fazla şahıslar tarafından işlenmiş ise ceza bir seneden beş seneye kadar hapis ve yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır cezayı nakdidir.

Madde 515 - Şahıslara karşı cebir ve şiddet kullanarak bir şahsın emlak ve arazisinden istifadesine mani olan kimse bir seneye kadar hapis ve on beş liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılır.

Eğer bu cürüm, içlerinden velev birisi silahlı olan bir kaç kişi yahut silahlı olmasa bile on kişiden fazla şahıslar tarafından ika olunursa ceza bir seneden üç seneye kadar hapis ve elli liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdidir.

YEDİNCİ FASIL : NASI İZRAR

Madde 516 - (Değişik madde: 07/06/1979 - 2245/12 md.)

Bir kimse her ne şekilde olursa olsun diğer bir kimsenin taşınır veya taşınmaz malını yıkar veya yok eder veya bozar ya da bunlara zarar verirse zarar görenin şikayeti üzerine bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eylem:

1. Görevinden ötürü öç almak amacıyla bir memurun zararına,
2. Kişilere karşı şiddet kullanarak veya 493 üncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen araçlardan biri ile,
3. Kamuya ait veya kamu hizmetine veya bir din ve mezhebin ibadetine ayrılmış yapılara veya bunların eklentilerine veya taşınır nitelikteki eşya veya parçalarına ya da askeri yapılar, depolar, tersaneler, fabrikalar, gemiler ya da anıtlar veya heykeller veya eski yapıtlar veya mezarlık ve eklentileri,
4. Setler ya da felaketlere karşı kamunun korunması amacıyla yapılmış koruma araçları ve diğer yapı ya da bir kamu hizmetine ayrılan gereçler ve işaretler,
5. Kanal veya sulamaya ait her türlü doğal veya yapay su yatakları ve bu tür diğer yapılar,
6. Dikilmiş bağ çubukları veya meyveli ağaç veya fidanlar ile gezi yerleri veya alanlardaki ağaçlar,
7. Yakıcı veya patlayıcı maddeler kullanılarak motorlu taşıt araçları,

Üzerinde işlenirse failin göreceği ceza, eylemin özelliğine veya meydana gelen tehlikenin veya zararın ağırlığına veya yıkılan veya bozulan veya zarar verilen şeyin önemine veya değerine göre bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üçbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıdır. (Değişik cümle: 05/02/2003 - 4806 S.K./3. md.) Ancak eylem, ceza infaz kurumları ve tutukevlerine ait bina, araç, gereç veya tesislerine karşı işlenirse veya 7 nci bentteki halde hapis cezası üç yıldan az olamaz.

Bu eylemler hakkında kovuşturma yapılması şikayete bağlı değildir.

Madde 517 - (Değişik madde: 07/06/1979 - 2245/13 md.)

Yukarıdaki maddede belirtilen eylemler Hükümete karşı şiddet veya karşı gelme amacı ya da beş ve daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse, eyleme katılanlar hakkında verilen ceza birinci fıkradaki hallerde üçte bir, ikinci fıkradaki hallerde ise yarı oranında artırılır.

Bu hallerde kamu adına kovuşturma yapılır.

Madde 518 - (Değişik madde: 11/06/1936 - 3038/1 md.)

Her kim bigayrihakkın başkasının arazisine veya bağ ve bahçesine hayvan sokarak veya orada bırakarak bir zarar ika ederse mutazarrırın şikayeti üzerine bu faslın birinci maddesinin ilk fıkrası hükmüne tevfikan ceza görür.

Fail yalnız otlatmak maksadile aharın arazisine hayvan sokmuş veya girmesine göz yummuş ise diğer tarafın şikayeti üzerine göreceği ceza üç aya kadar hapis ve elli liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kayıdsızlık ve teseyyüp eserile bir kimsenin muhrez veya mezru olan arazisine veya bağ ve bahçesine hayvan girmesine sebep olanlar zarar görenin şikayeti üzerine on beş günden bir aya kadar hafif hapse veya on liradan otuz beş liraya kadar hafif para cezasına mahkum olur.

Madde 519 - (Değişik madde: 08/06/1933 - 2275/1 md.)

Yukarıdaki maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı fiillerden tevellüt eden zarar, hayvanı sokan veya girmesine sebep olan şahsa müracaat hakkı olmak üzere hayvan sahibine tazmin ettirilir. Birkaç kimseye ait olarak bir yerde otlatılan hayvanların bir veya bir kaçının yaptıkları zarar birlikte otlayan hayvanların sahiplerine garameten tazmin ettirilir.

Madde 520 - Her kim, başkasının hendek veya sabit çit veya daimi parmaklık ile çevrilmiş olan yerine duhule hakkı olmadığı halde keyfi olarak girer veya bu yerden geçerse sahibinin şikayeti üzerine on beş güne kadar hafif hapse veya on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Bu fiilin tekerrürü halinde failin göreceği ceza bir aya kadar hafif haptir.

Madde 521 - Her kim, bila mucip başkasına ait olan bir hayvanı öldürür veya işe yaramayacak hale koyarsa sahibinin şikayeti üzerine dört aya kadar hapis ve yüz liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer ika olunan zarar, hafif ise yalnız otuz liraya kadar ağır cezayı nakdi ile iktifa olunabilir.

Eğer hayvanın yalnız kıymetine noksan gelmiş ise hapis cezası bir aya ve cezayı nakdi otuz liraya kadardır.

Tarla ve arazisine kuş veya kümes hayvanları girmiş olan şahıs bunları zarar ika ederken görüpte öldürürse cezaen mesul olmaz.

SEKİZİNCİ FASIL : KARŞILIKSIZ YARARLANMA

Madde 521/a - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/16 md.)

Ödeme yeteneği olmadığını bildiği halde;

1. Ücreti karşılığı hizmet veren pansiyon, otel ve han gibi geçici ikamete tahsis edilmiş yerlerde kalan,

2. Ücreti karşılığı hizmette bulunan lokanta ve benzeri yerlerde yiyip içen,

3. Taksi ve benzeri ulaşım araçlarında kendisini bir yerden diğer bir yere taşıtan,

Ve ödemede bulunmayan kimseye onbeş günden üç aya kadar hapis ve borçlu olunan miktarın on katı kadar ağır para cezası verilir.

Bu maddedeki suçların kovuşturması şikayete bağlıdır.

Madde 521/b - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/17 md.)

Ancak bedeli ödendiği takdirde hizmet elde edilebilecek otomatik aletlerden, ödeme yapmadan yararlanana kimseye, fiil daha ağır bir suç oluşturmadığı takdirde onbeş günden üç aya kadar hapis veya yüzbin liradan beşyüzbin liraya kadar ağır para cezası verilir.

DOKUZUNCU FASIL : GEÇEN FASILLAR ARASINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Madde 522 - Onuncu babda beyan olunan cürümlerin işlenmesinde cürmün mevzuu olan şeyin veya ika edilen zararın kıymeti pek fahiş ise mahkeme cürme mahsus olan cezayı yarısına kadar artırır ve eğer hafif ise yarısına ve eğer pek hafif ise üçte birine kadar eksiltir.

Kıymet tayini için cürmün mevzuu olan şeyin yahut vaki zararın cürüm işlendiği zamandaki kıymeti nazarı dikkate alınır. Yoksa failin istihsal eylediği menfaat hesap edilmez.

Eğer fail aynı neviden olan cürümlerden dolayı mükerrer bulunur veya bu babın ikinci faslında yazılı cürümlerden birini işlemiş olursa cezayı tenkise mahal yoktur.

Madde 523 - Bu babın birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fasıllarında ve 516 ncı maddenin birinci fıkrasında ve 518 ve 519 ve 521 inci maddelerinde beyan olunan cürümlerden birini işleyen kimse kendi hakkında bir güne takibat icrasına başlanmadan evvel aldığı iade eylerse yahut işlenen fiilin mahiyetine ve sair ahvale nazaran red ve iade kabil olmadığı takdirde mutazzarının zararını tamamen tazmin ederse göreceği ceza üçte birden üçte ikiye kadar indirilir.

Eğer bu red ve iade veya tazmin hususi takibat esnasında fakat işin mahkemeye verilmesinden evvel vukubulursa failin göreceği ceza altıda birden üçte bire kadar indirilir.

(Ek fıkra: 06/06/1991 - 3756/18 md.) 494 üncü maddenin 2, 3 ve 4 numaralı bentleri ile 521 a ve 521 b maddelerinde yazılı cürümlerden dolayı da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Madde 524 - (Değişik madde: 03/02/1937 - 3112/1 md.)

(Değişik parağraf: 06/06/1991 - 3756/19 md.) Bu babın birinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve sekizinci fasıllarında ve 516 ncı maddenin birinci fıkrası ile 518, 519 ve 521 inci maddelerinde beyan olunan cürümler:

1. Haklarında ayrılık kararı verilmemiş karı kocadan birinin.
2. Usul ve fürudan yahut bu derece sıhri akrabadan birinin veya analık, babalık veya evlatlığın,
3. Faille beraber bir dam altında yaşayan erkek veya kız kardeşin zararına olarak işlenmiş olursa fail hakkında takibat icra olunmaz.

Haklarında ayrılık kararı verilmiş olan karı veya kocanın yahut faille beraber bir dam altında yaşamıyan erkek veya kızkardeşin veya faille beraber bir dam altında yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede sıhri akrabanın zararına olarak işlenmiş ise fail hakkında takibat icrası şikayete bağlıdır. Bu takdirde failin göreceği ceza üçte bir miktar azaltılır.

Madde 525 - (Mülga madde: 15/04/1987 -3352/1 md.)

ONBİRİNCİ BAP : BİLİŞİM ALANINDA SUÇLAR

Madde 525/a - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/21 md.)

Bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutmuş bir sistemden, programları, verileri veya diğer herhangi bir unsuru hukuka aykırı olarak ele geçiren kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve birmilyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemde yer alan bir programı, verileri veya diğer herhangi bir unsuru başkasına zarar vermek üzere kullanan, nakleden veya çoğaltan kimseye de yukarıdaki fıkrada yazılı ceza verilir.

Madde 525/b - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/22 md.)

Başkasına zarar vermek veya kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi veya verileri veya diğer herhangi bir unsuru kısmen veya tamamen tahrip eden veya değiştiren veya silen veya sistemin işlemesine engel olan veya yanlış biçimde işlemesini sağlayan kimseye iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşmilyon liradan ellimilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve ikimilyon liradan yirmimilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Madde 525/c - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/23 md.)

Hukuk alanında delil olarak kullanılmak maksadıyla sahte bir belgeyi oluşturmak için bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutan bir sisteme, verileri veya diğer unsurları yerleştiren veya var olan verileri, diğer unsurları tahrif eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar, tahrif edilmiş olanları bilerek kullananlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Madde 525/d - (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/24 md.)

525/a ve 525/b maddeleri hükümlerini ihlal eden kişiler hakkında, maddelerde yazılı cezalara ek olarak, meslek icrası sırasında veya icrası dolayısıyla suçun işlendiği bir kamu hizmetinden veya meslek veya sanat veya ticaretten altı aydan üç yıla kadar yasaklanma cezası da verilir.

ÜÇÜNCÜ KİTAP : KABAHAHLER

BİRİNCİ BAP : AMMENİN NİZAMINA MÜTEALLİK KABAHAHLER

BİRİNCİ FASIL : SALAHİYETTAR MERCİLERİN EMİRLERİNE İTAATSİZLİK

Madde 526 - (Değişik madde: 28/09/1971 - 1490/20 md.)

(Değişik fıkra: 12/06/1979 - 2248/21 md.) Yetkili makamlar tarafından adli işlemler dolayısıyla ya da kamu güvenliği ve kamu düzeni veya genel sağlığın korunması düşüncesiyle kanun ve nizamlara aykırı olmayarak verilen bir buyruğu dinlemeyen veya bu yolda alınmış bir önleme uymayan kimse, eylem ayrı bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan altı aya kadar hafif hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır.

Şapka iktisası hakkında 671 sayılı Kanunla Türk harflerinin kabul ve tatbikine dair 1353 sayılı Kanunun koyduğu memnuiyet veya mecburiyetlere muhalif hareket edenler iki aydan altı aya kadar hafif hapis veya bin liradan beşbin liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 527 - Her kim, bir musibet ve felaket veya karışıklık yahut cürmü meşhut vukuunda makbul bir özüre müstenit olmaksızın lazımgelen hizmet ve yardımı yapmaktan kaçınır yahut vazifesini yaptığı sırada kendisine müracaat eden memurlara lazımgelen malumat ve tarifati vermekten imtina eylerse otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer vermiş olduğu malumat ve tarifat hakikata mugayir olursa ceza elli liraya kadar hafif cezayı nakdi veya bir aya kadar hafif haptir.

Madde 528 - Bir memura vazifesini yaptığı sırada isim ve şöhret veya sıfat ve sanatını ve mesken ve ikametgahını veya doğduğu yeri yahut sair şahsi evsafını beyandan imtina eden şahıs otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur. Ve eğer hakikat hilafında beyanatta bulunursa bir aya kadar hafif hapis cezasiyle cezalandırılır.

Madde 529 - Her kim, ait olduğu daire tarafından kanuna müsteniden vukubulan memnuiyet hilafı olarak ayin icrasına mahsus mahaller haricinde mezhebi merasim icrasına veyahut umuma mahsus meydanlarda ve yollarda dini ve gayri dini işlere müteallik alaylar tertibine halkı teşvik yahut bunlara riyaset eylerse bir aya kadar hafif hapse veya elli liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur. Eğer işbu fiilden dolayı halk arasında bir heyecan ve karışıklık çıkarsa fail hakkında yukarıdaki cezaların ikisi birden hükmolunur.

İKİNCİ FASIL : CÜRMÜ HABER VERMEKTE ZÜHUL

Madde 530 - Hekim, cerrah, ebe yahut sair sıhhiye memurları şahıslar aleyhinde işlenmiş bir cürüm asarını gösteren ahvalde sanatlarının icabettiği yardımı ifa ettikten sonra keyfiyeti adliyyeye veya zabıtaya bildirmezler yahut ihbar hususunda teahhur gösterirlerse bu ihbar kendisine yardım ettikleri kimseyi takibata maruz kılacak ahval müstesna olmak üzere otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olurlar.

ÜÇÜNCÜ FASIL : MESKÜKATA MÜTEALLİK KABAHAHLAR

Madde 531 - Mecmuu kıymeti yüz kuruştan fazla meskukat veya evrakı nakdiyyeyi sahih zanniyle aldıktan sonra bunların kalp ve taklit olduklarına müttali olan kimse üç gün zarfında bunları nereden ve ne suretle aldığını mümkün mertebe tarif ile beraber hükümete teslim etmezse on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 532 - Her kim, Türkiye'de kanunen tedavül etmekte olan meskukatı mukannen kıymetleriyle kabulden imtina eyleser ise otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

DÖRDÜNCÜ FASIL : MATBAACILIK SANATININ İCRASINA VE MATBU EVRAK NEŞİR VE TEVZİİNE VE İLANAT TALİKINA MÜTEALLİK KABAHAHLAR

Madde 533 - Kanun ve nizamların ahkamına riayet etmiyerek gerek taş ve gerek hurufat matbaacılığını yapanlar ve mihaniki ve kimyevi vasıta ile bir şeyin bir çok nüshalarını çıkartmaktan ibaret her nevi sanatı icra edenler bir aya kadar hafif hapse ve otuz liradan doksan liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum edilir yahut bu cezaların ikisi birden verilir.

Madde 534 - Her kim, salahiyettar merciiden ruhsat almağa bağlı olan ahvalde ruhsat almaksızın umumi mahalde yahut umumun girebileceği yerlerde matbu evrak veya resim yahut el ile yazılmış evrak satar veya dağıtırsa otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Bunlar hükümetin emriyle toplattırılan evrak kabilinden ise faili bir aya kadar hafif hapse ve beş liradan aşağı olmamak üzere 50 liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 535 - Her kim, umumi bir mahalde veya herkesin girebileceği yerde matbu evrak veya resim yahut el yazılı evrakı satar veya dağıtırken halkın huzur ve rahatını kaçırarak surette haykırır yahut havadis neşir ederse yirmi beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer bu havadis yanlış veya uydurma ise fail bir aya kadar hafif hapse yahut elli liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 536 - (Değişik madde: 12/06/1979 - 2248/22 md.)

Her kim, belediyeler, köy ihtiyar kurulları veya yasalarla yetkili kılınmış diğer makamlarca önceden ayrılmış ya da oturan yerler dışında, o yerin en büyük mülkiye amirine yapılacak bir başvuru üzerine ayrılan yerlere, izin almaksızın veya verilen izne aykırı biçimde, basılı olan veya olmayan, elle yapılmış veya yazılmış her türlü resim, yazı ve işaretler veya bunları içeren kağıt, pano, pankart, bant ya da benzerlerini asar veya yapıştırırsa veya izne dayalı olsa bile bu yerleri boyar veya bu yerlere yazı yazar, resim ya da işaret yaparsa, eylem başka bir suç oluştursa bile ayrıca altı aydan bir yıla kadar hafif hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasına çarptırılır.

Bu eylemler yukarıdaki fıkra dışında kalan yerlerde veya kamuya ayrılmış veya kamuya açık veya herkes tarafından görülebilecek yerlerde veya her türlü taşıt araçları veya kamu hizmetlerine ait iletişim araçları veya kamu hizmetine ayrılmış veya özel kişi ve kuruluşlara ait işaret veya levhalar üzerinde işlenirse, eylem başka bir suç oluştursa bile ayrıca bir yıldan iki yıla kadar hafif hapis ve ikibin liradan az olmamak üzere hafif para cezasına çarptırılır.

(Değişik fıkra: 07/01/1981 - 2370/17 md.) Yukarıdaki fıkralarda gösterilen eylemler derneklerin veya benzeri kuruluşların veya kanun dışı vücuda getirilen veya kanuna aykırı faaliyetleri sebebiyle kapatılan dernek veya diğer kuruluşların mensupları tarafından veya onların iştirakiyle veya mensup olmasalar bile bu kuruluşların adına veya adları kullanılarak yapıldığı takdirde sözü edilen fıkralardaki cezalar iki katı olarak hükmedilir. Şu kadar ki hafif hapis cezası iki yılı aşamaz.

Yukarıdaki fıkralardaki eylemleri küçüklere veya ceza ehliyeti olmayan kişilere işletenlere yukarıdaki fıkralar uyarınca verilecek cezalar yarısı kadar artırılır.

Yukarıdaki fıkralardaki eylemler, siyasal veya ideolojik olmayan amaçlarla işlenir ve içeriği bakımından bir suç oluşturmazsa yukarıdaki fıkralarda yazılı cezalar onda birine kadar indirilebilir.

(Mülga fıkra: 13/11/1996 - 4209/1 md.)

Bu maddede suç sayılan eylemlerin işlenmesinden dolayı sebebiyet verilen zararların tazminine ayrıca hükmolunur.

Görenek ve geleneklere göre asılacak kağıt, pano, pankart, bant ya da benzerleri bu madde hükümleri dışındadır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.

Madde 537 - (Değişik madde: 07/01/1981 - 2370/18 md.)

Her kim kamu hizmeti gören daire veya kurumlar veya her türlü eğitim ve öğretim kuruluşlarının yetkilileri tarafından duvarlara yapıştırılmış veya özel yerlerine konulmuş basılı olan veya olmayan her türlü belge, resim, el yazısı kağıt veya levhaları buldukları yerlerden çıkarır ya da yırtar

veya tahrip eder veya bunları her ne biçimde olursa olsun okunamayacak veya içeriklerinin başka biçimde anlaşılmasına sebebiyet verecek şekillere veya işe yaramayacak hale sokarsa eylem başka bir suç oluşturursa bile ayrıca üç aydan altı aya kadar hafif hapse ve bin liradan az olmamak üzere hafif para cezasına mahkum edilir.

Kamu hizmetine tahsis edilmiş binaların veya mabetlerin veya anıt, büst ve heykellerin veya 1710 sayılı Eski Eserler Kanununda sayılı eski eser niteliğindeki taşınır veya taşınmazların, her türlü eğitim ve öğretim kurumlarının veya öğrencilerin toplu halde oturdukları yurt ve benzeri yerlerin veya bunların eklentilerinin herhangi bir yerine basılı olan veya olmayan, elle yapılmış veya yazılmış her türlü yazı, resim ve işaretleri veya bunları içeren kağıt, pano, pankart, bant ya da benzerlerini yetkili memur ve mercilerin önceden verilmiş yazılı müsaadesi olmaksızın asanlar veya koyanlar yahut bunlardan suç konusu teşkil edenlerin asılmasına veya konulmasına müsaade edenler, eylem başka bir suç oluşturursa bile ayrıca bir yıldan iki yıla kadar hafif hapis ve beşbin liradan az olmamak üzere hafif para cezasına mahkum edilir.

İkinci fıkra kapsamındakilerin herhangi bir yerini her ne suretle olursa olsun boyayanlar veya bunlara yazı veya resim ya da işaret yapanlar, yapıştırırlar hakkında da eylem başka bir suç oluşturursa bile ikinci fıkrada yazılı cezalar uygulanır.

Yukarıdaki fıkralarda gösterilen eylemler derneklerin veya benzeri kuruluşların veya kanun dışı vücutte getirilen veya kanuna aykırı faaliyetleri sebebiyle kapatılan dernek veya diğer kuruluşların mensupları tarafından veya onların iştirakiyle veya mensup olmasalar bile bu kuruluşların adına veya adları kullanılarak yapıldığı takdirde sözü edilen fıkralardaki cezalar iki katı olarak hükmedilir. Şu kadar ki hafif hapis cezası iki yılı aşamaz.

Yukarıdaki fıkralardaki eylemleri küçüklere veya ceza ehliyeti olmayan kişilere işletenlere yukarıdaki fıkralar uyarınca verilecek cezalar yarı oranında artırılarak hükmolunur.

(Mülga fıkra: 13/11/1996 - 4209/1 md.)

Bu maddede suç sayılan eylemlerin işlenmesinden dolayı sebebiyet verilen zararların tazminine resen hükmolunur.

Yukarıdaki fıkralardaki eylemler, siyasal veya ideolojik olmayan amaçlarla işlenir ve içeriği bakımından bir suç oluşturmazsa yukarıdaki fıkralarda yazılı cezalar üç aya kadar indirilebilir.

İkinci ve üçüncü fıkralarda gösterilen fiillerin eserlerini derhal ortadan kaldırmayan ve bunların yok edilmesi için gerekli işlemlere girişmeyen yetkililer hakkında bu Kanunun 230 uncu maddesinde yazılı cezalar uygulanır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.

Madde 538 - Her kim, hükümetçe kabul ve tayin olunan suret ve mahallerde efradı ahali tarafından talik olunan evrakı asıldığı andan itibaren üç gün geçmeden çıkarır, yahut yırtar veya sair suretle işe yaramayacak bir hale koyarsa on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

BEŞİNCİ FASIL : RUHSATSIZ TEMAŞA YERLERİ VE SAİR UMUMA MAHSUS YERLER AÇMAK

Madde 539 - Bir kimse salahiyyetkar merciden halkın huzur ve rahatını muhafaza zımnında vukubulan tenbihata riayet etmiyerek umuma mahsus temaşa ve musabaka yerleri açar, yahut

bunları açık tutarsa bir aya kadar hafif hapis cezasına ve on beş liraya kadar hafif hapis cezasına ve on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Tekerrürü halinde cezayı nakdi elli liradan aşağı olamaz.

Madde 540 - Umuma mahsus olan veya umuma açık bulunan yerlerde salahiyettar merciin ruhsatı olmaksızın her nevi oyun ve eğlence tertip eden kimse otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur. Eğer fiil salahiyettar merci tarafından vukubulan men'a muhalif olarak icra edilmiş ise fail bir aya kadar hafif hapis ve elli liraya kadar hafif cezayı nakdiye müstahak olur.

Madde 541 - Açılması salahiyettar merciin müsaadesine mütevakıf olan iş idarehanesi veya herhangi bir taahhüt müessesesini ruhsatsız açanlar otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Tekerrürü halinde bir aya kadar hafif hapis cezası ilave olunur.

Eğer bu müesseseler ruhsat talebinin reddolunmasına rağmen açılmış ise cezayı nakdi yetmiş beş liraya kadar çıkarılır ve bunun tekerrürü halinde cezayı nakdiye iki aya kadar hafif hapis cezası ilave olunur.

Madde 542 - Yukardaki maddede beyan olunan iş idarehanesi veya herhangi bir taahhüt müessesesi müdürü kanunen tayin edilen veya salahiyettar merci tarafından verilen tenbihata mugayir hareket ederse yirmi liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Tekerrürü halinde cezayı nakdiye on beş güne kadar hafif hapis ve bir aya kadar meslek ve sanatın tatili cezaları ilave olunur.

Madde 543 - Her kim olursa olsun tutulacak deftere kayıt etmek veya beyanname veya ihbarname vermek mecburiyeti hakkında nizamın tayin ettiği kaidelere tevfiği hareket etmeksizin ücretle bir kimseye yatacak yer verirse yahut onu pansiyoner olarak kabul ederse on liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Tekerrürü halinde cezayı nakdi otuz liraya kadar hüküm olunur.

Eğer bu hareket, hükümet tarafından vukubulan memnuiyete karşı icra olunursa fail yirmi beş liraya ve tekerrürü halinde on beş liradan doksan liraya kadar hafif cezayı nakdi ile cezalandırılır.

ALTINCI FASIL : DİLENCİLİK

Madde 544 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, çalışmaya muktedir olduğu halde dilencilik ederken tutulursa bir haftadan bir aya kadar hafif hapis cezasıyla cezalandırılır.

Tekerrürü halinde hafif hapis cezası bir aydan aşağı olamaz.

Madde 545 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, 15 yaşından aşağı çocukları toplayıp dilencilik ettirir veya velayet ve vesayeti altında bulunan yahut kendisinin muhafazası ve nezaretine tevdi olunan 15 yaşından aşağı bir küçüğün dilenmesine veya bir kimsenin o küçüğü dilencilikte kullanmasına müsaade ederse üç aydan

aşağı olmamak üzere hafif hapis ve 100 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasıyla cezalandırılır.

YEDİNCİ FASIL : HALKI RAHATSIZ EDEN HAREKETLER

Madde 546 - Her kim, gürültü veya velvele ile mutat hilafı olarak çan ve alati saire çalarak yahut kanun ve nizam ahkâmına muhalif surette gürültülü bir meslek ve sanat icar eyliyerek halkın veya meclis ve mahfillerin meşguliyet veya huzur ve rahatını ihlal ederse on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Bu fiil gece yarısından iki saat evvelinden sonra işlenirse hafif cezayı nakdi otuz liraya kadardır.

Mükerrirler hakkında birinci fıkrada muharrer ahvalde otuz ve ikinci fıkrada muharrer halde elli liraya kadar hafif cezayı nakdi hükmolunur.

Madde 547 - Her kim, itidal ve muvazene haricinde veya çirkin ve ayıp görünen sair herhangi bir hal ile başkasını alenen incitir veya huzur ve rahatını ihlal ederse on beş güne kadar hafif hapse veya otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 548 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/ 1 md.)

Her kim, umumi bir mahalde yahut umuma açık yerlerde yalan uydurarak başkasını zarara sokacak veya halkın huzurunu bozacak suretlerle saffetinden istifadeye kalkarsa bir aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezasıyla mahkum edilir.

İKİNCİ BAP : AMMENİN SELAMETİNE MÜTEALLİK KABAHAHLER

BİRİNCİ FASIL : SİLAH VE ECZAYI NARİYEYE AİT KABAHAHLER

Madde 549 - (Değişik madde: 10/06/1949 tarih ve 5435/1 md.)

Merciinden ruhsat almaksızın kanuna göre memnu olmayan silahları şehir ve kasaba içinde taşıyanlar, onbeş günden üç aya kadar hafif hapis veya otuz liradan beşyüz liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır.

Madde 550 - Her kim olursa olsun silah taşımak için resmi ruhsatı olsa bile aşağıda sayılan işlerden birini işlediği takdirde kendisinden otuz liraya kadar hafif cezayı nakdi alınır:

1 - Mezkur silahlardan birini on beş yaşından aşağı bir çocuğa yahut silah kullanmak bilmeyen veya temyize muktedir olmayan bir şahsa vermek veya taşımasına müsaade etmek,

2 - Bu silahın zikrolunan kimseler eline kolaylıkla geçmesini men için muhafazası hususunda lazımgelen tedabiri ittihaz etmemek,

3 - Bir çok kimselerin toplanmış olduğu mahallerde dolu silah taşımak,

tan ibarettir.

Madde 551 - Her kim, hükümetten ruhsat almaksızın mazarratı mucip olacak surette sanayii nariye icra, yahut infilak edici mevad iş'al eder yahut tehlikeli yahut herkesi rahatsız edecek surette bir takım ecza patlatır veya iş'al eylerse yahut meskun bir mahalde veya civarında veya umuma mahsus yol üzerinde veya bu yola doğru zaruret olmaksızın silah atarsa elli liraya kadar

hafif cezayı nakdiye mahkum olur ve buna vak'anın şiddetine göre otuz güne kadar hafif hapis cezası da ilave olunabilir.

İKİNCİ FASIL : BİNA YIKILMASI VE TAMİRATTA İHMAL

Madde 552 - Bir kimsenin planını tanzimde veya inşasında iştirak etmiş olduğu bir bina kendi dikkatsizliği veya maharetsizliği neticesi olarak başkasına tehlike vermeksizin yıkılırsa o kimse yirmi beş liradan aşağı olmamak üzere hafif cezayı nakdiye mahkum olur ve buna meslek ve sanatın tatili cezası da ilave olunabilir.

Bu maddenin ahkamı, inşaat ve tamirata mahsus iskelelerin ve köprülerin yıkılması halinde dahi tatbik olunur.

Madde 553 - Bir bina veya sair inşaat başkasına tehlike verebilecek surette tamamen veya kısmen yıkılmağa meyil edipte mal sahibi veya vekili yahut bina ve inşaatın muhafazası veya nezaretiyle mükellef olan kimse tehlikeyi gidermek için lazım gelen tedbirleri almadığı takdirde yirmi beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur. Salahiyettar merciin tenbih ve ihtarına itaat etmemesi halinde cezayı nakdi elli liraya kadardır.

Madde 554 - Böyle bir bina veya sair inşaat tamamen veya kısmen yıkılırsa yıkılmanın icabatından olan daimi tehlikeyi tamirat veya sair vasıtalarla izailede ihmal veya müsamaha eden otuz liradan aşağı olmamak üzere hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

ÜÇÜNCÜ FASIL : AMMENİN HİZMETİNE TAALLUK EDEN İŞARETLER VE ALETLERE DAİR KABAHAHLER

Madde 555 - Herkesin gelip geçtiği yerlerde yapılmakta olan bazı ameliyat veya bırakılan bazı eşyadan mütevellit tehlikeyi men için nizamına tevfikan konulması icap eden işaret ve maniaları koymakta ihmal edenler otuz liraya kadar ve bu işaretlerin keyfi surette mahallini değiştirenler on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur. Her iki fıkrada muharrer ahvalde tehlikenin vahametine göre cezayı nakdilere on beş günden bir aya kadar hafif hapis cezası da ilave olunabilir.

Madde 556 - Umumi tenvirata mahsus ışıkları keyfi surette söndürenler otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 557 - Ateş kullanan esnaftan dükkan ve fırın ve fabrikalarını zaman zaman temizleyip tamir etmeyenler beş liradan otuz liraya kadar hafif cezayı nakdi ile cezalandırılır.

DÖRDÜNCÜ FASIL : ÖTE BERİ ATMA

Madde 558 - Halkın gelip geçeceği yerlere veya bir kaç ailenin müşterek avlusuna insanı yaralıyacak veya üstünü kirletecek bir şey atan veya döken kimse on güne kadar hafif hapis veya on liraya kadar hafif cezayı nakdi ile cezalandırılır.

Madde 559 - Her kim lazım olan ihtiyatı ifa etmeksizin halkın geçtiği caddeler ve sokaklar üzerindeki pencerelere, damlara, taraçalara veya buna benzer yerlere düştüğü halde geçenleri yaralıyacak veya kirletecek şeyler koyar veya atarsa on liraya kadar hafif cezayı nakdi hükmolunur.

Fail malum olmadığı takdirde ceza, fiili menedecek iktidarda bulunmak şartıyla binanın müdürüne veya zilyedine hükmedilir.

BEŞİNCİ FASIL : DELİLERİN MUHAFAZASINDA İHMAL KABAHAHLERİ

Madde 560 - Muhafazası altında bulunan delileri serbest bırakan yahut muhafızı olduğu deliler kurtulup kaçtıkları zaman derhal ait olduğu daireye malumat vermiyen kimse yirmi beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 561 - Her kim, ait olduğu daireye derhal malumat vermeksizin ve mezuniyet lazım gelen hususatta mezuniyet almaksızın akıl hastalığına müptela olduğunu bildiği bir kimseyi muhafaza için kabul eder veya böyle bir kimseyi kendi başına bırakırsa beş liradan elli liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur ve buna ahvalin vahametine göre bir aya kadar hafif hapis cezası da ilave olunur.

Madde 562 - Fail bir tımarhane müdürü veya tababet mesleki mensuplarından birisi olduğu takdirde geçen maddelerde yazılı cezalara meslek ve sanatın tatili cezası dahi ilave olunur.

ALTINCI FASIL : ARABA VE HAYVANLARIN İDARE VE MUHAFAZASINDA KUSUR

Madde 563 - Bir kimse nizamına tevfiikan ihtiyat tedbirleri almaksızın mülkiyeti veya muhafazası altında bulunan vahşi ve sair tehlikeli hayvanları başı boş bırakır veya muhafazasında ihmal ederse yahut kuduz hastalığı ile şüpheli hayvanatı hemen ait olduğu daireye malumat vermezse on beş güne kadar hafif hapis cezasına mahkum olur.

Madde 564 - Bir kimse bağılı veya bağısız koşum veya binek hayvanını açık yerlerde muhafaza etmez veya kendi kendine bırakır ve kafi dikkatle sevk etmez veya tecrübesiz kimselere verir veya sağlamca bağlamamasından veya takayyütle sevk etmemesinden veya azdırıp korkutmasından dolayı başkasını tehlikeye maruz kılarırsa bir aya kadar hafif hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eğer fail, ruhsatnameye tabi arabacı ve sürücü ise bir aya kadar meslek ve sanatın tatili cezası da ilave olunur.

Madde 565 - Bir kimse caddelerde ve umumun gelip geçtiği yerlerde veya umuma açık mahallerde hayvanları ve arabaları ve otomobilleri şahıslar ve eşyanın emniyetine tehlike verecek tarzda sevk ve idare ederse yirmi güne kadar hafif hapse ve yirmi liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer fail ruhsatnameye tabi arabacı ve şoför ve sürücü ise bir aya kadar meslek ve sanatın tatili cezası da ilave olunur.

YEDİNCİ FASIL : HALKI TEHLİKEYE MARUZ BIRAKACAK SAİR KABAHAHLER

Madde 566 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, dikkatsizlik veya tecrübesizlik neticesi olsa bile her ne suretle olursa olsun şahıslara bir zarar veya eşyaya mühim bir ziyan vukuu tehlikesini tevhit ederse 15 günden aşağı olmamak üzere hafif hapis veya 50 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasına mahkum edilir.

Eğer fiil, aynı zamanda sanayii nefiseye ve ticaret ve sanayie mütaallik kavanin ve nizamata muhalefet cürmünü teşkil etmiş olur ve kanunen ona mahsus başka ahkam tayin edilmemiş bulunursa verilecek ceza bir ay hafif hapisten veya 100 lira hafif para cezasından aşağı olamaz ve bu halde bir aya kadar meslek ve sanatın tatili cezası da hükmolunur.

ÜÇÜNCÜ BAP : AHLAKI UMUMİYEYE MÜTEALLİK KABAHAHLER

BİRİNCİ FASIL : KUMAR

Madde 567 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, umuma mahsus veya umuma açık yerlerde kumar oynatır veya oynatmak için yer gösterirse bir aydan altı aya kadar hafif hapis ve 250 liradan 500 liraya kadar hafif para cezasına ve tekrürü halinde iki aydan bir seneye kadar hafif hapis ve 500 liradan 1.000 liraya kadar hafif para cezasına mahkum olur.

Kumar oynanan yerde bulunup kumar oynamaya yarıyan veya kumar oynamaya tahsis olunan mevat ve alat ile ortada bulunan eşya ve para zapt ve müsadere olunur.

Fail:

1. Bu fiilleri itiyat edinmiş bulunduğu;

2. Birinci fıkrada beyan olunan kabahatin irtikabında kumar oynayanlara karşı banko tutan olduğu takdirde yukardaki fıkralarda yazılı cezalar bir misli artırılarak hükmolunur ve bu son halde üç aya kadar meslek ve sanatın tatili cezası da ilave edilir.

Madde 568 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, yukardaki maddede beyan olunan kabahate iştirak etmeksizin umumi veya umuma açık mahalde kumar oynarsa bir aya kadar hafif hapis ve 50 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır.

Tekerrürü halinde ceza on günden iki aya kadar hafif hapis ve 100 liradan 200 liraya kadar hafif para cezasıdır.

Madde 569 - Ceza kanununun tatbikında kumar, kazanç kasdiyle icra kılınıp kar ve zarar baht ve talihe bağlı bulunan oyunlardır.

Madde 570 - Yukarki maddelerde beyan olunan kabahatler için hususi içtimalara mahsus olsa bile kumar alat ve edevatının kullanılması için bir ücret alınan yerlerle oyun oynamak mutata olan yerler ve duhuliyeye verilmese bile oyun oynamak isteyen herkesin girebileceği mahaller, umuma açık yerlerden sayılır.

İKİNCİ FASIL : SARHOŞLUK

Madde 571 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Her kim, umumi veya umumun girebileceği yerlerde halkın rahatını bozacak veya rezalet çıkartacak surette ve aşikar bir halde sarhoş olarak yakalanırsa on beş günden aşağı olmamak üzere hafif hapis veya 50 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasıyla mahkum olur.

Madde 572 - (Değişik madde: 09/07/1953 - 6123/1 md.)

Yukarki maddede gösterilen surette sarhoş olup da başkasına tecavüz ve umumun istirahatini selbedenler iki aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile cezalandırılır.

Sarhoşluğu itiyat derecesine vardiyanlar altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapse mahkum olurlar.

İki defa mahkum olduktan sonra aynı fiili tekrar işleyenler o fiili itiyat etmiş sayılır.

Madde 573 - (Değişik madde: 02/06/1941 - 4055/1 md.)

Sarhoşlukta itiyadı iptila derecesine varmış olanların salahlı tıbben tebeyyün edinceye kadar bir hastanede muhafaza ve tedavisine hükmolunur. Mahkum, hastane olmıyan yerlerde ise hastane bulunan yere gönderilir.

Madde 574 - Umumi veya umuma açık yerlerden birinde meşrubat ve sair müskir mevaddı tedarikle birinin serhoşluğuna sebebiyet veren veya bu mevaddı zaten serhoş bir kimseye tedarik eden şahıs otuz liradan elli liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Her nerede olursa olsun on sekiz yaşını doldurmamış bir gence veya akıl ve şuurunun zaafı sebebiyle tabii halde olmadığı zahir bulunan bir kimseye müskirat verenler, iki aya kadar hafif hapse mahkum olur. Eğer fail, müskirat satıcısı ise muvakkaten meslek ve sanatının tatiline de hüküm olunur.

Madde 575 -Yukarıdaki maddenin ilk fıkrasında beyan olunduğu veçhile bir kimsenin serhoşluğuna sebebiyet veren şahıs, kendini idareye muktedir olamayacak derecede bulunan serhoşu muhafaza için tedabir ittihaz etmeyip sokağa bırakırsa mezkur fıkrada münderiç cezadan başka üç günden bir aya kadar hafif hapis cezasıyla dahi mücazat olunur.

ÜÇÜNCÜ FASIL : EDEBE MUHALİF HAREKETLER

Madde 576 - Bir kimse edebe muhalif bir surette halka görünür, veya bir yerini gösterir veyahut söz, şarkı ve sair suretle halkın edep ve nezahatine tecavüz eyleirse bir aya kadar hafif hapse veya beş liradan otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

DÖRDÜNCÜ FASIL : HAYVANLARA KÖTÜ MUAMELE

Madde 577 - Bir kimse hayvanlara karşı insafsızca hareket eder veya lüzumsuz yere döver veya yaralar yahut aşikar surette haddinden fazla yorulacak derecede zorlarsa on liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

DÖRDÜNCÜ BAP : MÜLKÜN HİMAYESİNE MÜTEALLİK KABAHAHLER

BİRİNCİ FASIL : KENDİNİN OLDUĞU İSBAT OLUNAMIYAN EŞYAYI TAŞIMAK

Madde 578 - Bir kimse, dilencilikle veya hırsızlık ve yağma ve garet ve yol kesmek veya dolandırıcılık ve hırsız yataklığı ile mahkum olduktan sonra üzerinde kendi haliyle mütenasip olmayan para ve eşya zuhur eder ve bunlara meşru surette malik olduğunu isbat edemezse iki aya kadar hafif hapis cezasına mahkum olur.

Böyle bir kimse üzerinde taklit ve tağyir olunmuş veya yaptırılmış anahtar veya kilitleri açmağa veya zorlamağa mahsus alat ve maymuncuk zuhur eder ve bunları o anda meşru surette nerede kullanacağını tayin edemezse iki aya kadar ve eğer bunlar gece vakti elinde zuhur etmiş ise iki aydan altı aya kadar hafif hapis cezasına mahkum olur ve üzerinde zuhur eden eşya müsadere olunur.

İKİNCİ FASIL : TİCARET MUAMELATINDA VE REHİN ALMAKTA LAZIM OLAN TEDABİRİN İHMALİ

Madde 579 - Her kim, arzeden şahsın şerait ve ahvaline veya talep ve kabul edilen fiata nazaran bir cürüm mahsulü olduğu görülen eşyayı evvelemirde meşru menşei tahkik etmeksizin satın almak veya rehin veya emanet veya alacağını istifa suretiyle alırsa on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Eğer fail, bundan evvelki maddede beyan olunan şahıslardan ise ayrıca iki aya kadar hafif hapis cezası da hüküm olunabilir. Eşyanın meşruiyetini isbat edenler ceza görmezler.

Madde 580 - Bir kimse bir parayı aldıktan ve eşyayı iştiradan veya herhangi bir suretle ele geçirdikten sonra menşei gayri meşru olduğuna vakıf olupta derhal merciine malumat vermekte ihmal ederse otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur ve buna yirmi güne kadar hafif hapis cezası da ilave olunabilir.

Madde 581 - Bir kimse kıymetli eşya veya eşyayı müstamele ticareti ile veya rehin almakla meşgul olupta bu gibi ticaret ve mesleğe dair olan nizamata ve kavanın ahkamına riayet etmediği takdirde bir aya kadar hafif hapse veya elli liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Aynı fiilin tekerrürü halinde on beş günden iki aya kadar hafif hapis cezasıyla beraber meslek ve sanatın tatili cezası dahi ilave olunur.

ÜÇÜNCÜ FASIL : ANAHTAR VE MAYMUNCUK ALIM SATIMI VE KİLİTLERİN GAYRİ MEŞRU AÇILMASI

Madde 582 - Demirci ve çilingir ve sair sanat sahipleri her rast geldiğine maymuncuk satar veya tevdi eder veya balmumu kalıbı ve sair basılmış ve ölçüsü alınmış numuneler üzerine bunların kullanılacağı yerin veya eşyanın kendisince maruf sahip veya vekilinden başkası için her cins ve nevi anahtarlar imal ederse iki aya kadar hafif hapse ve otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olur.

Madde 583 -Bir şahsın talebi üzerine kilit veya buna mumasil bir şeyi açmağa davet olunan demirciler ve çilingirler ve sair bu nevi sanatkarlar açtırmak isteyen şahsın o yerin veya şeyin sahibi veya bunun vekili olduğunu tahkik etmeden açarlarsa yirmi güne kadar hafif hapse ve yirmi liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olurlar.

DÖRDÜNCÜ FASIL : GAYRİ MEŞRU ÖLÇÜ VE KİLE VE TARTI KULLANMAK

Madde 584 - Dükkan ve mağaza sahipleri, kanunun tayin ettiği kile ve tartı ve ölçünün gayri bir kile ve tartı ve ölçü kullanırlarsa otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkum olurlar. Aynı fiilin tekerrürü halinde cezayı nakdi yüz liraya kadar artırılır veya üç aya kadar hafif hapis ile cezalandırılır.

Madde 585 - Hususi kanunlarda men olunupta cezası 1274 tarihli ceza kanununun bir fasıl veya maddesine matuf bulunan ahvalde bu kanunun o cürme veya kabahate taalluk eden maddesi tatbik olunur.

Madde 586 - Hususi kanunlarda men olunupta cezası 1274 tarihli ceza kanununun 99 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına atfolunmuş olan ahvalde bu kanunun 526 ncı maddesi mer'idir.

Madde 587 - Elyevm meri olup cinayet, cünha ve kabahat taksimatına müstenit ahkamı havi bulunan kanunlarda münderiç (mücazati terhibiye)ve (cinayet) tabirleri badema ceza kanununda muharrer müebbet veya muvakkat ağır hapis ve beş seneden fazla hapis ve hidematı ammeden müebbeden memnuiyet ve müebbet sürgün cezaları ile bunları müstelzim cürümlere, (mücazati tedibiye) ve (cünha) tabirleri beş sene ve beş sene kadar hapis ve muvakkat sürgün ve ağır

cezaýı nakdi ile bunları müstelzim cürümlere ve (mücazâtı tekdiriye) tabiri de hafif hapis ve hafif cezaýı nakdi ve meslek ve sanatın tatili cezalarıyla bunları müstelzim fiillere, masruf olacaktır.

Madde 588 - Hususi kanunlarda müstakillen mevzu olan veya bu kanunun meriyete girdiği tarihte katileşmiş bulunan cezalardan müddetçe muadil olmak üzere kürek cezaları hapis ve kale bentlik cezaları nefi suretiyle infaz olunur.

Madde 589 - (Mülga madde: 11/06/1936 - 3038/2 md.)

Madde 590 - 1274 tarihli Ceza Kanunu ve zeyilleri ilga edilmiştir. Sair kanunların da bu kanuna muhalif ahkamı mülgadır.

Ek Madde 1 - (Ek madde: 07/12/1988 - 3506/4 md.)

Nisbi nitelikteki vergi ve resim cezaları, nisbi para cezaları ve tazminat kabilinden olup mütezayit nispete tabi bulunan para cezaları hariç olmak üzere, kanun ve tüzüklerde alt ve üst sınırları veya bunlardan biri gösterilen veya hiç gösterilmeyen veya sabit bir rakam olarak gösterilmiş bulunan para cezalarından (idari ve disiplin para cezaları dahil);

a) (Değişik bent: 28/07/1999 - 4421/4 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk kurulduğu tarihten önce yürürlüğe girmiş bulunan bütün kanun ve tüzüklerde yazılı olup da, daha sonraki tarihlerde Türkiye Büyük Millet Meclisince miktarına dokunulmamış olan para cezaları otuzdokuzbinüçyüz misline,

b) (Değişik bent: 28/07/1999 - 4421/4 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul olunup da;

1) 31/12/1939 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları yirmiüçbinbeşyüzseksen misline,

2) 01/01/1940 tarihinden 31/12/1945 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları onbeşbinyediyüzyirmi misline.

3) 01/01/1946 tarihinden 31/12/1959 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları yedibinsekizyüzaltmış misline,

4) 01/01/1960 tarihinden 31/12/1970 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları üçbindokuzyüzotuz misline,

5) 01/01/1971 tarihinden 31/12/1977 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları ikibinüçyüzellisekiz misline,

6) 01/01/1978 tarihinden 31/12/1980 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları yediyüzseksenaltı misline,

7) 01/01/1981 tarihinden 31/12/1987 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları üçyüzdoksanüç misline,

8) 01/01/1988 tarihinden 31/12/1993 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları oniki misline,

9) 17/10/1996 tarihli ve 4199 sayılı, 21/05/1997 tarihli ve 4262 sayılı Kanunlarla değişik 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu müstesna olmak üzere, 01/01/1994 tarihinden 31/12/1998 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları sekiz misline,

çıkarılmıştır.

Ek Madde 2 - (Değişik madde: 28/07/1999 - 4421/5 md.)

- a) Ek 1 inci madde kapsamına giren,
- b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yürürlüğe giren,
- c) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kabul edilen,

Kanunlardaki para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 04/01/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılarak uygulanır.

Ek Madde 3 - (Ek madde: 07/12/1988 - 3506/4 md.)

Kanunlarda alt veya üst sınırlarından biri veya bunlardan her ikisi gösterilmemiş olmakla birlikte, alt ve üst sınırları arasında uygulama yapılmasını gerektiren nitelikteki para cezalarının alt ve üst sınırlarının tespitinde, bu Kanunun 19 ve 24 üncü maddelerindeki alt ve üst sınırlar esas alınır.

Ek Madde 4 - (Ek madde: 07/12/1988 - 3506/4 md.)

Hükmedilecek ağır ve hafif para cezaları; bu Kanunun 19 ve 24 üncü maddelerindeki alt sınırları gösteren miktarların, Ek 2 nci maddeye göre uygulanan yeniden değerleme oranıyla çarpımı sonucu elde edilecek miktarlardan az olamaz.

Ek Madde 5 - (Ek madde: 07/12/1988 - 3506/4 md.)

Para cezasının üst sınırının gösterilmemiş olması halinde hükmedilecek ağır ve hafif para cezaları, ilgisine göre bu Kanunun 19 ve 24 üncü maddelerindeki üst sınırları gösteren miktarların, Ek 2 nci maddeye göre uygulanan yeniden değerleme oranıyla çarpımı sonucu elde edilecek miktarları geçemez.

Ek Madde 6 - (Ek madde: 28/07/1999 - 4421/7 md.)

Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi ile 5 inci maddesinin altı ve dokuzuncu fıkralarındaki miktarlar için de Ek 2 nci madde hükmü uygulanır.

Geçici madde 1 - (Ek madde:04/03/2004 - 5106 S.K./1.mad)

31.12.1987 tarihinden evvel işlenmiş suçlarla ilgili olarak mahkemeler tarafından yapılan yargılamalar sonucunda; haklarında mahkûmiyet kararı verilenlerden, bu Kanunun yayımı tarihinden önce bihakkın tahliye olanlar ile şartlı salıverilenlerin Türk Ceza Kanununun 122 ve 123 üncü maddelerindeki süreler ve 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 417 nci maddesinin (2) ve (3) numaralı bentlerinde yer alan koşullar aranmaksızın; talep halinde mahkemelerce memnu haklarının iadesine karar verilir.

Madde 591 - İşbu kanun 1926 senesi temmuzunun birinci gününden itibaren mer'idir.

Madde 592 - İşbu kanunun icrasına Adliye Vekili memurdur.

KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

10/06/1949 TARİHLİ VE 5435 SAYILI KANUNUN HÜKÜMLERİ:

Geçici Madde - Bu Kanunun 21/01/1983 tarih ve 2790 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesi ile 01/05/1985 tarih ve 3192 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesi 07/12/1988 tarih ve 3506 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

09/07/1953 TARİHLİ VE 6123 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDELERİ:

Geçici Madde 1 - (Değişik madde: 31/05/1957 - 6988/1 md.)

13 üncü maddenin mutazammın bulunduğu birinci devre hücre cezası, kafi miktarda hücre inşaatı ikmal edilinceye kadar Adliye Vekaletince peyderpey tatbik olunur.

Bu sebeple haklarında hücre cezası tatbik edilememiş olan ağır hapis cezası mahkumları buldukları ceza evlerinde cezalarının yarısını ikmal ettikleri ve diğer evsafı da haiz buldukları takdirde iş esası üzerine müesses ceza evlerine nakledilebilirler. Bu gibiler 16 ncı maddedeki meşrutan tahliye hakkından da istifade edebilirler.

Geçici Madde 2 - (Değişik madde: 31/05/1957- 6988/1 md.)

Çalışma mecburiyetinin tatbikini mümkün kılacak ceza evleri ikmal edilinceye kadar buldukları ceza evlerinde ikinci devre mahkumiyet müddetlerinin en az dörtte birini iyi hal ile geçirmiş olup da Adliye Vekaletince tesbit edilecek yaş, meslek ve kabiliyeti haiz olanlar ve yine Vekaletçe tayin olunacak suçların failleri iş esası üzerine müesses ceza evlerine nakledilebilirler. Bu takdirde 2 nci ve 3 üncü devre cezaları buralarda çektirilir.

İş esası üzerine müesses ceza evlerinin istiap haddi yukarki fıkra mucibince nakledilecek mahkumları çalıştırmıya kafi gelmediği ahvalde bunlar, geceyi buldukları cezaevinde geçirmek şartıyla ve rayiç ücretin üçte ikisinden aşağı olmamak üzere amme menfaatine uygun işlerde muhafaza altında çalıştırılabilirler.

Geçici Madde 3 - (Ek madde: 02/07/1954 - 6434/1 md.)

6123 sayılı kanunun mer'iyete girdiği 01/08/1953 tarihinden önce iş esasına müstenit yeni ceza evlerinde 3 ve 4 üncü devrelere geçmeye hak kazanmış mahkumlar hakkında eski kanun ahkâmı tatbik olunur.

06/07/1960 TARİHLİ VE 15 SAYILI KANUNUN 3 ÜNCÜ MADDESİ:

Madde 3 - Yukarıki madde hükmü, bu kanunun yürürlüğe girmesi tarihinden önce işlenmiş olan ve Türk Ceza Kanununun 125 - 133, 141, 142, 146, 149, 150 ve 163 üncü maddelerinde yazılı bulunan Vatana hiyanet suçları hakkında da uygulanır.

12/06/1979 TARİHLİ VE 2248 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ:

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun 7, 20 ve 24 üncü maddeleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce asliye ceza ve ağır ceza mahkemelerinde açılmış bulunan kamu davalarına uygulanmaz.

07/01/1981 TARİHLİ VE 2370 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ:

Geçici Madde - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bu Kanunla kaldırılan ek 5-9 maddelerindeki haller ayırık olmak üzere bu Kanunun 1 inci maddesiyle değiştirilen Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi kapsamına giren bir suçtan dolayı açılmış bulunan davalarda sanığın sorgusunun yapılmış olması, anılan madde hükümlerinin uygulanmasına engel olmaz. Ancak karara bağlanmış davalarda sözü edilen madde hükümleri uygulanmaz, kesinleşmiş mahkumiyet hükümleri aynen yerine getirilir.

11/05/1981 TARİH VE 3445 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDELERİ:

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, Türk Ceza Kanununun 480 ve 482 nci maddelerinin neşir yoluyla veya radyo ve televizyon veya benzeri kitle haberleşme araçlarıyla işlenmeleri sebebiyle 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 344 üncü maddesinin 5 inci bendi uyarınca açılmış olan davalara, açıldıkları tarihteki geçerli olan usul hükümleri dairesinde bakılmaya devam olunur.

Geçici Madde 2 - Türk Ceza Kanununun 426, 427, 428 inci maddeleri ile 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanununun 7 ve ek 2 nci maddelerine göre verilen cezaların onda dokuzu affedilmiştir. Ancak, infaz edilecek para cezası otuzmilyon lirayı geçemez. Tahsil edilmiş para cezaları iade olunmaz.

07/12/1988 TARİHLİ VE 3506 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDELERİ:

Geçici Madde 1 - 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının uygulanması sebebiyle kanun yollarına başvurulamamış hükümlere karşı, hükümlü, müdahil ve Cumhuriyet savcısı ceza infaz edilmiş olsa bile, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içerisinde Kanun yollarına başvurabilirler.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunun yayımı tarihinden önce haklarında, ağır hapis hariç olmak üzere, bir yılı aşmamak kaydıyla altı aydan fazla hürriyeti bağlayıcı ceza verilmiş olanlar bu cezaları infaz edilmiş olsa bile bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde hükmü veren mahkemeye başvurarak 647 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin tatbikini talep edebilirler. Bu takdirde mahkeme dosyayı yeniden ele alarak talep hakkında bir karar verir.

Mahkeme talep doğrultusunda karar verdiği takdirde;

a) Daha önce infazı tamamlanan hürriyeti bağlayıcı cezanın çevrildiği para cezası veya tedbir yeniden infaz edilmez. Ancak bu değişiklik Adli Sicil kaydına işlenir.

b) Devam etmekte olan infazlarda ilgili derhal tahliye olunur ve infaz kurumunda geçen süreler 647 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki miktarların alt sınırı esas alınarak mahsup edilir.

Geçici Madde 3 - 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinde bu Kanunla yapılan değişiklikten yararlanabilecek olanlar, Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde hükmü veren mahkemeye başvurarak, cezanın ertelenmesi yönünden durumlarının yeniden incelenmesini isteyebilirler. Bu takdirde mahkeme dosyayı yeniden ele alarak talep hakkında bir karar verir.

Geçici Madde 4 - Bu Kanunla, Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi kapsamına alınan suçları işlemiş olup da, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce haklarında tahkikata başlanmış veya kamu davası açılmış veya mahkumiyet hükmü verilmiş olanların, yürürlük tarihini izleyen iki ay içinde 119 uncu maddedeki şartları yerine getirerek ödemede bulunmaları halinde haklarında;

1. Hazırlık tahkikatında, takibata yer olmadığına,

2. Açılmış davaların ortadan kaldırılmasına,

3. Mahkumiyet hükmünün verilmemiş sayılmasına, Karar verilir. Bu suçlardan tutuklu veya hükümlü olanlar derhal tahliye edilirler.

Tutuklu ve hükümlülerin bakiye hürriyeti bağlayıcı cezalarına karşılık ödemeleri gereken para cezasının hesaplanmasında beher gün karşılığı olarak 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde belirtilen asgari hadler esas alınır.

21/11/1990 TARİH VE 3679 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ:

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş olup da, Türk Ceza Kanununun bu Kanunla değiştirilen veya yeni madde numaraları altında müeyyideye bağlanmış hükümlerini ihlal etmiş olanlar hakkında Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi nazara alınarak;

a) Mahkumiyet hükmü verilmiş olması veya verilen hükümlerin kesinleşmiş bulunması halinde ilamlar aynen infaz olunur.

b) Hazırlık tahkikatı veya son tahkikatın devam etmesi halinde ise, verilecek mahkumiyet hükümlerinde yapılan değişiklik sonucu belirlenen yeni madde numaraları esas alınır.

Özel kanunlarda, Türk Ceza Kanununun bu Kanun değişikliğine konu olan maddelerine yapılmış bulunan atıflar, yeni madde numaraları altında belirlenen hükümlere yapılmış sayılır.

13/11/1996 TARİH VE 4209 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ:

Geçici Madde - Türk Ceza Kanununun 536 ve 537 nci maddelerinin 6 ncı fıkralarının yürürlükten kaldırılması sebebiyle, 13/03/1965 tarihli ve 647 sayılı Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinden yararlanacak olanlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde hükmü veren mahkemeye başvurarak cezanın ertelenmesini, paraya veya maddede öngörülen tedbirlerden birine çevrilmesini isteyebilir. Bu takdirde mahkemece dosya ele alınarak bu hususta karar verilir.

3/08/2002 TARİH VE 4771 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ:

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 1 inci maddenin (A) fıkrası kapsamına giren suçlardan dolayı haklarında idam cezası verilen hükümlülerin dosyalarından;

a) Henüz Yargıtay'a gönderilmemiş veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunanlar ile daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmiş olanlar hükmü veren mahkemece,

b) Yargıtay'da bulunanlar ilgili ceza dairesince,

Acele işlerden sayılmak ve Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi dikkate alınmak suretiyle karara bağlanır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan dosyalar, gelişlerindeki usule uygun olarak Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde hükmü veren mahkemeye geri gönderilir.

Askeri mahkemeler, Askeri Yargıtay Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay'da bulunan dosyalar hakkında da bu madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.